

Sopkärlstvätt i Malmö AB
Att: Advokaten XX,
Advokatfirman Arvenberg

Sanerings Companiet i Malmö AB
Att: Advokaten YY,
MAQS Advokatbyrå

Beslut om konkurrensskadeavgift; Konkurrensbegränsande samarbete – saneringsbranschen

Konkurrensverkets beslut

1. Sopkärlstvätt i Malmö AB, 556923-3629, och Sanerings Companiet i Malmö AB, 556477-5442, har överträtt förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579), KL, genom att från och med den 3 mars 2014, till och med den 16 maj 2019, ha ett avtal om att inte konkurrera med varandras verksamheter. Avtalet har inneburit att företagen delat upp marknaderna för sanerings- och rengöringstjänster och för tvätt av sopkärl, mellan sig.
2. Sopkärlstvätt i Malmö AB ska betala konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 5 § första stycket 1 KL för överträdelsen i punkt 1 med enmiljontvåhundra nittontusen (1 219 000) kronor.
3. Sanerings Companiet i Malmö AB ska erhålla eftergift från konkurrensskadeavgift i enlighet med 3 kap. 12 § första stycket KL.

Innehållsförteckning

Konkurrensverkets beslut	1
Inledning och disposition.....	3
Konkurrensverkets utredning i ärendet.....	3
Företagen	3
Sanerings Companiet	3
Sopkärlstvätt.....	4
Marknadsförhållanden	5
Förfarandet	6
Personer som förekommer i ärendet.....	6
Bildandet av Sopkärlstvätt och företagens samarbete	8
Det skriftliga avtalet	11
Tillämpningen av det skriftliga avtalets bestämmelser	17
Samarbetets upphörande.....	19
Konkurrensverkets handläggning	20
Sopkärlstväts yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut.....	21
Skälen för Konkurrensverkets beslut.....	22
Konkurrensverkets bedömning av det utredda förfarandet.....	22
Inledning.....	22
Företagskriteriet.....	23
Avtalskriteriet	27
Konkurrensbegränsningen.....	31
Märkbarhet	61
Kan Överenskommelsen betraktas som en accessorisk begränsning?	66
Undantag	68
Samhandel och artikel 101 i EUF-fördraget.....	69
Varaktighet	71
Slutsats konkurrensbegränsande samarbete	71
Konkurrensskadeavgift	72
Rättsliga utgångspunkter	72
Uppsåt/oaktsamhet.....	73
Överträdelsen är inte ringa	74
Avgiftens storlek.....	74
Högsta tillåtna konkurrensskadeavgift.....	80
Eftergift.....	80
Slutligt belopp	81
Beslut har meddelats inom rätt tid.....	81
Betalning	81
Hur man överklagar	82

Inledning och disposition

4. Konkurrensverket fick i december 2020 information om att Sopkärlstvätt i Malmö AB ("Sopkärlstvätt") och Sanerings Companiet i Malmö AB ("Sanerings Companiet"), två företag verksamma inom saneringsbranschen i framför allt Skåne, den 3 mars 2014 ingått ett skriftligt avtal som bland annat innehöll villkor om att företagen inte fick utföra tjänster som konkurrerar med varandras verksamheter. Detta gav upphov till misstankar om att företagen överträtt förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i 2 kap. 1 § KL. De uppgifter som Konkurrensverket mottog indikerade även att avtalet varit i kraft mellan företagen till åtminstone den 16 maj 2019.
5. Konkurrensverkets beslut är disponerat enligt följande. Först ges en beskrivning av företagen och de personer som förekommer i ärendet samt av de aktuella marknadsförhållandena och bakgrunden till Sopkärlstvätt bildande. Därefter ges en närmare beskrivning av vad som framkommit i utredningen om företagens samarbete. Efter det ges en kort redogörelse för Konkurrensverkets handläggning och för Sopkärlstvätt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut.
6. I de efterföljande avsnitten beskrivs Konkurrensverkets skäl för beslutet, där Konkurrensverket först redogör för bedömningen av företagskriteriet och avtalskriteriet. Därpå följer en beskrivning av de relevanta marknader företagen är verksamma på och en bedömning av om företagen är konkurrenter, samt om förfarandet i fråga har till syfte att begränsa konkurrensen på ett märkbart sätt. Efter detta behandlas frågorna om accessorisk begränsning, undantag, samhandelseffekt respektive varaktighet. I det avslutande avsnittet behandlas frågan om konkurrensskadeavgift och eftergift från konkurrensskadeavgift för de inblandade företagen.

Konkurrensverkets utredning i ärendet

Företagen

Sanerings Companiet

7. Sanerings Companiet bildades 1993 och har sitt säte med huvudkontor i Malmö.¹ Företaget är huvudsakligen verksamt i Skåne med omnejd.²

¹ Handl.nr 569 (Registreringsbevis Sanerings Companiet).

² Handl.nr 571 (Sanerings Companiets årsredovisning för det brutna räkenskapsåret 1 november 2020–31 oktober 2021), s. 2.

8. Företagets verksamhet består i lokalvård, sanering, klotterborttagning, fasadvård, blästring, sopkärlstvätt och därmed förenlig verksamhet.³ Företagets tjänsteutbud är relativt brett, och bland tjänsterna kan främst nämnas olika typer av sanerings- och rengöringstjänster, såsom klotter-sanering, brandsanering, fasad-, tak- och marktvätt, garagerengöring, blästring och impregnering.⁴
9. Sanerings Companiets nettoomsättning 2020/21 uppgick till ca 28 miljoner kronor, och företaget hade under detta räkenskapsår ett tjugotal anställda.⁵

Sopkärlstvätt

10. Sopkärlstvätt bildades 2013 och har sitt säte med kontor i Malmö.⁶ Företaget är huvudsakligen verksamt i Skåne.⁷
11. Företagets verksamhet består i tvättning av sopkärl, med därtill förenlig verksamhet.⁸ Tjänsteutbudet består primärt av tvätt av sopkärl, men även av tvätt och rengöring av utrymmen och behållare som soprum, sopnedkast, pantbehållare, kundvagnar och kundkorgar och tidigare även UWS-behållare.⁹
12. Sopkärlstvätts nettoomsättning 2021 uppgick till ca 12 miljoner kronor, och företaget hade under detta räkenskapsår ett tiotal anställda.¹⁰
13. Under en inledande period ägdes en minoritetsandel av aktierna i Sopkärlstvätt av Sanerings Companiet, vilket beskrivs närmare nedan under avsnittet "Bildandet av Sopkärlstvätt och företagets samarbete".

³ Handl.nr 567 (Sanerings Companiets bolagsordning). Sanerings Companiets verksamhetsbeskrivning fick sin nuvarande lydelse genom en ändring av företagets bolagsordning den 13 februari 2013, se handl.nr 459 (Utdrag från Näringslivsregistret den 27 februari 2013), s. 2, samt handl.nr 474 (Tjänsteanteckning från samtal med Bolagsverket).

⁴ Handl.nr 597 (Tjänsteutbud på Sanerings Companiets hemsida, hämtad den 22 juni 2022), handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 71.

⁵ Handl.nr 571 (Sanerings Companiets årsredovisning för det brutna räkenskapsåret 1 november 2020–31 oktober 2021).

⁶ Handl.nr 570 (Registreringsbevis för Sopkärlstvätt).

⁷ Handl.nr 469 (Yttrande till Konkurrensverket), svar på fråga 2, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 3–4, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 1–3, 26.

⁸ Handl.nr 568 (Sopkärlstvätts bolagsordning). Bolagsordningen har inte ändrats sedan företaget bildades den 20 februari 2013.

⁹ Handl.nr 598 (Tjänsteutbud på Sopkärlstvätts hemsida, hämtad den 15 juni 2022). UWS är en förkortning för det engelska begreppet "underground waste system". Företaget tvättade UWS-behållare fram till 2020, då den verksamheten i stället placerades i det av DD och CC ägda bolaget Kärltvätt i Malmö AB, se handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 6–7.

¹⁰ Handl.nr 650 (Sopkärlstvätts årsredovisning för 2021).

Marknadsförhållanden

14. Saneringsbranschen utgörs av ett flertal verksamhetsområden som kan delas in i segmenten industriservice, skadeservice och kärnkraftsservice. Inom segmentet skadeservice ingår bland annat fastighetsrelaterade tvätt- och saneringstjänster.¹¹ Företag inom saneringsbranschen kan även tillhandahålla andra tjänster vilka snarare kan beskrivas som facility management eller ren städservice. I det följande redogörs översiktligt för saneringsbranschen, segmentet skadeservice samt för typiska sanerings- och rengöringstjänster, eftersom det i huvudsak är inom detta område som de i ärendet aktuella företagen är verksamma.
15. Inom saneringsbranschen är det vanligt förekommande att företag erbjuder flera olika typer av saneringstjänster, samtidigt som det finns mer specialiserade aktörer med inriktning mot ett särskilt segment eller saneringstjänst. Det är även vanligt att företag använder sig av underleverantörer för att komplettera sitt tjänsteutbud.¹² De saneringstjänster som störst andel företag i dagsläget erbjuder är högtrycksrengöring/blästring och klottersanering, vilket tillhandahålls av ca 80 procent av företagen i branschen.¹³ Andra vanligt förekommande tjänster är exempelvis brandsanering och sanering av mögel och svamp.¹⁴
16. Under de senaste åren har saneringsbranschen präglats av konsolideringar.¹⁵ Uppskattningsvis utgörs saneringsbranschen i Sverige av ungefär 150 företag av varierande storlek, där knappt hälften av företagen har 0–10 anställda medan en handfull företag har fler än 250 anställda.¹⁶ De personer som utför tjänsterna benämns saneringstekniker och ett vanligt arbetsredskap är olika former av högtryckstvätt som används tillsammans med eventuella rengöringsmedel eller kemikalier. Arbetsmetoder och redskap anpassas dock efter kundernas behov.
17. De i ärendet aktuella företagens tjänsteutbud omfattar ett antal tjänster som främst kan sorteras in under segmentet skadeservice och kategorin fastighetsrelaterade sanerings- och rengöringstjänster, samt andra därtill relaterade underhållstjänster. Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt är inom detta område inriktade mot specifika grupper av tjänster.
18. Sanerings Companiet har som huvudsaklig verksamhet högtrycksbaserad sanering och rengöring. Företaget erbjuder klottersanering, fasad-, tak- och marktvätt, garagerengöring, andra typer av saneringar samt komplementära

¹¹ Handl.nr 566 (SFR:s och Almegas svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 maj 2022), s. 1–3.

¹² Handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen, Branschrappport Sanering 2022), s. 36.

¹³ Handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen, Branschrappport Sanering 2022), s. 35.

¹⁴ Handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen, Branschrappport Sanering 2022), s. 35.

¹⁵ Handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen, Branschrappport Sanering 2022), s. 21.

¹⁶ Handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen, Branschrappport Sanering 2022), s. 9 och 13.

tjänster såsom blästring, impregnering, fågelskydd, målning, rensning av hängrännor och snöröjning.

19. Sopkärlstväts verksamhet är inriktad på sopsystemsrengöring, vilket bland annat innefattar tvätt av sopkärl, soprum, soptunnor, sopnedkast och UWS-behållare. Företaget erbjuder även tvätt av pantbehållare samt kundvagnar och korgar, vilka inte har koppling till sopsystem. Sopkärlstvätt erbjuder undantagsvis även snöröjning.
20. Kunder som efterfrågar sanerings- och rengöringstjänster innefattar såväl offentliga som privata aktörer.¹⁷ De offentliga aktörerna utgörs bland annat av myndigheter och kommunala verksamheter såsom bostadsbolag och stads- eller gatukontor. De privata aktörerna utgörs bland annat av fastighetsbolag, bostadsrättsföreningar, förvaltningsbolag, byggföretag och försäkringsbolag.¹⁸ Branschens omsättning av uppdrag från offentliga upphandlingar har mellan 2013 och 2022 utgjort ungefär en dryg femtedel av total omsättning i genomsnitt.¹⁹ De aktuella tjänsterna levereras både som engångsutföranden och i abonnemangslignande utformning. Formen avgörs främst av vilken typ av tjänst det är fråga om och vilket behov kunden har.

Förfarandet

21. I detta avsnitt redogörs inledningsvis för de personer som förekommer i ärendet, bakgrunden till Sopkärlstväts bildande och det samarbete som i samband härmed inleddes mellan företagen. Därefter beskrivs omständigheterna kring ingåendet av det skriftliga avtalet med den aktuella överenskommelsen om att inte konkurrera med varandra, och hur denna tillämpats i praktiken. Slutligen redogörs för omständigheterna kring när samarbetet upphörde mellan företagen.

Personer som förekommer i ärendet

22. AA är vd och delägare till 50 procent i Sanerings Companiet, och har varit styrelseledamot i företaget sedan 2001. Resterande 50 procent av aktierna i Sanerings Companiet ägs av EE. Innan AA tillträdde som vd för Sanerings Companiet var han vd för konkurrenten Klottrets Fiende no. 1 ALL Remove

¹⁷ [REDACTED] <https://saneringscompaniet.se/om-oss/>.

¹⁸ Handl.nr 345 (Svar från Climat 80 på Konkurrensverkets frågor), s. 1 (svar på fråga 2), handl.nr 347 (Svar från Fastab på Konkurrensverkets frågor), s. 1 (svar på fråga 2), handl.nr 357 (Svar från FEAB Partners på Konkurrensverkets frågor), s. 1 (svar på fråga 2), handl.nr 417 (Svar från Klottrets Fiende på Konkurrensverkets frågor), s. 1 (svar på fråga 2), handl.nr 353 (Svar från Högtrycksservice Öresund på Konkurrensverkets frågor), svar på fråga 2.

¹⁹ Handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2022), s. 38. Dessa siffror ligger i linje med den information Konkurrensverket inhämtat från konkurrenter till Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt, där andelen uppdrag från offentliga upphandlingar angetts ligga på nivåer mellan 0 och 50 procent, se handl.nr 337, 341, 345, 347, 353, 357, 417 (Konkurrenters svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021). Se även handl.nr 403 (Förhör med DD), s 3, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 2-3.

Syd Förs AB ("Klottrets Fiende").²⁰ AA var styrelseordförande i Sopkärlstvätt i knappt två år efter att bolaget bildades.²¹ AA var delaktig i utformningen av det i ärendet aktuella skriftliga avtalet.

23. BB är försäljningschef i Sanerings Companiet. Innan han tog anställning i Sanerings Companiet arbetade BB som försäljningschef hos Klottrets Fiende. Han var från Sopkärlstvätt's bildande i början av 2013 fram till den 12 april 2019 delägare i Sopkärlstvätt, och var även under en period (2016–2019) anställd i både Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt.²² BB hade under större delen av det förfarande som behandlas i detta beslut rollen som försäljningschef i Sanerings Companiet och han skötte merparten av kundkontakterna i Sopkärlstvätt, vilket innebar att han skötte kontakten med båda verksamheternas kunder.²³
24. CC är vd, delägare och styrelseledamot i Sopkärlstvätt sedan bolagets bildande den 20 februari 2013. Dessförinnan var han vd för Klottrets Fiende i 11 år.²⁴ CC var delaktig i utformningen av det i ärendet aktuella skriftliga avtalet.
25. DD är delägare i Sopkärlstvätt sedan bolagets bildande den 20 februari 2013. Han har suttit i bolagets styrelse som suppleant sedan starten och sedan 2019 är han styrelseordförande.²⁵ Han har varit anställd som arbetsledare sedan 2018.²⁶ Han tog dessutom anställning i Sanerings Companiet samtidigt som BB, men denna anställning avslutades ungefär ett år därefter.²⁷
26. CC och DD äger i dag 50 procent var av aktierna i Sopkärlstvätt.²⁸ De äger dessutom 50 procent var av företaget Kärltvätt i Malmö AB, som i sin tur äger 39 procent av saneringsföretaget Color Off Syd AB ("Color Off Syd").

²⁰ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 1–3.

²¹ Handl.nr 436 (Historik över styrelsesammansättning i Sopkärlstvätt).

²² Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 7–8, handl.nr 437 (Förlikning samt aktieöverlåtelse mellan BB och CC), s. 7–8 (aktieöverlåtelseavtalet).

²³ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 46–47, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 17–18, 29–30, 34, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 2–3.

²⁴ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 1.

²⁵ Handl.nr 436 (Historik över styrelsesammansättning i Sopkärlstvätt).

²⁶ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 1.

²⁷ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 7–8.

²⁸ Handl.nr 363 (Sopkärlstvätt's aktiebok), handl.nr 451 (Svar på Konkurrensverkets frågor) s. 1, svar på fråga 3.

Resterande aktier i sistnämnda bolag ägs av Color Off i Stockholm AB och en privatperson (51 respektive 10 procent).²⁹ DD är vd för Color Off Syd.³⁰

Bildandet av Sopkärlstvätt och företagens samarbete

27. CC slutade sin anställning som vd på Klottrets Fiende under hösten 2012. Kort därefter kontaktades han av AA, som föreslog att de båda skulle börja arbeta tillsammans.³¹
28. AA var orolig för att CC skulle starta en konkurrerande verksamhet till Sanerings Companiet tillsammans med BB och DD som också lämnat Klottrets fiende, och såg i stället möjligheter till ett samarbete som både han och CC skulle gynnas av.³²
29. AA var vid denna tidpunkt inte intresserad av att ta in fler delägare i Sanerings Companiet. CC, BB och DD hade dessutom ett större intresse av att arbeta med tvätt av sopkärl än med klottersanering.³³
30. Samtalen utmynnade därför i att CC, BB och DD tillsammans med EE och AA bildade bolaget Sopkärlstvätt den 20 februari 2013. Bolagets huvudsakliga verksamhetsinriktning skulle vara tvätt av sopkärl.³⁴ I samband med bildandet av Sopkärlstvätt tog även BB och DD anställning i Sanerings Companiet,³⁵ och tog med sig en inte obetydlig mängd kunder från Klottrets Fiende i flytten.³⁶
31. Samtliga fem grundare erhöll 20 procent av aktierna i det nybildade bolaget (100 av sammanlagt 500 aktier).³⁷ Tämligen omgående överförde AA och EE sina aktier till Sanerings Companiet, som därigenom blev ägare till 40 procent (200 aktier) av Sopkärlstvätt.³⁸
32. Från bildandet av Sopkärlstvätt arbetade företaget och Sanerings Companiet som samarbetspartners, och ägnade sig uteslutande åt sina respektive

²⁹ Handl.nr 634 (Color Off Syds årsredovisning för räkenskapsåret 9 oktober 2020–31 december 2021), s. 3, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 36–38.

³⁰ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 39.

³¹ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 5, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 5, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 6.

³² Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 23, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 5.

³³ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 6, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 5, 17, 29, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 5, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 7.

³⁴ Handl.nr 568 (Sopkärlstväts bolagsordning), s. 1. Se även handl.nr 465 (Svar på Konkurrensverkets frågor), s. 3 (svar på fråga 2).

³⁵ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 43, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 2, 8.

³⁶ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 10, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 7.

³⁷ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 7, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 5, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 5, handl.nr 363 (Sopkärlstväts aktiebok).

³⁸ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 8, handl.nr 363 (Sopkärlstväts aktiebok).

verksamhetsområden.³⁹ Utöver denna uppdelning bestod företagens samarbete i att de sålde in varandras tjänster och tillsammans kunde erbjuda ett brett tjänsteutbud till kunderna. Företagens kombinerade tjänsteutbud erbjöds såväl i direktkontakt med kunder som på företagets hemsidor.⁴⁰ Företagen delade dessutom till åtminstone oktober 2018 lokaler, vilket innebar att de delade på kostnader för bland annat lokaler, IT och telefoni, och att kommunikationen mellan företagen nästan uteslutande skedde muntligen.⁴¹

33. Inom ramen för detta samarbete kunde Sopkärilstvätt dra nytta av Sanerings Companiets renommé och varumärke. Detta skedde bland annat genom att DD och BB i kontakten med kunder inom ramen för sina anställningar i Sanerings Companiet sålde in tvätt av sopkärl som en del av företagets tjänsteutbud (som sedan utfördes av Sopkärilstvätt).⁴²
34. Även CC, som sedan bolagets bildande varit anställd enbart i Sopkärilstvätt, uppgav i kontakt med kunder att han tillhörde Sanerings Companiets organisation.⁴³ CC var varken delägare i eller anställd på Sanerings Companiet vid någon tidpunkt.⁴⁴
35. Sopkärilstvätt använde även en logotyp, bestående av en kombination av typsnitt, färgval och övergripande design, som var närmast identisk med Sanerings Companiets.⁴⁵ Likheten mellan logotyperna gav sken av att det fanns en samhörighet mellan företagen. Sanerings Companiets logotyp användes dessutom under ett flertal år på Sopkärilstvätts tvättbilar, trots att Sanerings Companiet självt inte utförde tvätt av sopkärl.⁴⁶

³⁹ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 28, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 16–17, 21, 29, handl.nr 455 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 november 2021), s. 2 (svar på fråga 2).

⁴⁰ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 8–9, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 8, 29–30, 63–64, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 16–17, handl.nr 471 (Äldre versioner av Sanerings Companiets hemsida), s. 2–5, handl.nr 470 (Äldre versioner av Sopkärilstvätts hemsida), s. 2 (muspekaren är i bilden placerad framför det oläsbara föremålet i brödtexten under "övriga tjänster". Detta föremål är i sin tur en hyperlänk till Sanerings Companiets hemsida, vilket visas nere till vänster i bild, ovanför verktygsfältet med Windows-symbolen).

⁴¹ [REDACTED] handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 19, handl.nr 455 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 november 2021), svar på fråga 2. Uppgifter om företagets registrerade adress kan hittas i Bolagsverkets databas.

⁴² Handl.nr 277, 284, 281, 283, 279, 291, 294, 292 (Mejl med DD:s och BB:s kundinteraktioner), handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 8–9.

⁴³ Handl.nr 74, 75, 107, 118 (Mejl med CC:s kundinteraktioner).

⁴⁴ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 6, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 21, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 38.

⁴⁵ Handl.nr 29 (Företagens logotyper).

⁴⁶ Handl.nr 476 (Sammanställning av bilder från Sopkärilstvätts Facebooksida den 2 december 2021).

Bild 1. Sanerings Companiets och Sopkärlstväts logotyper

36. Under hösten 2013 vann Sanerings Companiet Fastighets- och gatukontorets i Malmö ("Malmö Stad") upphandling avseende klottersanering av gatukontorets anläggningar. CC och BB var delaktiga i arbetet med att ta fram Sanerings Companiets anbud. CC stod i det slutliga anbudet med som miljö- och kvalitetsansvarig för entreprenaden.⁴⁷ BB var angiven som platschef/arbetsledare för entreprenaden i anbudet.⁴⁸ Ramavtalet med Malmö Stad var en viktig del av samarbetet mellan Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt, och kom att spela en central roll i det efterföljande förfarande som detta ärende rör.
37. I mars 2014 överlät Sanerings Companiet 100 aktier (20 procent) i Sopkärlstvätt till BB och CC med hälften vardera till nominellt värde.⁴⁹ Sanerings Companiets resterande 100 aktier överläts i november 2014 till BB och CC med hälften var, vilket resulterade i att de efter denna tidpunkt ägde 200 aktier (40 procent) var.⁵⁰ Resterande 100 aktier (20 procent) ägdes av DD.

⁴⁷ Handl.nr 448 (Bilaga till Sanerings Companiets anbud), s. 6, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 19–20, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 22.

⁴⁸ Handl.nr 448 (Bilaga till Sanerings Companiets anbud), s. 6.

⁴⁹ Handl.nr 453 (Aktieöverlåtelseavtal mellan Sanerings Companiet och CC), s. 1–2, handl.nr 124 (Aktieöverlåtelseavtal mellan Sanerings Companiet och BB), handl.nr 456 (Sanerings Companiets revisors sammanställning över bolagets överlåtelser av aktierna i Sopkärlstvätt). Efter detta ägde BB 150 aktier, CC 150 aktier, DD 100 aktier och Sanerings Companiet 100 aktier.

⁵⁰ Handl.nr 456 (Sanerings Companiets revisors sammanställning över bolagets överlåtelser av aktierna i Sopkärlstvätt). Se även handl.nr 358 (förhör med CC), s. 45, handl.nr 403 (förhör med DD), s. 8. Dessa uppgifter stämmer dock inte överens med dateringen av aktieöverlåtelserna i Sopkärlstväts aktiebok. Enligt aktieboken överläts samtliga Sanerings Companiets aktier till BB och CC den 3 mars 2014, se handl.nr 363 (Sopkärlstväts aktiebok). Sopkärlstvätt har uppgett att företaget inte kan svara på när aktieöverlåtelserna till BB genomfördes, men att Sanerings Companiet överlät aktier till CC den 11 mars 2014, se handl.nr 558 (Sopkärlstväts svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 2 (svar på fråga 12.b).

Tabell 1. Ägarförhållanden i Sopkärlstvätt över tid

Tidpunkt	Händelse	Ägarfördelning			
		Sanerings Companiet	BB	CC	DD
20 feb 2013	Bildande, 500 aktier	200 aktier, 40 %	100 aktier, 20 %	100 aktier, 20 %	100 aktier, 20 %
11 mars 2014	Överlåtelse, 100 aktier	100 aktier, 20 %	150 aktier, 30 %	150 aktier, 30 %	100 aktier, 20 %
12 nov 2014	Överlåtelse, 100 aktier	0 aktier, 0 %	200 aktier, 40 %	200 aktier, 40 %	100 aktier, 20 %

38. Sanerings Companiets ägande i Sopkärlstvätt var således kortvarigt och omfattande aldrig mer än en minoritetsandel.⁵¹ Under denna period deltog företaget regelbundet på möten i Sopkärlstvätt, men alla beslut i Sopkärlstvätt fattades av CC, DD och BB. I övrigt var Sanerings Companiet endast passiv delägare.⁵²

Det skriftliga avtalet

39. I januari 2014 inleddes diskussioner mellan CC och AA om att ta fram ett avtal mellan Sopkärlstvätt och Sanerings Companiet.⁵³ Mejlkorrespondens mellan företagen vid tidpunkten visar att de båda var delaktiga vid framtagandet av det skriftliga avtalet. CC skickade ett avtalsförslag till AA, i vilket AA gjorde ett antal ändringar. AA skickade sedan tillbaka avtalet till CC, som svarade att "ditt avtalsförslag är ok".⁵⁴
40. Den 3 mars 2014, i nära anslutning till Sanerings Companiets (första) aktieöverlåtelse, och drygt ett år efter bildandet av Sopkärlstvätt, ingick företagen det skriftliga avtalet, som bland annat innehöll bestämmelser om samarbete, provision och ett ömsesidigt åtagande att inte konkurrera med varandra. Det skriftliga avtalet har följande lydelse (i sin helhet):⁵⁵

⁵¹ Handl.nr 455 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 november 2021), svar på fråga 1 a. och c.

⁵² Handl.nr 479 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets fråga av den 1 december 2021), handl.nr 455 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 2 november 2021), svar på fråga 1.a, 1.c, handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 4.

⁵³ Handl.nr 301 (Mejl från CC till AA).

⁵⁴ Handl.nr 98–99 (Vidarebefordring av mejl samt tidigare version av det skriftliga avtalet) och handl.nr 116 och 126–127 (Mejl med bifogat avtal mellan parterna). Se även handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 3–4.

⁵⁵ Handl.nr 32 (Det skriftliga avtalet). Avtalet undertecknades av respektive företags vd och av BB för Sopkärlstväts räkning.

AVTAL

Mellan Saneringscompaniet i Malmö AB, 556477-5442, nedan kallat A, och Sopkärlstvätt i Malmö AB, 556923-3629, nedan kallat B, har denna dag följande överenskommit.

Parterna är överens om att båda bolagen skall arbeta och verka för varandras bästa ekonomiska resultat, framgång, utveckling av båda företagen och dess personal. Framför allt skall parterna inte konkurrera mot varandra utan samarbeta mot andra konkurrenter.

A har träffat avtal med Malmö Kommun beträffande klotter och sanering. B skall om möjligt erhålla 25% på omsättning som A fakturerar Malmö Kommun.

Med Malmö Kommun enligt föregående stycke ingår även tillhörande organisationer och bolag såsom GK Malmö, Kommunteknik, Climat 80, Eon och Stadsfastigheter. När A fakturerar dessa bolag och organisationer skall B således erhålla provision om 25% på omsättningen. (under förutsättning att det även finns ett rimligt täckningsbidrag för A). Om någon kund förhandlar fram bonus på deras inköp delas denna mellan A & B.

Beställningar som innebär arbete och tjänster som tvättning av soprum, sopnedkast, UWS samt komprimatorer skall i de fall B har erhållit beställningen utföras av A men faktureras av B som i sin tur får en faktura på utfört arbete av A.

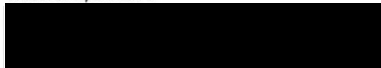
Fakturering sker månadsvis den sista dagen i respektive månad. Mervärdeskatt tillkommer på angiven omsättning.

Utvärdering av detta avtal skall ske löpande månadsvis. Angiven procentsats kan komma att ändras beroende på vilket täckningsbidrag som erhålles.

Om stor förändring sker framöver hos Klottrets Fiende Nr 1 AB, 556336-0535 skall ny förhandling ske av detta avtal. Om anbud lämnas beträffande Stockholms Stad skall även då en ny förhandling ske av detta avtal.

Sopkärlstvätt i Malmö AB får inte utföra tjänster som konkurrerar med Saneringscompaniets verksamhet, Saneringscompaniet får inte utföra tjänster som konkurrerar med Sopkärlstväts verksamhet.

Malmö 3/3-2014

SaneringsCompaniet i Malmö AB

/Sopkärlstvätt i Malmö AB

41. Av det skriftliga avtalet går att utläsa tre operativa delar. En del rör ett ömsesidigt åtagande att inte konkurrera med varandra, en del rör att utföra tjänster som underleverantör och en del rör provisionsbetalningar.
42. Den första operativa delen utgör ett ömsesidigt åtagande mellan företagen att inte konkurrera med varandra. Detta åtagande uttrycks dels i avtalets andra stycke, där företagen åtar sig att inte konkurrera med varandra utan att i stället samarbeta mot andra konkurrenter, dels i avtalets nionde stycke, där företagen åtar sig att inte utföra tjänster som konkurrerar med varandras verksamheter. Det ömsesidiga åtagandet att inte konkurrera med varandra benämns fortsättningsvis i detta beslut "Överenskommelsen". Denna definition omfattar således inte övriga delar av det skriftliga avtalet.

43. Företrädarna för Sopkärilstvätt har uppgett att det var Sanerings Companiet (AA) som förde in stycke nio i det skriftliga avtalet, eftersom det hos Sanerings Companiet fanns en oro för att Sopkärilstvätt skulle börja konkurrera med Sanerings Companiets verksamhet.⁵⁶ Det andra stycket, som också ger uttryck för Överenskommelsen, fanns dock redan i det första avtalsförslaget som CC skickade till AA.⁵⁷
44. Företagen har under utredningen lämnat olika uppgifter om bakgrunden till Överenskommelsen och dess betydelse vid ingåendet av det skriftliga avtalet. Sanerings Companiet har anfört att det fanns en oro för att Sopkärilstvätt skulle börja konkurrera med Sanerings Companiet.⁵⁸ Sopkärilstvätt har uppgett att Överenskommelsen vid tidpunkten för det skriftliga avtalets ingående saknade betydelse, då det för Sopkärilstvätt var självklart att företagen inte skulle börja konkurrera med varandra, med hänvisning till att man sedan tidigare samarbetade.⁵⁹
45. Båda företagen har i förhör bekräftat att Överenskommelsen avsåg samtliga företagens kunder och att den inte var geografiskt begränsad.⁶⁰
46. Enligt Överenskommelsen, som den beskrivs i det skriftliga avtalet, ska företagen inte utföra tjänster som konkurrerar med varandras respektive "verksamhet". Företagens verksamheter definieras emellertid inte i texten. Verksamhetsområdena i företagens bolagsordningar överlappar när det kommer till tjänsten tvätt av sopkär. Sanerings Companiet har uppgett att det förekom att det utförde tvätt av sopkär med vanliga högtryckstvättar innan Sopkärilstvätt bildades, men har inte erbjudit tjänsten därefter.⁶¹ Tjänsten utgjorde Sopkärilstväfts huvudsakliga verksamhet och tillhörde således detta företags verksamhetsområde.⁶²
47. Företagen och dess företrädare har vidare uppgett följande avseende vilka tjänster som tillhörde respektive företags verksamhetsområde.

⁵⁶ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 3–4, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 25, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 5, 16.

⁵⁷ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 3–4, handl.nr 99 (Tidigare utkast till det skriftliga avtalet)

⁵⁸ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 23.

⁵⁹ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 15–21, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 18–19, 25–28, [REDACTED].

⁶⁰ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 31, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 23.

⁶¹ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 6, 12, handl.nr 7 (Tjänsteanteckning från möte med Sanerings Companiet av den 28 januari 2021), s. 2.

⁶² Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 29, 31, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 41 och 61, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 16–17, 21, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 25, handl.nr 455 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 november 2021), svar på fråga 2.a.

48. Sopkärlstväts verksamhetsområde omfattade, utöver tvätt av sopkärl, ett antal ytterligare tvätt- och rengöringstjänster som i huvudsak hade koppling till sopor och avfall i vid bemärkelse.⁶³ Verksamhetsområdet exemplifieras i det skriftliga avtalets femte stycke ("*arbete och tjänster som tvättning av soprum, sopnedkast, UWS samt komprimatorer*"). Att de uppräknade tjänsterna tillhörde Sopkärlstväts verksamhetsområde har bekräftats av BB och DD.⁶⁴ Detta trots att Sanerings Companiet enligt samma stycke skulle utföra tjänsterna som underleverantör åt Sopkärlstvätt (se nedan).
49. Tvätt av komprimatorer tillhörde Sopkärlstväts verksamhetsområde enligt det skriftliga avtalets femte stycke, men det verkar inte ha stått klart vilket av företagen som skulle utföra denna tjänst efter att Sopkärlstvätt införskaffat kapaciteten. Sopkärlstvätt har uppgett att man inte erbjudit tjänsten tvätt av komprimatorer medan andra uppgifter i utredningen tyder på att båda företagen utfört tjänsten under förfarandets gång.⁶⁵
50. Sanerings Companiet har redogjort för vilka tjänster som tillhörde respektive företags verksamhetsområde:⁶⁶

Tabell 2. Sanerings Companiets och Sopkärlstväts verksamhetsområden

Sanerings Companiet	Sopkärlstvätt
Klottersanering	Sopkärlstvätt
Fasadvätt	Tvätt av sopnedkast och soptunnor
Blästring	Tvätt av soprum (soprumssanering)
Brandsanering	Tvätt av UWS-behållare
Garagerengöring	Sanering av kundvagnar och korgar
Klotterskydd	Tvätt av pantbehållare
Marktvätt	
Taktvätt	
Impregnering	
Fågelskydd	

⁶³ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 22–23, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 25–27, handl.nr 477 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 30 november 2021), s. 2 (svar på fråga b). Se även handl.nr 568 (Sopkärlstväts bolagsordning).

⁶⁴ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 25–28, 39–41, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 21. Se även handl.nr 9 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 29 januari 2021), s. 1.

⁶⁵ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 28–29, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 22 och 27–28, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 21, handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 7.

⁶⁶ Handl.nr 9 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 29 januari 2021), s. 1, handl.nr 49 (Mejl med klargörande från Sanerings Companiet).

51. Sopkärstvätt tog över utförandet av soprumstvätt från Sanerings Companiet 2014,⁶⁷ och införskaffade sin första högtrycksbil för detta ändamål i december samma år.⁶⁸ Företaget började erbjuda tvätt av sopnedkast, UWS-behållare, pantbehållare samt kundkorgar och kundvagnar under 2015.⁶⁹
52. Tvätt av pantbehållare, kundvagnar och kundkorgar tilldelades Sopkärstvätt trots att tjänsterna inte har en tydlig koppling till de övriga tjänsterna i företagets verksamhetsområde. Företagen förde dock diskussioner inför att tjänsten skulle börja erbjudas.⁷⁰ År 2018 listades tjänsterna på Sopkärstvätts, men inte på Sanerings Companiets, hemsida.⁷¹ Båda företagen erbjöd även tjänsten snöröjning men denna tjänst verkar inte ha omfattats av uppdelningen.⁷²
53. Sammanfattningsvis kan konstateras att företagen genom Överenskommelsen tilldelades exklusiv rätt till sina respektive verksamhetsområden gentemot varandra. Detta innebär att Sanerings Companiet inte fick utföra tvätt av sopkär och andra rengöringstjänster med koppling till sopor och avfall och att Sopkärstvätt inte fick utföra övriga sanerings- och rengöringstjänster.
54. Den andra operativa delen återfinns i det skriftliga avtalets femte stycke och innebär att Sanerings Companiet skulle utföra vissa tjänster ("arbete och tjänster som tvättning av soprum, sopnedkast, UWS samt komprimatorer") som underleverantör åt Sopkärstvätt.
55. Anledningen till detta upplägg var att Sopkärstvätt vid det skriftliga avtalets ingående inte hade nödvändig utrustning för att utföra de i det femte stycket uppräknade tjänsterna (med visst undantag för soprumstvätt)⁷³, trots att dessa tjänster tillhörde företagets verksamhetsområde.⁷⁴

⁶⁷ Handl.nr 558 (Sopkärstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022), svar på fråga 1.b, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 28–29, 40–41, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 22–23.

⁶⁸ Handl.nr 559 (Bilaga till Sopkärstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 1, rad 7, handl.nr 560 (Leasingkontrakt), s. 5.

⁶⁹ Handl.nr 558 (Sopkärstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022), svar på fråga 1.b.

⁷⁰ Handl.nr 34 (Mejl med dialog om att börja erbjuda en ny tjänst).

⁷¹ Handl.nr 470–471 (Äldre versioner av Sanerings Companiets och Sopkärstvätts hemsidor).

⁷² Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 54–60, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 43–44, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 30.

⁷³ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 45–46. Sopkärstvätts tvättbil hade en vanlig högtryckstvätt installerad i syfte att kunna tvätta soprum samtidigt som bilen tvättade sopkär. Beställningarna av tvätt av sopkär blev emellertid så många till antalet att företaget inte hann med att tvätta soprum med tvättbilen.

⁷⁴ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 25–28, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 21, handl.nr 477 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 30 november 2021), s. 2 (svar på fråga b).

Sanerings Companiet fick därför under en inledande period utföra dessa tjänster som underleverantör till Sopkärlstvätt.⁷⁵

56. Om Sopkärlstvätt fick in en beställning på någon av de uppräknade tjänsterna skulle Sanerings Companiet därför utföra arbetet å Sopkärlstväotts vägnar, varpå Sopkärlstvätt skulle fakturera beställaren. Detta förfarande tillämpades även om Sanerings Companiet fick in beställningen,⁷⁶ eftersom tjänsterna tillhörde Sopkärlstväotts verksamhetsområde.
57. Detta tillvägagångssätt tillämpades fram till dess att Sopkärlstvätt tog över utförandet av tjänsterna och köpte in utrustning för detta i slutet av 2014, som nämnts ovan.⁷⁷ Utåt sett upprätthölls fortsatt uppdelningen genom att de uppräknade tjänsterna under hela avtalstiden tillhörde Sopkärlstväotts verksamhetsområde och därmed fakturerades av bolaget.⁷⁸
58. Den tredje operativa delen återfinns i det skriftliga avtalets tredje och fjärde stycke och innebar en skyldighet för Sanerings Companiet att månatligen betala provision till Sopkärlstvätt.
59. Sopkärlstvätt har uppgett att provisionsbestämmelsen var föranledd av att CC och BB hjälpte Sanerings Companiet att vinna Malmö Stads upphandling av klottersaneringstjänster 2013/2014.⁷⁹ Med anledning härav ska företagen därför ha kommit överens om en månatlig ersättning från Sanerings Companiet till Sopkärlstvätt, baserat på Sanerings Companiets omsättning från avtalet med Malmö Stad.⁸⁰ Sanerings Companiet har däremot uppgett att provisionen var en kompensation för att Sopkärlstvätt inte skulle få utföra tjänster som konkurrerar med Sanerings Companiet.⁸¹ Avtalstexten kopplar varken ihop provisionsbetalningarna med Överenskommelsen eller med CC:s och BB:s hjälp med upphandlingsarbetet.
60. I utredningen förekommer således olika uppgifter om motivet till provisionsbetalningarna i det skriftliga avtalets tredje och fjärde stycke. Konkurrensverket konstaterar emellertid att en överträdelse av förbudet i

⁷⁵ Handl.nr 48 (Mejltråd).

⁷⁶ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 25–27, handl.nr 477 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 30 november 2021), s. 2 (svar på fråga b och c), handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 27–29.

⁷⁷ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 28–29, 40, handl.nr 49 (Mejl med klagörande från Sanerings Companiet), handl.nr 558 (Sopkärlstväotts svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 1, svar på fråga 1.b, handl.nr 559 (Bilaga till Sopkärlstväotts svar på åläggande av den 31 mars 2022), rad 6.

⁷⁸ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 27.

⁷⁹ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 19–20, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 16–17.

⁸⁰ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 19, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 19–20,

⁸¹ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 23, 33.

2 kap. 1 § KL inte förutsätter att ersättning utgår, varför någon utredning av motivet till betalningsskyldigheten i det skriftliga avtalet inte varit påkallad.

Tillämpningen av det skriftliga avtalets bestämmelser

61. Överenskommelsen implementerades genom att företagen avhöll sig från inbördes konkurrens om varandras tilldelade verksamhetsområden. Båda företagen har bekräftat att de i praktiken avhållit sig från att utföra varandras tjänster i enlighet med Överenskommelsen.⁸²
62. Företagens samarbete i övrigt (beskrivet ovan under Bildandet av Sopkärlstvätt och företagens samarbete) fortsatte som vanligt även efter det skriftliga avtalets undertecknande, vilket innebar att företagen i kontakt med kunder erbjöd varandras tjänster, och sålde på det sättet in samtliga tjänster som omfattades av uppdelningen.⁸³
63. Det har förekommit att ett av företagen ville utföra en tjänst som tillhörde det andra företags verksamhetsområde. Detta skedde emellertid inte utan det andra företags godkännande, för att inte riskera att det andra företaget skulle börja utföra det första företags tjänster.⁸⁴
64. BB:s kund- och försäljningsansvar i båda bolagen innebar att det var han som huvudsakligen skötte fördelningen av de inkommande uppdragen mellan företagen.⁸⁵ Det förekom även att CC tog emot beställningar på tvätt av sopkärl adresserade till Sanerings Companiet, genom användandet av en mejladress med Sanerings Companiets mejldomän. Även dessa uppdrag ombesörjdes av Sopkärlstvätt enligt uppdelningen i det skriftliga avtalet.⁸⁶
65. Försäljningspersonal på Sanerings Companiet som fick förfrågningar om tvätt av sopkärl och soprumstvätt vidarebefordrade dessa förfrågningar till BB, som såg till att de registrerades i Sopkärlstvätts ordersystem.⁸⁷ Sådana vidarebefordringar skedde även till DD och CC.⁸⁸ Sanerings Companiets

⁸² Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 14, 31, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 16–17, 39, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 19, 23, 25, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 11, 13–15, 61.

⁸³ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 8, 29–30, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 16–17, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 8, 18, 22–23. Se handl.nr 470–471 (Äldre versioner av Sanerings Companiets och Sopkärlstvätts hemsidor).

⁸⁴ Handl.nr 171 (Mejl om tvätt av Malmö Stadion), handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 25–26, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 30, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 13–15, handl.nr 309 (BB:s sms-konversationer, konversation angående Kristianstadsgatan), s. 4.

⁸⁵ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 39–40, 46–47, 60–63, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 29–30, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 22–23. Se även handl.nr 309 (BB:s sms-konversationer), s. 3.

⁸⁶ Handl.nr 180 och 186 (Missiv samt anbudsförfrågan om tvätt av sopkärl till Sanerings Companiet), handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 36–37.

⁸⁷ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 62–63, handl.nr 33, 203, 219–220, 233 (Vidarebefordringar av kärלטvättskunder via mejl), handl.nr 289 (Vidarebefordring av soprumstvätt), s. 2–3, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 22.

⁸⁸ Handl.nr 224 (Vidarebefordring av kund från säljare på Sanerings Companiet till DD), handl.nr 175 (vidarebefordring av kund från AA till CC).

försäljningspersonal var instruerad att "se till helheten", dvs. även sälja in Sopkärlstväts tjänster, i kontakten med kunderna.⁸⁹

66. Företagen avhöll sig även från att lägga anbud i offentliga upphandlingar inom varandras verksamhetsområden.
67. Företagen har mellan den 3 mars 2014 och den 16 maj 2019 deltagit i åtminstone 18 upphandlingar och företagens agerande i dessa upphandlingar uppvisar ett tydligt mönster av icke-konkurrens då företagen, med tre undantag, har avstått från att delta i samma upphandlingar, och endast deltagit i upphandlingar inom sina respektive verksamhetsområden.⁹⁰
68. Båda företagen deltog i Lunds Kommuns Fastighets AB:s upphandlingar "Klottersanering, kärltvätt och garagetvätt" med sista anbudsdatum den 8 april 2014 och "Klottersanering, kärll- och garagetvätt" med sista anbudsdatum den 10 april 2019, samt i Helsingborgshem AB:s upphandling "Tvätta hos Helsingborgshem" med sista anbudsdatum den 5 februari 2019. Dessa upphandlingar var uppdelade i olika tjänsteområden, vilket innebar att företagen kunde lägga anbud på olika tjänstedelar i upphandlingarna.⁹¹ Företagen lade anbud på de delar som föll inom deras respektive verksamhetsområde enligt uppdelningen, varför de inte konkurrerade med varandra i upphandlingarna.⁹²
69. I de fall upphandlingarna omfattade båda (och inte var uppdelad i olika områden), eller ingen av, företagens tjänster kom företagen i förväg överens om vilket av dem som skulle lägga anbud i upphandlingen. Därefter fördelades utförandet av arbetena mellan företagen enligt uppdelningen. Samma sak gällde i de fall då det inte gick att på förhand tydligt avgöra vilket företags verksamhetsområde en upphandling föll inom. Så skedde exempelvis inför en upphandling av fastighetsnära tjänster av MKB Fastighets AB 2017, då BB och CC hade kontakt med varandra.⁹³ BB påminde CC om att fråga AA om Sanerings Companiet skulle lägga anbud i

⁸⁹ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 63–64, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 18–19.

⁹⁰ Handl.nr 589 (Konkurrensverkets sammanställning av upphandlingar av den 20 maj 2022), handl.nr 10 (Sammanställning av upphandlingar av den 25 januari 2021 med Sanerings Companiets kommentarer), handl.nr 438 (Upphandlingsdata från Mercell Opic), handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 42, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 44.

⁹¹ Handl.nr 516 (Administrativa föreskrifter i Lunds Kommuns Fastighets AB:s upphandling av den 4 mars 2019), s. 2 (p. 1.6), handl.nr 517 (Allmän information i Helsingborgshems upphandling av den 18 december 2018).

⁹² Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 53, handl.nr 515 (Tilldelningsbeslut i Lunds Kommuns Fastighets AB:s upphandling av den 15 april 2019), s. 2, handl.nr 518 (Tilldelningsbeslut i Helsingborgshems upphandling av den 18 december 2018). Delen i Helsingborgshems upphandling som avsåg fasad-, mark- och taktvätt avbröts senare med anledning av brister i upphandlingsdokumenten, handl.nr 519 (Avbrytandebeslut i Helsingborgshems upphandling av den 18 december 2018).

⁹³ Upphandlingen kom senare att avbrytas på grund av bristande konkurrens.

upphandlingen, eller om Sopkärlstvätt kunde göra det i stället.⁹⁴ AA har uppgett att det fanns tvivel om vilket företags verksamhetsområde dessa fastighetsnära tjänster föll under, och att Sanerings Companiet inte skulle lägga anbud i upphandlingen.⁹⁵

70. Ett annat exempel är direktupphandlingen "tvättning av sopkärl, golv i miljöhus samt klottersanering" som genomfördes av AB Höganäshem 2019 och omfattade tjänster inom båda företagens verksamhetsområden.⁹⁶ Bolagen kom på förhand överens om att Sopkärlstvätt, och inte Sanerings Companiet, skulle lämna anbud i upphandlingen och att Sanerings Companiet i stället skulle agera underentreprenör avseende klotter-saneringsdelen.⁹⁷ Parterna skrev även ett avtal om att Sanerings Companiet skulle utföra klottersaneringsarbetena enligt avtalet.⁹⁸

Samarbetets upphörande

71. I oktober 2018 upphörde Sanerings Companiet att betala provision till Sopkärlstvätt enligt det skriftliga avtalet, med motiveringen att täckningsbidraget från avtalet med Malmö Stad inte varit tillräckligt högt.⁹⁹ Samarbetet i övrigt fortsatte emellertid som vanligt.¹⁰⁰
72. Sopkärlstvätt fortsatte dock att fakturera Sanerings Companiet varje månad med 25 procent av omsättningen på Sanerings Companiets avtal med Malmö Stad.¹⁰¹ Den 25 februari 2019 stämde Sopkärlstvätt Sanerings Companiet i Malmö tingsrätt för kontraktsbrott med anledning av de obetalda fakturorna.¹⁰²
73. Sanerings Companiet sade upp det skriftliga avtalet med Sopkärlstvätt den 16 april 2019 med en månads uppsägningstid, med "den ekonomiska förlust Sanerings Companiet har varje månad" till följd av det skriftliga avtalet som motivering.¹⁰³
74. Sopkärlstvätt vidhöll även efter denna tidpunkt att det skriftliga avtalet alltjämt gällde, med anledning av dess anknytning till avtalet med Malmö

⁹⁴ Handl.nr 214 (Mejl från BB till CC).

⁹⁵ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 41, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 32–33.

⁹⁶ Handl.nr 424 (Sopkärlstvättis anbud i Höganäshems upphandling, daterat 11 februari 2019).

⁹⁷ Handl.nr 46 (Mejlväxling om upphandling), handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 44.

⁹⁸ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), s. 5, bilaga 2.

⁹⁹ Handl.nr 43 (Tingsrättens sammanställning), s. 1, 5, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 45, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 64–65, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 27–28, 30.

¹⁰⁰ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 66.

¹⁰¹ Handl.nr 255–256, 259–260, 264–266, och 271 (Fakturor).

¹⁰² Handl.nr 44 (Sopkärlstvättis stämningsansökan).

¹⁰³ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), s. 4, handl.nr 43 (Tingsrättens sammanställning), s. 5.

Stad, och att företagets beteende på marknaden inte förändrades av Sanerings Companiets uppsägning av avtalet.¹⁰⁴

75. När samarbetet med Sanerings Companiet avbrutits bildade ägarna av Sopkärlstvätt, CC och DD, företaget Color Off Syd tillsammans med ägarna av det Stockholmsbaserade saneringsföretaget Color Off i Stockholm AB. Color Off Syd erbjuder tjänster såsom klottersanering, klotterskydd, fasadtvätt och blästring, och är i dagsläget därigenom verksamma inom Sanerings Companiets verksamhetsområde. Color Off Syd utför i dag arbeten på Malmö Stads ramavtal för klottersaneringstjänster, som i den senaste upphandlingen tilldelades Color Off i Stockholm AB.¹⁰⁵ DD och CC har i förhör bekräftat att de driver Color Off Syd.¹⁰⁶
76. Sanerings Companiet utför i dag tvätt av soprum, sopnedkast och komprimatorer.¹⁰⁷ Företaget tar även in underleverantörer för tvätt av sopkärl,¹⁰⁸ och har uppgett att man överväger att köpa in egna tvättbilar för utförandet av tjänsten.¹⁰⁹

Konkurrensverkets handläggning

77. Sanerings Companiet anmälde den 22 december 2020 överträdelsen till Konkurrensverket och begärde eftergift från konkurrensskadeavgift i enlighet med 3 kap. 12 § KL. Konkurrensverket beslutade den 25 februari 2021, enligt 3 kap. 15 § KL, att det fanns förutsättningar för eftergift enligt 3 kap. 12 § första stycket KL.
78. Efter beslut av Patent- och marknadsdomstolen genomförde Konkurrensverket den 11 maj 2021 en platsundersökning enligt 5 kap. 3 § KL hos Sopkärlstvätt i syfte att säkra bevisning för en eventuell överträdelse av förbudet i 2 kap. 1 § KL.
79. Under juni och augusti 2021 höll Konkurrensverket förhör med BB och AA från Sanerings Companiet, liksom med DD och CC från Sopkärlstvätt.
80. Under augusti och september 2021 kontaktade Konkurrensverket konkurrenter och typiska kundgrupper till företagen, främst i syfte att

¹⁰⁴ Handl.nr 451 (Sopkärlstvätt's svar på Konkurrensverkets frågor av den 15 oktober 2021), s. 2 (svar på fråga 4.b och c), handl.nr 263 (Mejlväxling mellan DD och AA), handl.nr 266 (Mejlväxling mellan CC och AA), handl.nr 43 (Tingsrättens sammanställning), s. 5.

¹⁰⁵ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 35–36.

¹⁰⁶ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 39–41, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 36.

¹⁰⁷ Handl.nr 539 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 10 mars 2022), s. 2 (svar på fråga 1, p. 2).

¹⁰⁸ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 71, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 47.

¹⁰⁹ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), s. 3 (svar på fråga 10), handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 47, handl.nr 539 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 10 mars 2022), s. 2 (svar på fråga 2, p.1).

utreda och närmare fastställa de konkurrensvillkor som råder på marknaden och hur efterfrågan på tjänsterna ser ut. Kompletterande sådana kontakter togs under det första kvartalet 2022 och i oktober 2022.

81. Företagen har under hösten 2021 och våren 2022 ombetts att inkomma med ytterligare uppgifter till Konkurrensverket. Därtill ålades Sopkärlstvätt i september 2021 och mars 2022 att inkomma med viss information och handlingar.
82. Företagen fick den 17 juni 2022 del av ett utkast till beslut i ärendet, och gavs i samband med det möjlighet att yttra sig över beslutsutkastet och utredningsakten i ärendet (i enlighet med 3 kap. 5 § tredje stycket KL). Sanerings Companiet meddelade den 8 juli 2022 att företaget inte hade några kommentarer på utkastet.¹¹⁰ Sopkärlstvätt inkom med yttrande över Konkurrensverkets beslutsutkast den 16 september 2022.¹¹¹ Konkurrensverket meddelade Sopkärlstvätt under möte den 20 oktober 2022 hur verket beaktat företagets invändningar på utkastet till beslut och Sopkärlstvätt framförde vissa uppgifter till förtydligande av sitt yttrande.¹¹² Den 4 och 7 november 2022 inkom Sopkärlstvätt med ett yttrande och ett mejl i tillägg till vad som anfördes på mötet.¹¹³

Sopkärlstväotts yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut

83. Sopkärlstvätt bestrider att företaget uppsåtligen eller av oaktsamhet skulle ha överträtt förbudet i 2 kap. 1 § KL.
84. Sopkärlstvätt motsätter sig dock inte Konkurrensverkets beskrivning av bildandet av Sopkärlstvätt, uppkomsten av det skriftliga avtalet, tillämpningen av det skriftliga avtalets bestämmelser och samarbetets upphörande som redogjorts för ovan. Företaget har emellertid invänt mot vissa av Konkurrensverkets bedömningar av det utredda förfarandet.
85. Sopkärlstvätt har uppgett att företaget inte var alltigenom självständigt från Sanerings Companiet, och att företagskriteriet därför inte är uppfyllt. Sopkärlstvätt har vidare invänt att det rört sig om ett samarbetsavtal, och inte ett konkurrensbegränsande avtal, och att det skriftliga avtalets femte stycke inte tilldelade något av företagen exklusiv rätt till något område.
86. Sopkärlstvätt bestrider till viss del Konkurrensverkets bedömningar vad gäller relevant marknad och uppger att företaget och Sanerings Companiet aldrig varit faktiska eller potentiella konkurrenter. Sopkärlstvätt uppger också att Konkurrensverket har missbedömt företagets marknadsandelar,

¹¹⁰ Handl.nr 604 (Mejl med inställning till utkast till beslut).

¹¹¹ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut).

¹¹² Handl.nr 636 (Tjänsteanteckning från samtal med Sopkärlstvätt den 20 oktober 2022).

¹¹³ Handl.nr 640 (Yttrande av den 4 november 2022), handl.nr 645 (Mejl av den 7 november 2022).

och att man därför inte kan dra slutsatsen att Överenskommelsen skulle ha varit märkbar. Sopkärilstvätt har även invänt mot Konkurrensverkets beräkningar vad gäller överträdelsens sanktionsvärde och konkurrens-skadeavgiftens storlek.

87. Sopkärilstväfts invändningar redovisas mer ingående nedan under respektive avsnitt i Konkurrensverkets skäl till beslut.

Skälen för Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverkets bedömning av det utredda förfarandet

Inledning

88. Av 2 kap. 1 § KL framgår att avtal mellan företag som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt är förbjudna. Enligt bestämmelsens andra stycke gäller detta särskilt vissa avtal, bland annat avtal som innebär att marknader delas upp. Med avtal likställs enligt 1 kap. 6 § KL samordnade förfaranden mellan företag.
89. Om förfarandet kan påverka handeln mellan Europeiska unionens medlemsstater ska även artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) tillämpas.¹¹⁴ Förbudet enligt 2 kap. 1 § KL är utformat med artikel 101 i EUF-fördraget som förebild.
90. Konkurrensbegränsningar som har direkt samband med och är nödvändiga för att genomföra ett avtal och står i proportion till detta, omfattas inte av förbudet i 2 kap. 1 § KL och i artikel 101.1 i EUF-fördraget (s.k. accessoriska begränsningar).
91. Samarbeten som är konkurrensbegränsande kan undantas från förbudet om villkoren för undantag i 2 kap. 2 § KL respektive artikel 101.3 i EUF-fördraget är uppfyllda.
92. Frågan som Konkurrensverket har att ta ställning till är om Överenskommelsen mellan Sanerings Companiet och Sopkärilstvätt om att inte konkurrera med varandra utgör en överträdelse av 2 kap. 1 § KL. Nedan följer en redogörelse för de olika kriterierna i 2 kap. 1 § KL och varför Konkurrensverket anser att företagen genom det agerande som beskrivs i detta beslut överträtt detta lagrum.
93. Som framgått ovan var Sanerings Companiets ägare involverade i Sopkärilstväfts bildande och företagen samarbetade från denna tidpunkt.

¹¹⁴ Artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpningen av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget, EUT L 001, 04/01/2003, s. 1.

Konkurrensverkets beslut är emellertid avgränsat till Överenskommelsen om att inte konkurrera med varandra och dela upp sina verksamhetsområden mellan sig, och Konkurrensverket har således inte bedömt det övriga samarbete som parterna inledde vid Sopkärlstväts bildande.

94. Det noteras att det föreligger en civilrättslig tvist mellan parterna om Sanerings Companiets betalningsskyldighet gentemot Sopkärlstvätt i enlighet med det skriftliga avtalets tredje och fjärde stycke. Sanerings Companiet har bestridit betalningsskyldighet bland annat med hänvisning till att avtalet är ogiltigt på konkurrensrättslig grund och att betalningsförpliktelsen i provisionsbestämmelsen är direkt knuten till konkurrensförbudet. Mot bakgrund av att parterna kan ha intressen utanför Konkurrensverkets prövning har verket vid sin bedömning av det utredda förfarandet särskilt beaktat om det finns andra belägg för omständigheterna än parternas egna utsagor och följaktligen inte enbart förlitat sig på vad endast en av parterna har anfört.
95. Konkurrensverket har inte utrett motiven till provisionsbestämmelsen eller om den bestämmelsen är konkurrensbegränsande och därmed ogiltig, då det saknar relevans för bedömningen i detta ärende.
96. Som framgår nedan är samhandelskriteriet inte uppfyllt varför artikel 101 i EUF-fördraget inte ska tillämpas på förfarandet.

Företagskriteriet

97. Avtal om konkurrensbegränsande samarbete kan enbart ingås mellan två eller flera *företag*. Enligt 1 kap. 5 § KL avses med företag en fysisk eller juridisk person som bedriver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur, dock inte till den del verksamheten består i myndighetsutövning.
98. Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt är juridiska personer som bedriver verksamhet av ekonomisk och kommersiell natur,¹¹⁵ varför de utgör företag i KL:s mening.

Företagen utgör självständiga företag

99. Bestämmelsen i 2 kap. 1 § KL omfattar samarbete mellan företag som är självständiga från varandra, dvs. som inte ingår i en och samma ekonomiska enhet. Ett företag är inte självständigt om ett annat företag utövar ett avgörande inflytande över ekonomiska och strategiska beslut i företaget, och därigenom begränsar dess frihet att självt bestämma sitt beteende på marknaden. Så är exempelvis fallet i relationen mellan moderbolag och helägda dotterbolag. I dessa situationer presumeras att moderbolaget, med

¹¹⁵ Handl.nr 571 (Sanerings Companiets årsredovisning för 2020/21), handl.nr 650 (Sopkärlstväts årsredovisning för 2021).

hänsyn till ägandet av samtliga aktier i dotterbolaget, verkligen utövar ett avgörande inflytande över dotterbolagets verksamhet.¹¹⁶

100. Samtliga relevanta omständigheter rörande de ekonomiska, organisatoriska och juridiska banden mellan de två företagen måste beaktas i bedömningen eftersom en möjlighet att utöva avgörande inflytande kan uppnås även på andra sätt än genom ägandet av en majoritet av aktierna i ett annat bolag.¹¹⁷ Ett sådant exempel utgörs av en minoritetsägare som även innehar andra rättigheter såsom vetorättigheter i strategiska frågor eller styrelse-representation, vilka sammanlagt innebär möjligheten att i praktiken utöva ett avgörande inflytande över det kontrollerade företags beteende på marknaden.¹¹⁸ I situationer då ett företag inte äger samtliga aktier i ett annat företag gäller inte den ovan nämnda presumtionen om att ett avgörande inflytande utövas. I dessa fall behöver det visas att det förstnämnda företaget på annat sätt verkligen utövat ett avgörande inflytande över det andra företaget för att dra slutsatsen att de tillhör samma ekonomiska enhet.¹¹⁹
101. Sopkärlstvätt har i yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut uppgett att företaget inte varit alltigenom självständigt från Sanerings Companiet, eftersom Sanerings Companiet, EE och AA ägt aktier i företaget. Under denna tid kunde Sanerings Companiet delta på möten i Sopkärlstvätt och ha åsikter om hur bolaget kunde utvecklas. AA var också i knappt två år styrelseordförande i Sopkärlstvätt.¹²⁰
102. Även BB:s aktieinnehav i Sopkärlstvätt anges som motivering till att Sopkärlstvätt inte varit alltigenom självständigt, eftersom BB samtidigt var anställd i Sanerings Companiet. Enligt Sopkärlstvätt hade både BB och DD en lojalitetsplikt gentemot Sanerings Companiet genom sina anställningar i detta bolag. Slutligen har Sopkärlstvätt påpekat att företagen delade lokaler mellan 2013 och 2018.¹²¹
103. Konkurrensverket gör följande bedömning av om Sopkärlstvätt var ett självständigt företag.
104. Från Sopkärlstväts bildande den 20 februari 2013 fram till den 11 mars 2014 ägde Sanerings Companiet 40 procent av aktierna i företaget. Från denna

¹¹⁶ EU-domstolens dom den 10 september 2009, *Akzo Nobel mot kommissionen*, C-97/08 P, EU:C:2009:536, p. 60.

¹¹⁷ EU-domstolens dom den 11 juli 2013, *kommissionen mot Stichting Administratiekantoort Portielje*, C-440/11 P, EU:C:2013:514, p. 66.

¹¹⁸ Tribunalens dom den 12 juli 2011, *Fuji mot kommissionen*, T-132/07, EU:T:2011:344, p. 183–184.

¹¹⁹ Tribunalens dom den 12 juli 2011, *Fuji mot kommissionen*, p. 183, tribunalens dom den 13 december 2013, *HSE mot kommissionen*, T-399/09, EU:T:2013:647, p. 29, EU-domstolens dom den 25 oktober 1983, *AEG-Telefunken mot kommissionen*, mål 107/82, EU:C:1983:293, p. 49–50.

¹²⁰ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 4.

¹²¹ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 4.

tidpunkt fram till den 12 november 2014 ägde Sanerings Companiet 20 procent av aktierna i Sopkärlstvätt. Därefter ägde Sanerings Companiet inte några aktier i Sopkärlstvätt.

105. Konkurrensverket kan således konstatera att Sanerings Companiet under knappt ett år och nio månader var minoritetsägare i Sopkärlstvätt. AA var också styrelseordförande i Sopkärlstvätt från företagets bildande till den 25 november 2014, varför företagen under drygt ett år och nio månader delvis hade gemensamma ledningspersoner.¹²²
106. Därtill kan nämnas att Sanerings Companiet under Konkurrensverkets utredning inkommit med ett icke undertecknat aktieägaravtal mellan CC, BB, DD och Sanerings Companiet daterat den 30 november 2013.¹²³ Aktieägaravtalet innehöll vissa vetorättigheter för styrelsemedlemmar och aktieägare i ett antal frågor, exempelvis gällande vissa investeringar och finansiering, väsentliga organisatoriska förändringar eller avtal med bolagets samarbetspartners.¹²⁴
107. AA och EE hade, i likhet med CC, BB och DD, gått i borgen för varsin femtedel av Sopkärlstväts checkkredit under bolagets uppstartsfas.¹²⁵ Dessa borgensförpliktelser togs bort i samband med att Sanerings Companiets aktier överläts till CC och BB under 2014.¹²⁶
108. Det föreligger således omständigheter som föranleder en vidare analys av om de två företagen i konkurrensrättslig mening inte var självständiga från varandra under den period Sanerings Companiet ägde aktier i Sopkärlstvätt, med hänsyn tagen till de ekonomiska, organisatoriska och juridiska banden företagen emellan.
109. Sopkärlstvätt har uppgett att samtliga beslut i bolaget fattades av CC, BB och DD även under den tid Sanerings Companiet ägde aktier i bolaget.¹²⁷ Som nämnts ovan kunde Sanerings Companiet delta på möten och ha åsikter om hur Sopkärlstvätt kunde utveckla bolaget, men var i övrigt

¹²² Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 4. Se dock även handl.nr 128 (Aktieöverlåtelseavtal mellan Sanerings Companiet och BB), s. 2 (rubrik 4. "Styrelseledamot och styrelsesuppleant") och handl.nr 453 (Aktieöverlåtelseavtal mellan Sanerings Companiet och CC), s. 2 (rubrik 4. "Styrelseledamot och styrelsesuppleant"), av vilka framgår att AA entledigas från sina styrelseuppdrag i och med undertecknande av aktieöverlåtelseerna i mars 2014.

¹²³ Handl.nr 441 (Aktieägaravtal mellan CC, BB, DD och Sanerings Companiet).

¹²⁴ Handl.nr 441 (Aktieägaravtal mellan CC, BB, DD och Sanerings Companiet), s. 4–5 (rubrik 7. "Enighet vid vissa beslut").

¹²⁵ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 6.

¹²⁶ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 12–13, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 6, handl.nr 128 (Aktieöverlåtelseavtal mellan Sanerings Companiet och BB), s. 2 (rubrik 5. "Checkkredit"), handl.nr 453 (Aktieöverlåtelseavtal mellan Sanerings Companiet och CC), s. 2 (rubrik 5. "Checkkredit").

¹²⁷ Handl.nr 479 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets fråga av den 1 december 2021).

passiva delägare. Sanerings Companiet har uppgett att syftet med dess ägande var att ge Sopkärilstvätt hjälp i uppstartsfasen, eftersom båda företagen skulle gagnas av att Sopkärilstvätt snabbt kom på fötter och att företagen tillsammans skulle kunna vinna marknadsandelar (till stor del genom Överenskommelsen).¹²⁸ Varken AA, EE eller Sanerings Companiet betalade, vare sig helt eller delvis, för någon del av Sopkärilstväts utrustning.¹²⁹ Sopkärilstvätt har vidare uppgett att anledningen till att AA tillsattes som styrelseordförande var att han förmedlade en bankkontakt och att detta kändes rätt vid tillfället.¹³⁰

110. Det aktieägaravtal mellan CC, BB, DD och Sanerings Companiet som inkommit till Konkurrensverket är, som angetts ovan, inte undertecknat. Sanerings Companiet har inte kunnat hitta en undertecknad version av avtalet eller ange om det blev slutligt undertecknat eller inte, och CC och DD har uppgett att de inte kan erinra sig att det fanns något aktieägaravtal under den aktuella tidsperioden.¹³¹ Detta trots att samtliga fyra ägare av Sopkärilstvätt enligt aktieägaravtalet skulle få varsin kopia av avtalet.¹³²
111. Det råder således osäkerhet om aktieägaravtalet någonsin undertecknades och trädde i kraft mellan parterna. Även om så vore fallet och veto-rättigheterna skulle anses vara av de former som gav *möjligheten* att utöva ett avgörande inflytande på Sopkärilstvätt, är det tillräckligt att konstatera att någon sådan kontroll inte utövats i praktiken, mot bakgrund av vad företagen uppgett om att Sanerings Companiet inte har deltagit i Sopkärilstväts strategiska beslutsfattande.
112. Konkurrensverket konstaterar med anledning av det ovan anförda att Sanerings Companiet, under den period som företaget ägde aktier i Sopkärilstvätt, inte utövat ett avgörande inflytande över Sopkärilstvätt. Företaget var följaktligen ett självständigt företag både under den period då Sanerings Companiet ägde aktier i Sopkärilstvätt och under perioden därefter. Detta var således fallet när Överenskommelsen i det skriftliga avtalet ingicks den 3 mars 2014 och tillämpades, men redan tidigare (från Sopkärilstväts bildande den 20 februari 2013). Vad Sopkärilstvätt anfört om att företagen delat lokaler och viss personal under en period föranleder inte någon annan bedömning.

¹²⁸ Handl.nr 455 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 november 2021), svar på fråga 1 a. och c.

¹²⁹ Handl.nr 558 (Sopkärilstväts svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 3 (svar på fråga 16).

¹³⁰ Handl.nr 558 (Sopkärilstväts svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 3 (svar på fråga 13).

¹³¹ Handl.nr 455 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 november 2021), svar på fråga 1.a, handl.nr 469 (Sopkärilstväts svar på Konkurrensverkets frågor av den 11 november 2021), svar på fråga 1.

¹³² Handl.nr 441 (Aktieägaravtal mellan CC, BB, DD och Sanerings Companiet), s. 11.

113. Det kan noteras att även om Sopkärlstvätt skulle anses vara ett självständigt företag först från den 12 eller 25 november 2014, då Sanerings Companiets sista aktiepost överläts och AA ersattes av BB som styrelsens ordförande, och överträdelsens varaktighet därför vara kortare, får det inte i detta fall någon inverkan på storleken på den slutliga konkurrensskadeavgiften.

Avtalskriteriet

Rättsliga utgångspunkter för bedömningen

114. För att ett förfarande ska omfattas av förbudet i 2 kap. 1 § KL krävs att det är fråga om ett avtal eller samordnat förfarande. Enligt vad som framgår av det följande utgör Sopkärlstvätt och Sanerings Companiets Överenskommelse som uttrycks i det skriftliga avtalets andra och nionde stycke daterat den 3 mars 2014 även ett avtal i konkurrensrättslig bemärkelse.
115. Det har fastställts i praxis att begreppet avtal i 2 kap. 1 § KL har en vidsträckt innebörd. Det krävs inte att det är fråga om ett civilrättsligt bindande avtal.¹³³ Det är tillräckligt att företagen enats om att uppträda på ett visst sätt på marknaden för att ett avtal ska anses föreligga.¹³⁴ Enligt EU-domstolens praxis föreligger ett avtal om åtminstone två parter gemensamma vilja har uttryckts. Den form i vilken denna vilja kommer till uttryck har dock inte i sig någon avgörande betydelse.¹³⁵ Motsvarande gäller vid tillämpningen av 2 kap. 1 § KL. Den gemensamma viljan kan exempelvis komma till direkt uttryck i ett formellt skriftligt eller muntligt avtal.
116. Ett avtal i konkurrensrättslig mening kan anses ha ingåtts om det framgår att de berörda parterna har samstämiga önskemål vad gäller principen att begränsa konkurrensen, även om konkurrensbegränsningens former fortfarande är föremål för förhandling.¹³⁶

Företagen har ingått ett avtal i konkurrensrättslig mening

117. Sopkärlstvätt har i sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut invänt att det skriftliga avtalet "utgjort ett samarbetsavtal och inte ett konkurrensbegränsande avtal". Företaget har därvid påpekat att både samarbetsvillkoren och provisionsbestämmelsen är oberoende av bestämmelsen i det skriftliga avtalets nionde stycke.¹³⁷

¹³³ Marknadsdomstolens dom i mål MD 2009:11, s. 28.

¹³⁴ EU-domstolens dom den 15 juli 1970, *ACF Chemiefarma mot kommissionen*, mål 41/69, EU:C:1970:7 och EU-domstolens dom den 8 juli 1999, *Montecatini mot kommissionen*, C-235/92 P, EU:C:1999:362, p. 39.

¹³⁵ EU-domstolens dom den 22 oktober 2015, *AC-Treuhand mot kommissionen*, C-194/14 P, EU:C:20015:717, p. 28.

¹³⁶ EU-domstolens dom den 16 juni 2011, *Heineken Nederland och Heineken mot kommissionen*, T-240/07, EU:T:2011:284, p. 45, ingen ändring efter överklagande, EU-domstolens dom den 19 december 2012, *Heineken Nederland och Heineken mot kommissionen*, C-452/11 P, EU:C:2012:829.

¹³⁷ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 4.

118. Sopkärlstvätt har även invänt att det skriftliga avtalets femte stycke inte innebar någon marknadsdelning eller tilldelning av några exklusiva rättigheter för något av företagen, utan enbart att Sanerings Companiet skulle utföra vissa tjänster som underleverantör till Sopkärlstvätt.¹³⁸
119. Konkurrensverket gör följande bedömning avseende avtalskriteriet.
120. Överenskommelsen beskrivs i ett skriftligt avtal mellan Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt.¹³⁹ Det skriftliga avtalet har undertecknats av båda företagen och är daterat den 3 mars 2014.¹⁴⁰
121. Under utredningen har framkommit vissa omständigheter som skulle kunna tala för att det redan i samband med Sopkärlstväts bildande den 20 februari 2013 förelegat ett muntligt avtal eller ett samförstånd mellan företagen om att dela upp tjänsterna på marknader mellan sig och inte konkurrera med varandra, och att det sedermera skulle ha bekräftats genom det skriftliga avtalet från den 3 mars 2014. Konkurrensverket har dock avgränsat utredningen till tiden från när det skriftliga avtalet ingicks.
122. Enligt Överenskommelsen har företagen åtagit sig att inte utföra tjänster som konkurrerar med varandras respektive verksamheter. Överenskommelsen uttrycks bland annat i det skriftliga avtalets nionde stycke, som har följande lydelse:
- ”Sopkärlstvätt i Malmö AB får inte utföra tjänster som konkurrerar med Saneringscompaniets verksamhet, Saneringscompaniet får inte utföra tjänster som konkurrerar med Sopkärlstväts verksamhet.”¹⁴¹*
123. Det skriftliga avtalets andra stycke ger också uttryck för Överenskommelsen att inte konkurrera med varandra, utan i stället samarbeta mot andra konkurrenter. Det skriftliga avtalets andra stycke har följande lydelse:
- ”Parterna är överens om att båda bolagen skall arbeta och verka för varandras bästa ekonomiska resultat, framgång, utveckling av båda företagen och dess personal. Framför allt skall parterna inte konkurrera mot varandra utan samarbeta mot andra konkurrenter.”*
124. Det skriftliga avtalet, inklusive Överenskommelsen, gäller utan någon begränsning i tid och rum.

¹³⁸ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 4–5.

¹³⁹ Handl.nr 32 (Det skriftliga avtalet).

¹⁴⁰ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 22, handl.nr 32 (Det skriftliga avtalet).

¹⁴¹ Handl.nr 32 (Det skriftliga avtalet), nionde stycket.

125. De aktuella styckena i det skriftliga avtalet ger uttryck för avtalsparternas gemensamma vilja att inte konkurrera med varandra på varandras respektive verksamhetsområden för obegränsad tid framöver. Överenskommelsen innebar att företagen tilldelades exklusiv rätt till sina respektive verksamhetsområden.
126. Vad gäller Sopkärlstvättis invändning att det varit tal om ett samarbetsavtal snarare än ett konkurrensbegränsande avtal, kan påpekas att detta inte utesluter varandra. Ett samarbetsavtal mellan två företag kan innehålla konkurrensbegränsande bestämmelser. Förekomsten av ett legitimt samarbete mellan företag utesluter således inte en bedömning av om det också har funnits ett konkurrensbegränsande avtal mellan företagen. Bedömningen av om Överenskommelsen utgjort ett konkurrensbegränsande avtal förändras inte heller av om den varken varit villkorad av eller knuten till provisions- eller samarbetsbestämmelserna.

Avtalets innebörd och omfattning

127. Som tidigare har angetts är företagens tilldelade verksamhetsområden inte uttryckligt definierade i det skriftliga avtalet. Det kan därför inte direkt av det skriftliga avtalet utläsas vilka tjänster som företagen inte fick konkurrera om, dvs. vilka tjänster som enligt Överenskommelsen var förbehållna respektive företag. Den exakta uppdelningen av tjänster mellan företagen har i viss mån tydliggjorts och renodlats mellan parterna under den inledande perioden då konkurrensklausulen tillämpats och i takt med att nya tjänster tillfördes verksamheterna.¹⁴²
128. Det är dock inte nödvändigt att fastställa exakt hur tjänsterna fördelades mellan företagen för att kunna konstatera att Överenskommelsen innebar ett avtal om marknadsdelning. Parterna har haft en samsyn om att det förelåg en uppdelning dem emellan och de huvudsakliga dragen i den uppdelningen, även om det kunde bli föremål för diskussioner vem som skulle ta ett enskilt uppdrag. Det har även varit tydligt för den försäljningsansvarige BB, som i huvudsak hade att tillämpa Överenskommelsen, vilka tjänster som tillhörde företagens verksamhetsområden och hur fördelningen skulle ske.¹⁴³
129. Mot bakgrund av vilka verksamheter företagen bedrev när det skriftliga avtalet ingicks, vilka tjänster som företagen faktiskt erbjöd under den tid avtalet tillämpades samt de uppgifter som lämnats i förhör,¹⁴⁴ bedömer Konkurrensverket att det stod klart för Sanerings Companiet och

¹⁴² Exempelvis vad gäller tjänsterna som räknas upp i det skriftliga avtalet, samt tjänsterna tvätt av pantbehållare och sanering av kundvagnar och korgar, se ovan avsnittet "Det skriftliga avtalet", p. 48–53.

¹⁴³ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 17–18, 29–30, 34, 38, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 38, 46–47, 60–62.

¹⁴⁴ Se ovan avsnittet "Det skriftliga avtalet", p. 46–53.

Sopkärilstvätt hur de avsåg dela upp tjänsterna mellan respektive företag i samband med att det skriftliga avtalet undertecknades.

130. Konkurrensverket bedömer att Sopkärilstväts verksamhetsområde omfattade rengöringstjänster som har med sopor och avfall att göra. Tvätt av pantbehållare och sanering av kundvagnar och korgar lades till företagets verksamhetsområde 2015. Genom Överenskommelsen förbehölls Sopkärilstvätt dessa tjänster vilka därmed undandrogs konkurrens från Sanerings Companiet.
131. Som nämnts ovan exemplifieras Sopkärilstväts verksamhetsområde i det skriftliga avtalets femte stycke. Stycket reglerar tiden innan Sopkärilstvätt införskaffat utrustning att självt utföra andra tjänster än tvätt av sopkäril.¹⁴⁵ Detta stycke stipulerar att Sanerings Companiet skulle utföra dessa arbeten och att Sopkärilstvätt skulle fakturera slutkunden, om Sopkärilstvätt mottog beställningen. Sanerings Companiet har bekräftat att motsvarande gällde även i det fall Sanerings Companiet mottog beställningar av de uppräknade tjänsterna.¹⁴⁶
132. Sanerings Companiets verksamhetsområde omfattade övriga sanerings- och rengöringstjänster på marknaden.
133. Konkurrensverkets bedömning är även att Överenskommelsen avsåg företagets samtliga kunder, tjänster (utöver snöröjning som får anses ha legat utanför Överenskommelsen) och geografiska områden. Klausulen skulle fullt ut reglera parternas agerande på marknaden, och hindra företagen från att bedriva verksamheter som konkurrerade med varandra.
134. Förekomsten av en överenskommelse mellan Sanerings Companiet och Sopkärilstvätt, med det innehåll som återgetts ovan, bekräftas även av att det skriftliga avtalet efterlevdes av parterna under dess löptid.¹⁴⁷

Slutsats avtalskriteriet

135. Mot bakgrund av ovanstående finner Konkurrensverket att Överenskommelsen som uttrycks i det skriftliga avtalet daterat den 3 mars 2014 mellan Sanerings Companiet och Sopkärilstvätt utgör ett avtal i den mening som avses i 2 kap. 1 § KL. Innebörden av detta avtal (Överenskommelsen) var att företagen skulle avstå att konkurrera med varandra och i stället dela upp tjänsterna efter respektive företags verksamhetsområde.

¹⁴⁵ Handl.nr 312 (Förhör med BB) s. 25–29, handl.nr 47 (Mejl).

¹⁴⁶ Handl.nr 477 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 30 november 2021), s. 2 (svar på fråga c.).

¹⁴⁷ Se ovan Avsnittet "Tillämpningen av det skriftliga avtalets bestämmelser".

Konkurrensbegränsningen

Relevant marknad

Allmänt om avgränsningen av relevant marknad

136. Marknadsdefinitionen är ett verktyg som används för att finna och fastställa konkurrenstrycket mellan företag. En relevant marknad består dels av en relevant produktmarknad, dels av en relevant geografisk marknad. Syftet med att definiera dessa marknader är att identifiera de faktiska konkurrenter till de berörda företagen som är i stånd att begränsa deras beteende och hindra dem från att agera oberoende av ett effektivt konkurrenstryck.¹⁴⁸
137. Företagen utsätts för tre huvudtyper av konkurrenstryck: Utbytbarhet på efterfrågesidan, utbytbarhet på utbudssidan och potentiell konkurrens. Ur ekonomisk synvinkel och i samband med avgränsningen av den relevanta marknaden utgör utbytbarheten på efterfrågesidan det mest omedelbara och effektiva konkurrenstrycket för leverantörer av en viss produkt.¹⁴⁹
138. I de situationer då utbytbarheten på utbudssidan kan jämföras med utbytbarhet på efterfrågesidan vad gäller effektivitet och omedelbarhet kan även denna beaktas när marknaderna definieras. För detta krävs att leverantörerna som svar på små och varaktiga förändringar av de relativa priserna kan ställa om till produktion av de relevanta produkterna och kan marknadsföra dem på kort sikt utan att väsentliga tilläggskostnader eller risker uppstår. Om dessa villkor uppfylls kommer den ytterligare produktion som kommer ut på marknaden att ha en begränsande effekt på de berörda företagens konkurrensbeteende. I fråga om effektivitet och omedelbarhet är en sådan verkan likvärdig med verkan av utbytbarhet på efterfrågesidan.¹⁵⁰
139. Även potentiell konkurrens från företag utanför den relevanta marknaden är en källa till konkurrenstryck, men förutsättningarna härför bedöms först efter att den relevanta marknaden eller marknaderna avgränsats.¹⁵¹
140. Att definiera marknaden består huvudsakligen i att identifiera vilka alternativa leverantörer de berörda företagens kunder har i praktiken, både

¹⁴⁸ Se p. 2 i kommissionens tillkännagivande om definition av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning, EGT nr C 372, 9.12.1997 s. 5 (fortsättningsvis *Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad*).

¹⁴⁹ Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 13.

¹⁵⁰ Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 20.

¹⁵¹ Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 24.

vad gäller produkter eller tjänster och leverantörernas geografiska belägenhet.¹⁵²

141. Vid bedömningen av konkurrensbegränsande samarbeten avgränsas relevant marknad primärt för att avgöra om konkurrensbegränsningen är märkbar.¹⁵³ I ett ärende där det, som i det här fallet, är fråga om ett förfarande som har till syfte att begränsa konkurrensen (se nedan under avsnittet "Konkurrensbegränsade syfte") kan marknaden avgränsas mer summariskt.¹⁵⁴ En analys av relevant marknad kan i det aktuella ärendet visserligen ha någon betydelse för bedömningen av om företagen konkurrerade med varandra. Mot bakgrund av Överenskommelsens breda tillämpningsområde (obegränsad vad avser tjänster och geografisk utsträckning) är det dock inte för frågan om företagen konkurrerade med varandra nödvändigt att exakt definiera de relevanta marknaderna.¹⁵⁵

Relevant produktmarknad

142. Den relevanta produktmarknaden omfattar alla varor eller tjänster som på grund av sina egenskaper, sitt pris och den tilltänkta användningen av konsumenterna betraktas som utbytbara.¹⁵⁶
143. Sanerings Companiets verksamhet är framför allt inriktad på fasadtvätt, klottersanering och övriga rengöringstjänster som utförs med högtryckstvätt. Företagets vd AA har uppgett att Sanerings Companiet jobbar med "*allt som har med högtryck att göra*".¹⁵⁷
144. Sopkärlstvätt erbjuder huvudsakligen tjänster inom sopsystemsrengöring. Företaget har understrukt att det inte ägnar sig åt klottersanering eller fasad- eller taktvätt.¹⁵⁸
145. Konkurrensverkets marknadsavgränsning tar sin utgångspunkt i de tjänster som Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt erbjuder (och som de även erbjöd när Överenskommelsen ingicks).¹⁵⁹ Detta motsvarar i förevarande fall

¹⁵² Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 13.

¹⁵³ Se MD 2012:16, s. 30–31. Jämför även kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 11. Se även Tribunalens dom den 28 juni 2016, *Telefónica SA mot kommissionen*, T-216/13, EU:T:2016:369, p. 213–214.

¹⁵⁴ Se SOU 2006:99 s. 500, EU-domstolens dom i *kommissionen mot Stichting Administratiekantor Portielje*, p. 101–106, EU-domstolens dom den 11 juli 2013, *Ziegler SA mot kommissionen*, C-439/11, EU:C:2013:513, p. 71–73, tribunalens dom i *Telefónica SA mot kommissionen*, p. 213–214 och Patent- och marknadsdomstolens dom i mål *Gothnet/TeliaSonera*, s. 110 f.

¹⁵⁵ Tribunalens dom i *Telefónica SA mot kommissionen*, p. 227.

¹⁵⁶ Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 7.

¹⁵⁷ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 3.

¹⁵⁸ Handl.nr 469 (Sopkärlstvätts svar på Konkurrensverkets frågor av den 11 november 2021), svar på fråga 2.

¹⁵⁹ Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 16.

vad som omfattades av Överenskommelsen då denna omfattade samtliga tjänster som företagen erbjöd (med undantag för snöröjning).

146. Överenskommelsen avsåg följande tjänster: klottersanering, fasadtvätt, blästring, brandsanering, garagerengöring, klotterskydd, marktvätt, taktvätt, impregnering, fågelskydd, sopkärlstvätt, tvätt av sopnedkast och soptunnor, soprumssanering, tvätt av UWS-behållare, tvätt av komprimatorer, sanering av kundvagnar och korgar samt tvätt av pantbehållare.¹⁶⁰
147. Sanerings Companiet har uppgett att samtliga tjänster som företaget och Sopkärlstvätt erbjuder, med undantag för snöröjning, ingår på samma relevanta produktmarknad, definierad som sanering och tvätt av ytor, utrymmen och behållare.¹⁶¹ Sopkärlstvätt har i sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut uppgett att tvätt av sopkärl utgör en separat produktmarknad, och att övriga tjänster som omfattats av Överenskommelsen inte tillhör en och samma produktmarknad. Sopkärlstvätt har särskilt framhållit att tvätt av UWS-behållare också utgör en separat produktmarknad.¹⁶²

Ingår samtliga tjänster som omfattas av Överenskommelsen på samma relevanta produktmarknad?

148. De kunder som efterfrågar ovanstående tjänster är till stor del offentliga och privata fastighetsägare, såsom exempelvis fastighets- och förvaltningsbolag samt bostadsrättsföreningar. Ur ett efterfrågeperspektiv är det tydligt att tjänsterna inte är sinsemellan utbytbara eftersom de svarar mot skilda behov. Det är inte heller uppenbart att det finns andra tjänster som är utbytbara med respektive ovannämnda tjänst.
149. Som beskrivits ovan måste även utbytbarhet på utbudssidan beaktas vid marknadsavgränsningen. Konkurrensverket analyserar således förutsättningarna för utbudssubstitution med utgångspunkt i de tjänster som Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt erbjuder och som omfattats av Överenskommelsen, och särskilt huruvida befintliga marknadsaktörer kan öka sin kapacitet avseende respektive tjänst om efterfrågan på just den tjänsten skulle öka.
150. Företag i saneringsbranschen har relativt breda och flexibla tjänsteutbud, något som i många fall efterfrågas av kunderna och som marknadsaktörer

¹⁶⁰ Se p. 50 och 130–132 ovan.

¹⁶¹ [REDACTED]

¹⁶² Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 5, handl.nr. 640 (Yttrande av den 4 november 2022), s. 1 och handl.nr. 645 (Mejl av den 7 november 2022).

anser utgör en konkurrensfördel,¹⁶³ vilket även återspeglas i marknadsföringen hos marknadsaktörer där uttryck som *"vi tvättar allt som tål vatten"*, *"med våra hetvattentoättar erbjuder vi i stort sett tvättning och rengöring av alla slags ytor och underlag"*, *"One stop shop – Inte mindre än 12 tjänster under samma tak"* och *"bredden i tjänsteutbudet är en stor fördel"*, förekommer.¹⁶⁴ Expansion av tjänsteutbudet har varit en trend i branschen sedan i vart fall början av 2010-talet.¹⁶⁵ Exempel på tjänster som ett stort antal aktörer på marknaden i dagsläget erbjuder är klottersanering, högtrycksrengöring/blästring och brandsanering.¹⁶⁶

151. Vad gäller arbetsmetoder och redskap har utredningen visat att merparten tjänster inom sanering, tvätt och rengöring till största delen utförs med hjälp av högtryckstvättar av olika slag, däribland s.k. högtrycksbilar.¹⁶⁷ En högtrycksbil är vanligtvis en skåpbil med en vattentank i vilken en högtryckstvätt är monterad. Det är även vanligt förekommande att aggregatet är kopplat till en bil via en släpanordning. Härtill används även de rengöringsmedel eller kemikalier som kan behövas för den specifika typen av rengörings- eller saneringsarbete.
152. En högtryckstvätt kostar mellan 25 000 och 400 000 kronor beroende på kvalitet och trycknivå. Leveranstiden för en högtryckstvätt är 1–3 månader.¹⁶⁸ Det går även att hyra högtryckstvättar vid behov.¹⁶⁹ Olika starka högtryckstvättar brukar användas för olika tvätt- och saneringstjänster.¹⁷⁰ Såväl typiska sanerings- och rengöringstjänster (såsom klottersanering och

¹⁶³ Handl.nr 553 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2013), s. 5, 21–22, handl.nr 554 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2015), s. 7, 23, och handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 13–14, 16, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 8, handl.nr 401 (Kompletterande svar från Wihlborgs på Konkurrensverkets frågor av den 22 september 2021), handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från möte med Specialrengöringar den 4 oktober 2022), handl.nr 625, (Tjänsteanteckning från möte med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022), handl.nr 630 (Tjänsteanteckning från samtal med FEAB Partners den 6 oktober 2022), handl.nr 394 (Svar från Helsingborgshem på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021), s. 2, handl.nr 384 (Svar från HP Förvaltning AB på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021), handl.nr 383 (Svar från Willhem på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021), handl.nr 388 (Svar från BRF Lindeborg på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021), handl.nr 431 (svar från Helsingborgs Stad på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021).

¹⁶⁴ Handl.nr 599 (Högtrycksservice, Klottrets Fiendes och FEAB Partners hemsidor, hämtade den 15 juni 2022), handl.nr 635 (Klottrets Fiendes hemsida, hämtad den 19 oktober 2022), handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022).

¹⁷⁴ Handl.nr 553 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2013), s. 5, 21–22, handl.nr 554 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2015), s. 7, 23.

¹⁶⁶ Handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2022), s. 35.

¹⁶⁷ En högtrycksbil är en bil med en vattentank och monterad högtryckstvätt, och ska inte förväxlas med s.k. tvättbilar som är C-körkortspliktiga (oftast) fordon specialtillverkade för tvätt av sopkärl.

¹⁶⁸ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), svar på fråga 1, s. 1–2, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 18, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 11.

¹⁶⁹ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 26.

¹⁷⁰ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), svar på fråga 1.

fasadtvätt) som sådana med koppling till sopor och avfall (exempelvis rengöring av soprum och sopnedkast), utförs med vanliga högtrycksbilar utrustade med högtryckstvättar.¹⁷¹ Sanerings Companiet har uppgett att högtrycksbilar behövs för att utföra flertalet saneringstjänster.¹⁷² Därtill har Sopkärlstvätt uppgett att de högtrycksbilar företaget använder för tvätt av soprum och sopnedkast även kan användas för tvätt av fasader, tak och klottersanering.¹⁷³

153. Tvätt av sopkärl kräver emellertid ytterligare specialiseringsutrustning. Sopkärl tvättas i hög utsträckning med specialbyggda lastbilar med en tvättanordning, s.k. tvättbilar. Rengöringsprocessen är automatiserad och sker i ett slutet system i tvättbilen för att förhindra att spillvattnet rinner ut i dagvattenbrunnar.¹⁷⁴ Anskaffandet av utrustningen är förenat med en relativt hög investeringskostnad och lång leveranstid.¹⁷⁵
154. Mot bakgrund av ovan kan sammanfattningsvis konstateras att ett brett tjänsteutbud som svarar mot merparten av kundens behov, s.k. "one stop shop", i många fall är en konkurrensfördel för aktörerna på marknaden. Denna omständighet indikerar att kunder i stor utsträckning efterfrågar leverantörer med ett heltäckande utbud vilket talar för att tjänsterna i fråga ingår på en och samma produktmarknad.
155. Även om ett brett tjänsteutbud anses vara en konkurrensfördel väljer vissa saneringsföretag att fokusera på vissa typer av tjänster. Exempelvis finns det ett flertal företag som i huvudsak är verksamma inom sanering av fastigheter och lös egendom efter skador såsom bränder eller vattenskador, medan andra företag inriktat sig mot skadedjursbekämpning eller klottersanering och högtrycksrengöring.
156. Oavsett inriktning inom skadeservice förefaller det finnas en hög grad av utbudssubstitution mellan tjänsterna inom segmentet. Anledningen är främst att flera sanerings- och rengöringstjänster är av liknande karaktär vad gäller kompetens, arbetsredskap och utförande.¹⁷⁶ Gemensamt är att en

¹⁷¹ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 16, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 23, handl.nr 558 (Sopkärlstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 2 (svar på fråga 8.a-c), och s. 1 (asterisk nr.1), handl.nr 520 (Tjänsteanteckning från samtal med Ponsab den 16 februari 2022), handl.nr 525 (Tjänsteanteckning från samtal med Fastab den 17 februari 2022).

¹⁷² Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), s. 1-3.

¹⁷³ Handl.nr 558 (Sopkärlstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 2 (svar på fråga 8.a-c).

¹⁷⁴ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 5, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 10.

¹⁷⁵ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 3, 5, handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från samtal med Specialrengöringar den 4 oktober 2022), s. 2, handl.nr 337 (Specialrengöringars svar på Konkurrensverkets frågor av den 19 augusti 2021), s. 3, svar på fråga 7.b.

¹⁷⁶ Handl.nr 566 (SFR:s och Almegas svar på Konkurrensverkets frågor av den 3 maj 2022), s. 3 (svar på fråga 9), handl.nr 520 (Tjänsteanteckning från samtal med Ponsab den 16 februari 2022), handl.nr 523 (Tjänsteanteckning från samtal med Climat 80 den 16 februari 2022), handl.nr 525 (Tjänsteanteckning från samtal med Fastab den 17

stor del av tjänsterna kan erbjudas genom användandet av högstrycksbilar, vilket är vanligt förekommande i branschen. Branschrapporter visar att vilka tjänster som är vanligast har varierat mellan olika år, vilket tyder på att också kundernas efterfrågan av olika tjänster varierar över tid.¹⁷⁷

157. Ovan talar för att det finns goda möjligheter för marknadsaktörer att snabbt ställa om sin verksamhet som svar på små och varaktiga förändringar av priserna, och marknadsföra tjänsterna på kort sikt utan att väsentliga tilläggskostnader eller risker uppstår, särskilt eftersom befintliga marknadsaktörer som utgångspunkt uppges ha breda och flexibla tjänsteutbud. Eventuella nödvändiga utbildningar är begränsade i både tidsåtgång och kostnad.¹⁷⁸
158. Vad avser tjänsten tvätt av sopkärl, krävs dock särskild utrustning och tvätt av sopkärl efterfrågas oftast som en separat tjänst.¹⁷⁹ Nedan bedöms därför om denna tjänst utgör en egen produktmarknad som bör åtskiljas från övriga tjänster som omfattades av Överenskommelsen.
159. Sopkärlstvätt har angett att tjänsten tvätt av UWS-behållare kräver specialiserad och påkostad utrustning (likt tvätt av sopkärl), i form av en kranbil med tvättanordning för att lyfta upp behållarna ur marken och rengöra dessa, samt chaufför med C-körkort som genomgått kranutbildning, vilket är svårt att rekrytera. Sopkärlstvätt menar därför att tjänsten inte omfattas av marknaden för sanerings- och rengöringstjänster, utan utgör en egen produktmarknad.¹⁸⁰
160. När det, likt detta ärende, gäller överträdelser som redan till sitt syfte är konkurrensbegränsande, behöver marknaden primärt avgränsas för att kunna fastställa märkbarheten av förfarandet. Eftersom Sopkärlstvättss omsättning som härrör från tjänsten tvätt av UWS-behållare varit mycket begränsad och därmed inte påverkar bedömningen av märkbarheten,¹⁸¹ har Konkurrensverket valt att inte närmare utreda kraven för utförandet av tjänsten eller kostnaden och leveranstiden för den nödvändiga utrustningen,

februari 2022), handl.nr 353 (Högtrycksservice Öresunds svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2022), s. 2 (svar på fråga 7.a), handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 16.

¹⁷⁷ Handl.nr 553 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2013), s. 21–22, handl.nr 554 (Almega Serviceföretagen, Branschrapport Sanering 2015), s. 23 och handl.nr 555 (Almega Serviceföretagen Branschrapport, Sanering 2022), s. 35.

¹⁷⁸ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), s. 2, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 24.

¹⁷⁹ Handl.nr 585 (Sopkärlstvättss kompletterande svar på åläggande av den 31 mars 2022), s. 2 (svar på fråga 5.a.i).

¹⁸⁰ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 5, handl.nr. 640 (Yttrande av den 4 november 2022), s. 1 och handl.nr 645 (Mejl av den 7 november 2022).

¹⁸¹ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 8. Tjänsten utgjorde som mest 1,3 procent av företagets totala omsättning.

och därför bortsett från tjänsten vid avgränsningen av den relevanta marknaden.

Tvätt av sopkärl utgör en separat produktmarknad

161. Liksom ovan beaktas även utbytbarhet på utbudssidan vid bedömningen om tjänsten tvätt av sopkärl ska ingå på samma relevanta produktmarknad som övriga sanerings- och rengöringstjänster, närmare bestämt om det kan motiveras av att det föreligger en tillräcklig grad av utbudsubstitution.
162. Kostnaden för en tvättbil uppgår i dagsläget till minst ca 2,5 miljoner kronor, men kan även uppgå till det dubbla beloppet beroende på val av fabrikat, drivmedel och övriga tillval.¹⁸² Sopkärlstvätt betalade drygt 2 miljoner kronor för vart och ett av de fordon företaget införskaffade under perioden 2013–2020.¹⁸³ Begagnade tvättbilar har uppgetts kosta mellan 500 000 kronor och 2 miljoner kronor.¹⁸⁴ Flera marknadsaktörer har uppgett att tvättbilen är en dyr investering.¹⁸⁵ Leveranstiden har uppgetts vara ca ett år.¹⁸⁶
163. Tvättbilar finansieras i regel genom leasing eller avbetalningsköp. Det har även framkommit uppgifter om att kreditgivare ofta ställer krav på större egen insats och kortare avbetalningstid än vid köp av t.ex. en högtrycksbil, eftersom fordonen är så pass specialiserade att de kan antas ha ett begränsat andrahandsvärde.¹⁸⁷
164. Vidare har marknadskontakter som tagits i utredningen uppgett att ett flertal upphandlande kunder ofta ställer krav på viss teknik när de upphandlar tjänsterna, med hänvisning till miljöhänsyn.¹⁸⁸ Sopkärlstvätt har

¹⁸² Handl.nr 417 (Klottrets Fiendes svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 3, handl.nr 337 (Specialrengöringars svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 3. Se även handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från samtal med Specialrengöringar den 4 oktober 2022), handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022) och handl.nr 630 (Tjänsteanteckning från möte med FEAB Partners den 6 oktober 2022).

¹⁸³ Handl.nr 559 (Bilaga till Sopkärlstvätts svar på Konkurrensverkets av den 31 mars 2022).

¹⁸⁴ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), s. 3, handl.nr 559 (Bilaga till Sopkärlstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022).

¹⁸⁵ Handl.nr 345 (Climat 80:s svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2, handl.nr 347 (Fastabs svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2, handl.nr 357 (FEAB Partners svar på Konkurrensverkets frågor av den 6 september 2021), s. 2, handl.nr 353 (Högtrycksservice Öresunds svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2, handl.nr 341 (Ponsabs svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2, handl.nr 536 (Tjänsteanteckning från möte med LP Måleri den 21 mars 2022), s. 4.

¹⁸⁶ Handl.nr 337 (Specialrengöringars svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 3, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 5.

¹⁸⁷ Handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från samtal med Specialrengöringar den 4 oktober 2022).

¹⁸⁸ Handl.nr 394 och 402 (Helsingborgshems svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021, respektive uppföljningsfrågor av den 20 september 2021), handl.nr 400 och 401 (Wihlborgs AB:s svar på Konkurrensverkets frågor av den 17 september 2021, respektive uppföljningsfrågor av den 22 september 2021), handl.nr 383 och 392 (Willhem AB:s svar på Konkurrensverkets frågor av den 15 september 2021, respektive uppföljningsfrågor av den 16 september 2021), handl.nr 431 (Helsingborgs Stads svar på Konkurrensverkets

dessutom uppgett att det inte är tillåtet att tvätta sopkärl utan tvättbil på grund av uppställda miljökrav.¹⁸⁹ Som stöd för detta hänvisas till skrivelser i lokala VA-organisationers allmänna bestämmelser (ABVA), vilka uppges grunda sig på Miljöförvaltningens i Malmö Stad tolkning av 2 kap. 3 § miljöbalken (1998:808).¹⁹⁰

165. Sammantaget gör Konkurrensverket följande bedömning.
166. För att kunna erbjuda tvätt av sopkärl krävs i många fall en tvättbil för att uppfylla de miljökrav som framför allt ställs i samband med offentliga upphandlingar. Ur ett efterfrågeperspektiv är således inte tvätt av sopkärl med högtryckstvätt ett fullgott substitut för flera kunder, oavsett om det föreligger något lagstadgat miljökrav eller inte. En investering i en tvättbil uppges vara betydande och inköpet är förknippat med en leveranstid på ca ett år. Konkurrenter verksamma inom saneringstjänster har uppgett att de inte skulle behöva införskaffa någon ny utrustning för att erbjuda soprumstvätt, men däremot för tvätt av sopkärl.¹⁹¹
167. Eftersom utbytbarheten på utbudssidan kan anses kräva en väsentlig anpassning av tillgångar, nyinvesteringar, samt tar tid, är utbudssubstitution mellan tvätt av sopkärl och övriga sanerings- och rengöringstjänster inte tillräckligt omedelbar för att ingå på samma relevanta produktmarknad.

Slutsats relevanta produktmarknader

168. Konkurrensverkets samlade bedömning är att sanerings- och rengöringstjänster (vilket bland annat innefattar klottersanering, fasadtvätt, soprumstvätt, tvätt av sopnedkast och soptunnor, tvätt av pantbehållare, blästring, brandsanering, garagerengöring, klotterskydd, marktvätt, taktvätt, impregnering, fågelskydd, samt sanering av kundvagnar och korgar) ingår på en och samma relevanta produktmarknad.
169. Vad avser tvätt av sopkärl bedöms det mot bakgrund av strukturen på efterfrågesidan och särskilt omständigheten att det saknas tillräcklig grad av utbytbarhet på utbudssidan att denna tjänst faller utanför den ovan nämnda

frågor av den 14 september 2021) s. 2 (svar på fråga 4), handl.nr 409 (Brf Vita Höjas svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021), s. 2 (svar på fråga 3).

¹⁸⁹ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 10.

¹⁹⁰ Handl.nr 451 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets frågor av den 15 oktober 2021), s. 2, svar på fråga 5.a. Konkurrensverket konstaterar emellertid att ABVA inte innehåller några förbud mot att tvätta sopkärl på visst sätt, utan enbart att spillvatten bör infiltreras eller släppas till spillvattenledning.

¹⁹¹ Handl.nr 525 (Tjänsteanteckning från samtal med Fastab den 17 februari 2022), s. 1, handl.nr 520 (Tjänsteanteckning från samtal med Ponsab den 16 februari 2022), s. 1, handl.nr 353 (Högtrycksservice Öresunds svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2 (svar på fråga 7.a), handl.nr 523 (Tjänsteanteckning från samtal med Climat 80 den 16 februari 2022), s. 1.

marknaden. Även med tanke på den specialutrustning som krävs för tvätt av sopkärl finns skäl att hantera det som en egen produktmarknad.

170. I förevarande ärende är en exakt marknadsavgränsning dock inte nödvändig.¹⁹²
171. Av ovan angivna skäl finner Konkurrensverket att de relevanta produktmarknaderna i det aktuella ärendet summariskt kan avgränsas till *marknaden för sanerings- och rengöringstjänster* samt den närliggande *marknaden för tvätt av sopkärl*. Som nämnts ovan talar uppgifter i utredningen för att tjänsten tvätt av UWS-behållare utgör en separat produktmarknad från övriga sanerings- och rengöringstjänster. Eftersom en sådan slutsats inte påverkar märkbarheten av det förfarande som utreds i ärendet, bortser Konkurrensverket från tjänsten vid avgränsningen av den relevanta marknaden i ärendet.

Relevant geografisk marknad

172. Den relevanta geografiska marknaden omfattar det område inom vilket de berörda företagen tillhandahåller de relevanta produkterna eller tjänsterna, inom vilken konkurrensvillkoren är tillräckligt likartade och som kan skiljas från angränsande geografiska områden framför allt på grund av väsentliga skillnader i konkurrensvillkoren.¹⁹³
173. Sanerings Companiet har uppgett att den relevanta geografiska marknaden utgörs av Skåne med omnejd, vilket är bolagets primära verksamhetsområde.¹⁹⁴ Sopkärlstvätt har under utredningen uppgett att företaget är en mobil verksamhet som huvudsakligen bedrivs i Skåne, men även i Småland.¹⁹⁵ I sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut har företaget dock vitsordat att den geografiska marknaden i ärendet utgörs av Skåne.¹⁹⁶
174. Som beskrivits ovan är de kunder som efterfrågar tjänsterna ofta privata eller offentliga fastighetsägare, och det ligger i sakens natur att fastighetsrelaterade underhålls- och rengöringsarbeten utförs lokalt hos beställaren. Företagens kunder finns primärt i Skåne. Det förekommer visserligen att företagen åtar sig uppdrag utanför Skåne, men sådana uppdrag utgör

¹⁹² Se p. 141.

¹⁹³ Kommissionens tillkännagivande om relevant marknad, p. 8, och EU-domstolens dom den 14 februari 1978, *United Brands*, mål 27/76, EU:C:978:22, p. 11.

¹⁹⁴ [REDACTED] handl.nr 571 (Sanerings Companiets årsredovisning för 2020/21), s. 1.

¹⁹⁵ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 2–3, 26, s. 3–4, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 3, handl.nr 469 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets frågor av den 11 november 2021), svar på fråga 2.

¹⁹⁶ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 5.

endast en liten del av företagens omsättning,¹⁹⁷ exempelvis har DD uppgett att 70 procent av Sopkärlstväts omsättning härrör från uppdrag i Malmö, Helsingborg och Lund.¹⁹⁸

175. Likaså har utredningen visat att företagen endast undantagsvis deltar i upphandlingar utanför Skåne.¹⁹⁹ Av de 18 upphandlingar som Sanerings Companiet och/eller Sopkärlstvätt deltagit i under den undersökta perioden avsåg 16 arbeten i Skåne. De resterande två upphandlingarna, i vilka Sanerings Companiet deltog, ägde rum och avsåg klottersaneringsarbeten i Stockholm. Företaget vann inte någon av dessa två upphandlingar.
176. Vad avser konkurrenter har Sanerings Companiet uppgett att det finns ett fåtal större aktörer som erbjuder tvätt- och saneringstjänster i Skåneområdet, samt ett inte obetydligt antal mindre aktörer.²⁰⁰ De företag som Sanerings Companiet angett som konkurrenter är alla Skånebaserade, och har bekräftat att även de betraktar Sanerings Companiet som en konkurrent.²⁰¹ Ytterligare två Skånebaserade företag har angett Sanerings Companiet som en konkurrent.²⁰²
177. Sopkärlstvätt har angett fyra aktörer verksamma i Skåneområdet som konkurrenter.²⁰³ Tre av dessa företag har i kontakter med Konkurrensverket bekräftat att de betraktar Sopkärlstvätt som en konkurrent.²⁰⁴

¹⁹⁷ Handl.nr 529 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets frågor av den 17 januari 2022), svar på fråga 2, handl.nr 488 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 17 januari 2022), svar på fråga 2.

¹⁹⁸ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 3–4.

¹⁹⁹ Handl.nr 589 (Konkurrensverkets sammanställning av upphandlingar av den 20 maj 2022), handl.nr 10 (Sammanställning av upphandlingar av den 25 januari 2021 med Sanerings Companiets kommentarer), handl.nr 438 (Upphandlingsdata). De hänvisade upphandlingarna är hämtade från tjänsten Merzell Opic. Konkurrensverkets genomgång avser deltagande i upphandlingsförfaranden mellan 3 mars 2014 och 16 maj 2019.

²⁰⁰ [REDACTED]

²⁰¹ [REDACTED] handl.nr 417 (Klottrets Fiendes svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), handl.nr 353 (Högtrycksservice Öresunds svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), handl.nr 337 (Specialrengöringars svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), handl.nr 508 (Ponsabs svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021).

²⁰² Handl.nr 345 (Climat 80:s svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), handl.nr 347 (Fastabs svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021).

²⁰³ Handl.nr 469 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets frågor av den 11 november 2021), svar på fråga 2.

²⁰⁴ Handl.nr 512 (FEAB Partners svar på Konkurrensverkets frågor av den 24 januari 2022), s. 2 (svar på fråga 4), handl.nr 417 (Klottrets Fiendes svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2 (svar på fråga 4.a), handl.nr 337 (Specialrengöringars svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2 (svar på fråga 4.a).

178. Därutöver har Sopkärilstvätt angett ett antal företag med verksamhetsområde utanför Skåne som konkurrenter: Miljöhuset i Stockholm AB, Soprumfixarna, Käriltvätt Sverige AB och Gotlands Fönsterputs.²⁰⁵
179. Konkurrensverket har under utredningen även tagit kontakt med dessa företag. Dessa upplever dock att de inte konkurrerar med Sopkärilstvätt, med förklaringen att de är verksamma i andra geografiska områden.²⁰⁶ Vidare har två av företagen uppgett att de inte är verksamma inom tvätt av sopkäril eller övriga sanerings- och rengöringstjänster.²⁰⁷
180. Sammantaget har Konkurrensverket identifierat att de marknadsaktörer som utgör Sanerings Companiets respektive Sopkärilstväfts främsta konkurrenter är Klottrets Fiende, Specialrengöringar Sverige/Klotterkonsulten AKS AB (Specialrengöringar), Fasadengruppen Partners i Sydsverige AB (FEAB Partners), samt Frasses Högtryckstvätt & Stubbfräsning AB (Frases). Samtliga av dessa konkurrenter erbjuder tjänster som i stort sett överlappar både Sanerings Companiets och Sopkärilstväfts huvudsakliga verksamheter och bedriver verksamhet i Skåne med omnejd.
181. Följande konkurrenter erbjuder olika högtryckstvättstjänster, dock inte specifikt tvätt av sopkäril, varför den verksamhet de bedriver direkt konkurrerar med Sanerings Companiet, men inte med Sopkärilstvätt: Ponsab i Skåne Aktiebolag, Color Off Syd, Högtrycksservice Öresund AB, Fastab Service AB och Climat 80 Aktiebolag.

Slutsats relevanta geografiska marknader

182. Sammanfattningsvis erbjuder och utför Sanerings Companiet och Sopkärilstvätt i princip uteslutande sina tjänster i Skåne, likaså är deras huvudsakliga konkurrenter främst verksamma i Skåne. Företagen har endast i undantagsfall deltagit i upphandlingar som avser uppdrag utanför Skåne. Mot bakgrund av detta kan de geografiska marknaderna i ärendet summariskt bestämmas till Skåne.

Slutsats relevant marknad

183. Konkurrensverket finner att de i ärendet relevanta produktmarknaderna utgörs av *marknaden för sanerings- och rengöringstjänster*, och den närliggande

²⁰⁵ Handl.nr 469 (Sopkärilstväfts svar på Konkurrensverkets frågor av den 11 november 2021), svar på fråga 2. I utredningen har Konkurrensverket även varit i kontakt med Visby Fönsterputs och Fastighetsrengöring AB, som har uppgett att de bedriver verksamhet inom fastighetsrengöring i Gotland, Kalmar och Blekinge län, men inte i Skåne, se handl.nr 501 (Visby Fönsterputs och Fastighetsrengörings svar på Konkurrensverkets frågor), svar på fråga 1 och 2.

²⁰⁶ Handl.nr 501–504 (Miljöhuset i Stockholms, Gotlands Fönsterputs, Visby Fönsterputs och Fastighetsrengörings och Soprumfixarnas svar på Konkurrensverkets frågor av den 20 januari 2021), svar på fråga 3, handl.nr 595 (Minnesanteckning från samtal med fem företag av den 21 januari 2022).

²⁰⁷ Handl.nr 504 (Soprumfixarnas svar på Konkurrensverkets frågor av den 20 januari 2021), svar på fråga 1–3, handl.nr 503 (Gotlands Fönsterputs svar på Konkurrensverkets frågor av den 20 januari 2021), svar på fråga 3.

marknaden för tvätt av sopkärl. Avseende båda de relevanta produktmarknaderna utgörs den relevanta geografiska marknaden av Skåne.

Konkurrenter

184. En förutsättning för att Överenskommelsen ska vara av någon betydelse ur konkurrenssynpunkt är att företagen i fråga var konkurrenter. I det aktuella ärendet är alltså frågan om Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt var konkurrenter vid tiden för Överenskommelsen.

Begreppet konkurrenter

185. Med konkurrenter avses inte bara de företag som är verksamma på samma relevanta marknad (faktiska konkurrenter), utan även företag som skulle kunna konkurrera med varandra (potentiella konkurrenter).

186. Av EU-praxis framgår att tröskelvärdet för när potentiell konkurrens kan anses föreligga kan variera mot bakgrund av sammanhanget och förfarandet ifråga.²⁰⁸ Beroende på omständigheterna kan det krävas att det undersöks om det finns verkliga och konkreta möjligheter för företaget (avtalet förutan) att träda in på den berörda marknaden och konkurrera med de företag som är etablerade på denna.²⁰⁹ I andra sammanhang ska undersökas om det finns oöverstigligen hinder för att träda in på marknaden för att bedöma om ett företag utgör en potentiell konkurrent på en viss marknad.²¹⁰

187. När det har varit fråga om uppenbara syftesöverträdelser, som uppdelning av marknader i likhet med aktuellt ärende (se nedan avsnittet "Konkurrensbegränsande syfte"), har det ansetts tillräckligt att enbart pröva om företag utgör en potentiell konkurrent baserat på kriteriet "oöverstigligen hinder".²¹¹ I *Telia*, som rörde ett samarbete inför en upphandling, gjorde Patent- och marknadsöverdomstolen bedömningen att hindren för *Telia* att delta i den

²⁰⁸ Tribunalens dom den 12 december 2018, *Servier m.fl. mot kommissionen* i mål T-691/14, EU:T:2018:922, p. 318–320, samt kommissionens beslut den 25 januari 2022 i AT.39839–*Telefónica/Portugal Telecom*, p. 45–54 och 58.

²⁰⁹ Se exempelvis tribunalens dom den 29 juni 2012, *E.ON Ruhrgas och E.ON mot kommissionen*, T-360/09, EU:T:2012:332, p. 85–86. Se även p. 10 i kommissionens riktlinjer för tillämpningen av artikel 101 i EUF-fördraget på horisontella samarbetsavtal, EUT C 11, 14.1.2011, s. 1 (fortsättningsvis *Kommissionens horisontella riktlinjer*).

²¹⁰ Se Patent- och marknadsöverdomstolens dom i mål PMT 761-17, *Telia*, s. 6–7, tribunalens dom den 21 maj 2014, *Toshiba Corporation mot kommissionen*, T-519/09, EU:T:2014:263, p. 230, fastställd genom EU-domstolens dom den 20 januari 2016, *Toshiba Corporation mot kommissionen*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, p. 28–29, 32 och 34, tribunalens dom den 28 juni 2016, *Portugal Telecom mot kommissionen*, T-208/13, EU:T:2016:368, p. 181, tribunalens dom i *Telefónica SA mot kommissionen*, p. 221, samt kommissionens beslut den 25 januari 2022 i AT.39839 – *Telefónica/Portugal Telecom*, p. 45–58.

²¹¹ Se tribunalens dom i *Servier m.fl. mot kommissionen*, p. 319–320, p. 337–329.

aktuella upphandlingen "inte kan anses ha varit oöverstigligen" och hänvisade till EU-domstolens avgörande i *Toshiba*.²¹²

188. En prövning av om det finns oöverstigligen hinder för marknadsinträde, innebär att varje möjlighet, även teoretisk, att komma in på marknaden, är tillräcklig för att det ska föreligga potentiell konkurrens.²¹³ Att en aktör har trätt in på den berörda marknaden kan i sig leda till att det anses föreligga potentiell konkurrens.²¹⁴ En sådan prövning skiljer sig från bedömningen av om det finns verkliga och konkreta möjligheter för marknadsinträde, vid vilken företagets förmåga att ta sig in på marknaden är grundläggande även om företagets avsikt att träda in på marknaden också kan vara relevant.²¹⁵
189. För att visa att det finns potentiell konkurrens bör marknadsinträde kunna ske inom "rimlig tid" eller "tillräckligt snabbt" utan att det i rättspraxis fastställts någon exakt gräns.²¹⁶
190. Därutöver utgör den omständigheten att företag har ingått ett avtal med syftet att hålla ett av dem utanför en viss marknad ett starkt indicium på att det föreligger ett konkurrensförhållande mellan dem.²¹⁷
191. Likaså är den etablerade aktörens uppfattning en relevant faktor för bedömningen av om det föreligger ett potentiellt konkurrensförhållande mellan det företaget och ett företag utanför marknaden.²¹⁸
192. Mot bakgrund av ovan anser Konkurrensverket att det är tillräckligt att i aktuellt ärende visa att det inte funnits några "oöverstigligen hinder" för företagen att träda in på de berörda marknaderna inom en tillräckligt kort tid för att de ska anses utgöra potentiella konkurrenter. Med det sagt har Konkurrensverket ändå gjort en prövning av om det funnits verkliga och konkreta möjligheter för företagen att träda in på de aktuella marknaderna även om detta inte är avgörande för bedömningen. Konkurrensverket har

²¹² Se Patent- och marknadsöverdomstolens dom i mål PMT 761-17, *Telia*, s. 7, där domstolen hänvisar till EU-domstolens dom i *Toshiba mot kommissionen*, p. 30–31, 34.

²¹³ Tribunalens dom i *Servier m.fl. mot kommissionen*, p. 320.

²¹⁴ Tribunalens dom i *Servier m.fl. mot kommissionen*, p. 323.

²¹⁵ Se exempelvis tribunalens dom den 14 april 2011, *Visa Europe och Visa International Service mot kommissionen*, T-461/07, EU:T:2011:181, p. 168, och tribunalens dom i *E.ON Ruhrgas och E.ON mot kommissionen*, p. 87.

²¹⁶ Tribunalens dom den 8 september 2016, *Lundbeck mot kommissionen*, T-472/13, EU:T:2016:449, p. 163 och tribunalens dom i *Servier m.fl. mot kommissionen*, p. 334. Se även p. 10 i kommissionens horisontella riktlinjer, där det framgår att kommissionen anser att ett marknadsinträde bör ske inom en "kort tid", samt att en period om mindre än tre år är en sådan "kort tid" i fråga om företag som är part i ett avtal.

²¹⁷ Se exempelvis tribunalens dom i *Toshiba mot kommissionen*, p. 231, fastställt genom EU-domstolens dom i *Toshiba mot kommissionen*, p. 33–34, 47. Se även tribunalens dom i *Portugal Telecom mot kommissionen*, p. 180 och tribunalens dom i *Telefónica SA mot kommissionen*, p. 218 och 227, samt EU-domstolens dom den 30 januari 2020, *Generics (UK)*, C-307/18, EU:C:2020:52, p. 55–57.

²¹⁸ EU-domstolens dom i *Generics (UK)*, p. 42 och tribunalens dom i *Servier m.fl. mot kommissionen*, p. 342 och följande punkter.

inte heller enbart förlitat sig på teoretiska möjligheter för inträde. Konkurrensverket har vidare bemött Sopkärilstvåtts bestridande av företagens förmåga att träda in på varandras marknader.

193. Överenskommelsens karaktär och breda omfattning som inkluderat ett flertal tjänster, innebär att bedömningen av om företagen var konkurrenter inte är avhängig en exakt avgränsning av de relevanta marknaderna (jämför ovan).

Företagen var konkurrenter

194. Konkurrensverket har ovan beskrivit de relevanta marknaderna. Där framgår att båda företagen under Överenskommelsens varaktighet erbjudit och utfört tjänster på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster i Skåne. Sopkärilstvätt har även erbjudit och utfört tjänster på marknaden för tvätt av sopkärl i Skåne.
195. Sanerings Companiet anser att företagen, såväl historiskt som i dag, är både faktiska och potentiella konkurrenter.²¹⁹ Sopkärilstvätt uppger emellertid i sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut att företagen varken är faktiska eller potentiella konkurrenter på någon av de identifierade relevanta marknaderna.²²⁰
196. Konkurrensverket har i viss mån beaktat Sanerings Companiets påstående om att det förelåg ett konkurrensförhållande mellan parterna, men fäst särskild vikt vid vad som i övrigt framkommit i utredningen angående förutsättningar för konkurrens. Som framgår nedan anser Konkurrensverket att det inte finns fog för Sopkärilstvåtts påstående om att företagen inte är konkurrenter mot bakgrund av övriga omständigheter som framkommit i ärendet.
197. Oaktat hur marknaderna avgränsas kan inledningsvis följande konstateras gällande konkurrensförhållandet mellan företagen.
198. Det faktum att företagen ingått ett avtal med ett ömsesidigt åtagande om att inte konkurrera och i stället delat upp tjänster mellan sig utgör en stark indikation på att de betraktade varandra som åtminstone potentiella konkurrenter och upplevde ett konkurrenstryck från varandra, eftersom de i annat fall inte hade skäl att ingå en sådan överenskommelse.²²¹
199. Sopkärilstvätt har vidgått att oron för konkurrens åtminstone fanns hos Sanerings Companiet när det skriftliga avtalet upprättades. Även om det

²¹⁹ [REDACTED]

²²⁰ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 6 och handl.nr 640 (Yttrande av den 4 november 2022), s. 1–2 .

²²¹ Se ovan p. 190 med hänvisad praxis.

var AA som lade till det nionde stycket i det skriftliga avtalet innehöll redan det ursprungliga avtalsutkast som CC sände över till AA det slutliga avtalets andra stycke, av vilket framgår bland annat att "[...] framför allt ska parterna inte konkurrera mot varandra utan samarbeta mot andra konkurrenter".²²² Detta talar för att även Sopkärilstvätt upplevde ett konkurrenstryck från Sanerings Companiet, eftersom ett sådant tydliggörande annars inte vore nödvändigt. Det upplevda konkurrenstrycket hade, utöver Överenskommelsen, en avhållande effekt på företagets beteende på marknaden i vid bemärkelse.²²³

200. Innan det skriftliga avtalet ingicks erbjöd Sanerings Companiet tvätt av soprum, sopnedkast och komprimatorer, och företaget tvättade sopkärl med hjälp av vanliga högtryckstvättar, om än i begränsad omfattning och utan tvättbilar.²²⁴ I dag tvättar Sanerings Companiet återigen soprum, sopnedkast och komprimatorer, och efterfrågan på tvätt av sopkärl tillgodoses genom nyttjandet av underleverantörer.²²⁵ Sopkärilstvätt erbjuder i dagsläget, utöver tvätt av sopkärl, enbart en handfull sanerings- och rengörings-tjänster, men som beskrivits ovan driver CC och DD sedan hösten 2020 saneringsföretaget Color Off Syd, i vilket de i dagsläget även har ett ägarintresse.
201. Sanerings Companiets respektive CC:s och DD:s agerande efter att samarbetet mellan företagen upphört talar för att det, Överenskommelsen förutan, vid det skriftliga avtalets ingående fanns incitament till att utvidga det egna företagets tjänsteutbud till att även omfatta det andra företagets tjänster. Det har funnits incitament både att komplettera den egna verksamheten med tjänster från den andra avtalspartens utbud, och att freda den egna verksamheten från konkurrens från den andra avtalsparten.
202. Eftersom Konkurrensverket har avgränsat två separata produktmarknader redogörs först för bedömningen av konkurrentförhållandet mellan företagen på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster. Konkurrensverkets utgångspunkt är att Sanerings Companiet och Sopkärilstvätt är faktiska konkurrenter på denna marknad eftersom de båda erbjuder och utfört tjänster som ingår på marknaden. Konkurrensverket har emellertid även utrett företagets förmåga att utföra de huvudsakliga tjänsterna som ingår på marknaden och som de under Överenskommelsens varaktighet

²²² Se ovan p. 43.

²²³ Se ovan under "Tillämpningen av det skriftliga avtalet". Se t.ex. handl.nr 309 (Sms-konversation mellan CC och BB) s. 4.

²²⁴ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 6, 12, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 13, 15, handl.nr 539 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 10 mars 2022), s. 1–2 (svar på fråga 1, 1 p.), handl.nr 7 (Tjänsteanteckning).

²²⁵ Handl.nr 539 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 10 mars 2022), s. 1–2 (svar på fråga 1, 2 p., svar på fråga 2, 1 p.), handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 47.

inte utförde. Därefter görs motsvarande bedömning avseende marknaden för tvätt av sopkärl.²²⁶

Var företagen konkurrenter på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster?

203. Sopkärlstvätt har angett att företaget inte har tillräcklig utrustning eller kompetens för att utföra de tjänster som omfattas av Sanerings Companiets verksamhetsområde.²²⁷ Sopkärlstvätt anför att de inte uppfyller "skall"-krav i upphandlingar av klottersanering, fasadtvätt och dylikt, eftersom de saknar referenser och erfarenheter.²²⁸ Sopkärlstvätt har understrukit att det inte ägnar sig åt klottersanering, fasad- eller taktvätt,²²⁹ och företrädare för företaget har beskrivit att Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt är verksamma i "två helt olika branscher" och inte kan utföra varandras verksamheter.²³⁰ Två kunder och två konkurrenter betraktar dock företagen som konkurrenter till varandra i dagsläget.²³¹
204. Sanerings Companiets verksamhet är framför allt inriktad på fasadtvätt, klottersanering och övriga rengörings- och underhållstjänster som utförs med högtryckstvätt. Sopkärlstvätts verksamhetsinriktning har sedan bolagets bildande varit rengöringstjänster kopplade till sopor och avfall, i synnerhet just tvätt av sopkärl. Sopkärlstvätts verksamhet har omfattat tjänster som också utförts av Sanerings Companiet både före, under och efter tiden för förfarandet. Ett exempel på detta är att Sanerings Companiet i enlighet med det skriftliga avtalets femte stycke under en inledande period utförde tjänster (förutom tvätt av sopkärl) som tillhörde Sopkärlstvätts verksamhetsområde.
205. Utförandet av soprumstvätt övergick från Sanerings Companiet till Sopkärlstvätt knappt ett år efter att det skriftliga avtalet ingicks, vilket visar att både Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt i vart fall från december 2014 hade möjlighet och kapacitet att utföra tjänsten. Möjligheterna för Sopkärlstvätt att tvätta soprum med sin befintliga utrustning var dock begränsade innan företaget köpte in sin första högtrycksbil för att tvätta

²²⁶ Som framgått ovan har Konkurrensverket bortsett från tvätt av UWS-behållare vid avgränsningen av relevant marknad. Konkurrensverket har därför inte heller bedömt huruvida Sanerings Companiet var en potentiell konkurrent till Sopkärlstvätt vad gäller denna tjänst.

²²⁷ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 6.

²²⁸ Handl.nr 640 (Yttrande av den 4 november 2022), s. 2.

²²⁹ Handl.nr 469 (Sopkärlstvätts svar på Konkurrensverkets frågor av den 11 november 2021), svar på fråga 2.

²³⁰ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 9, 21, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 41.

²³¹ Handl.nr 400 (Wihlborg AB:s svar på Konkurrensverkets frågor av den 17 september 2021), svar på fråga 5.a, handl.nr 435 (Fastighets- och gatukontoret i Malmö:s svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 september 2021), s. 3 (svar på fråga 5.a), handl.nr 353 (Högtrycksservice Öresunds svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2 (svar på fråga 5), handl.nr 337 (Specialrengöringars svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 2 (svar på fråga 5).

soprum, även om företaget under denna period hade en vanlig högtrycks-tvätt installerad i den bil företaget använde för tvätt av sopkärl, för att kunna tvätta soprum samtidigt som företaget tvättade sopkärl.²³²

206. Även om det inte är ett företags *avsikt* som är avgörande för bedömningen av potentiell konkurrens, utan dess *förmåga* att konkurrera, kan ändå följande noteras avseende Sopkärlstvätts och CC:s intresse av att utföra klottersanering.
207. Det har framgått av Konkurrensverkets utredning att det fanns tillfällen under den tid Överenskommelsens varade, vid vilka Sopkärlstvätt velat utföra, och utförde, arbeten tillhörande Sanerings Companiets verksamhetsområde.²³³ CC hade dessutom ett intresse av att på nytt vinna Malmö Stads upphandling av klottersaneringstjänster när Sopkärlstvätts samarbete med Sanerings Companiet började gå sämre.²³⁴ Sedan hösten 2020 driver också CC och DD Color Off Syd i direkt konkurrens med Sanerings Companiet och utför klottersaneringsarbeten upphandlade av Malmö Stad. Slutligen har Konkurrensverket fått information om att CC, efter att hans anställning på Klottrets Fiende upphörde, men innan Sopkärlstvätt bildades, var intresserad av att köpa en konkurrent till Sanerings Companiet verksam inom sanerings- och rengöringstjänster såsom klottersanering, fasadrengöring, avloppsrensning, garagestädning och taktvätt.²³⁵
208. Konkurrensverket menar att Sopkärlstvätts och dess företrädares agerande motsäger att det inte fanns ett intresse av att tillhandahålla denna typ av saneringstjänster. Förfrågan om att köpa upp en direkt konkurrent till Sanerings Companiet talar för att det vid denna tidpunkt fanns ett intresse hos framför allt CC att genom bolag träda in på den marknad där bland annat Sanerings Companiet var verksamt.
209. Konkurrensverkets bedömning är, mot bakgrund av det ovanstående och beaktat de goda förutsättningarna för utbudssubstitution på marknaden, att Sopkärlstvätt fram till att företaget anskaffade utrustning för att kunna tvätta soprum, var åtminstone en potentiell konkurrent vad gäller sanerings- och rengöringstjänster.
210. Efter att Sopkärlstvätt i december 2014 införskaffat utrustning för att kunna tvätta soprum i större utsträckning gick företaget under tiden Överenskommelsen varade över verksamhetsgränsen och utförde tjänster som hörde till

²³² Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 45.

²³³ Se ovan p. 63.

²³⁴ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 34–35, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 67–68.

²³⁵ Handl.nr 347 (Fastabs svar på Konkurrensverkets frågor av den 18 augusti 2021), s. 1–2 (svar på fråga 5).

Sanerings Companiets verksamhetsområde, framför allt arbeten inom fasadtvätt.²³⁶

211. Vidare har Sopkärlstvätt under utredningen beskrivit att den utrustning de i dag använder för soprumstvätt i och för sig skulle kunna användas för att tvätta fasader, tak och klotter. Konkurrenter verksamma inom sanerings- och rengöringstjänster har bekräftat att tjänster som soprumstvätt inte fordrar annan utrustning än vad som används för andra typiska högtrycks-tjänster såsom klottersanering, fasadtvätt och taktvätt.²³⁷ Sopkärlstvätt har emellertid uppgett att företaget inte utför dessa tjänster eftersom personalen inte besitter sådan kompetens samt att man saknar rätt kemikalier och att företaget inte är "ägnat att vara verksamt på dessa marknader".²³⁸ I sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut har företaget däremot angett att man inte bara saknar ändamålsenlig och tillräcklig kompetens utan även utrustning för att utföra de tjänster som enligt Överenskommelsen tilldelats Sanerings Companiet.²³⁹
212. Vad gäller kompetens kan noteras att eventuella utbildningar för att utföra tjänsterna är begränsade både i tidsåtgång och i kostnad.²⁴⁰ Det fanns också kompetens i Sopkärlstvätt i form av framför allt CC:s och BB:s tidigare erfarenheter av arbete i Klottrets Fiende.²⁴¹ Av Konkurrensverkets kontakter med andra företag på marknaden har även framgått att personal verksam inom tvätt av sopkärl också kan arbeta med saneringstjänster.²⁴²
213. Flertalet av de konkurrenter till Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt som Konkurrensverket varit i kontakt med under utredningen har uppgett att mindre än hälften av deras uppdrag härrör från offentlig upphandling, vilket även stämmer överens med uppgifter om branschen i helhet.²⁴³ Konkurrensverket kan därför konstatera att deltagande i offentliga upphandlingar inte är avgörande för ett företags förmåga att utföra de aktuella tjänsterna.

²³⁶ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 30, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 25–26, handl.nr 171 (Mejlväxling mellan CC och AA).

²³⁷ Handl.nr 520 (Tjänsteanteckning från samtal med Ponsab den 16 februari 2022), handl.nr 523 (Tjänsteanteckning från samtal med Climat 80 den 16 februari 2022), handl.nr 525 (Tjänsteanteckning från samtal med Fastab den 17 februari 2022), handl.nr 534 (Tjänsteanteckning från möte med Ocab Syd AB den 18 mars 2022), s. 4–5.

²³⁸ Handl.nr 558 (Sopkärlstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022), svar på fråga 8.a–c, handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 7.

²³⁹ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 7.

²⁴⁰ Se ovan p. 157.

²⁴¹ Se ovan p. 23–24. Se även handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 11.

²⁴² Handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från samtal med Specialrengöringar den 4 oktober 2022), s. 3, handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022), s. 2, handl.nr 630 (Tjänsteanteckning från samtal med FEAB Partners den 6 oktober 2022), s. 2.

²⁴³ Se ovan p. 20.

214. Konkurrensverket bedömer mot bakgrund av ovan att Sopkärlstvätt under större delen av den period då Överenskommelsen tillämpades hade nödvändig utrustning för att utföra ett flertal sanerings- och rengörings-tjänster. Eftersom företaget under denna period utförde soprumstvätt och andra rengöringstjänster kopplade till sopor och avfall var de aktiva på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster, även om företagets huvudsakliga verksamhet bestod i tvätt av sopkärl. Sopkärlstvätts anskaffande av den nödvändiga utrustningen i slutet av 2014 visar att företaget hade verkliga och konkreta möjligheter att träda in på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster, vilket också skedde.
215. Konkurrensverket finner därför att Sopkärlstvätt och Sanerings Companiet var faktiska konkurrenter på marknaden för sanerings- och rengörings-tjänster under större delen av den period då Överenskommelsen tillämpades, och potentiella konkurrenter innan Sopkärlstvätt införskaffade egen utrustning för tvätt av soprum. Att Sopkärlstvätt valde att under förfarandets gång inte använda sin befintliga utrustning till exempelvis klottersanering eller fasadtvätt, har en rimlig förklaring i uppdelningen av tjänster enligt Överenskommelsen snarare än att det rör sig om vitt skilda tjänster. Detsamma gäller varför Sanerings Companiet inte själva erbjöd tjänster inom Sopkärlstvätts verksamhetsområde, såsom exempelvis tvätt av soprum. Sopkärlstvätt har inte heller haft några incitament att erbjuda tjänster som fasad-, tak och markrengöring, klottersanering och blåstring efter att det skriftliga avtalet sades upp, eftersom dess ägare CC och DD sedan hösten 2020 driver och är indirekta delägare i saneringsföretaget Color Off Syd som är inriktat på just den typen av tjänster.

Var Sanerings Companiet en potentiell konkurrent på marknaden för tvätt av sopkärl?

216. Konkurrensverket har även att bedöma om Sanerings Companiet var en potentiell konkurrent till Sopkärlstvätt på marknaden för tvätt av sopkärl under Överenskommelsens varaktighet. Konkurrentförhållandet mellan företagen på denna marknad utvecklas nedan.
217. Sopkärlstvätt har angett att Sanerings Companiet aldrig varit en aktiv aktör inom tvätt av sopkärl och aldrig gjort någon ansats till att göra nödvändiga investeringar i utrustning och personal för att kunna erbjuda tjänsten, eftersom tröskeln är för hög.²⁴⁴ Enligt Sopkärlstvätt är det nödvändigt att delta i offentliga upphandlingar för att verksamheten ska bli lönsam. I dessa ställs höga s.k. skall-krav, såsom rörande kompetens och erfarenhet samt referenser till stöd för dessa, samt att utförandet av tvätten kräver en tvättbil. Enligt Sopkärlstvätt har inte Sanerings Companiet nödvändiga resurser och kompetens för att tvätta sopkärl.²⁴⁵

²⁴⁴ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 6.

²⁴⁵ Handl.nr 640 (Yttrande av den 4 november 2022), s. 2.

218. Konkurrensverket tar först ställning till om investeringskostnaden och leveranstiden för en tvättbil, såväl som andra relevanta omständigheter, utgör oöverstigliga hinder för ett företag att träda in på marknaden för tvätt av sopkärl inom en tillräckligt kort tid. Anskaffandet av en tvättbil för tvätt av sopkärl är förenat med en investering som flertalet företag på marknaden bedömer är det största inträdeshindret till marknaden. För att göra investeringen lönsam fordras en viss mängd uppdrag. Leveranstiden för en tvättbil är ungefär ett år.
219. Att Sopkärlstvätt under sitt första verksamhetsår kunde anskaffa en tvättbil och sedermera även anskaffade tre ytterligare fordon (varav ett begagnat) under Överenskommelsens varaktighet, talar starkt för att fordonens kostnad inte utgjort ett oöverstigligt hinder för inträde på marknaden. Majoriteten av fordonen införskaffades under en period då företagets omsättning understeg 10 miljoner kronor. I denna riktning talar även att det finns en andrahandsmarknad. Uppgifter i utredningen visar förvisso att andrahandsmarknaden är av begränsad storlek.²⁴⁶ Likväl har det framkommit att Sopkärlstvätt mellan 2015 och 2020 förvärvat begagnade fordon vid två tillfällen, och att en konkurrent i närtid sålt minst ett fordon på andrahandsmarknaden.²⁴⁷
220. En leveranstid på ungefär ett år har inte heller inneburit att ett inträde inte har kunnat ske tillräckligt snabbt för att sätta press på befintliga marknadsaktörer eller inom vad som får anses vara inom en rimlig tid. Överenskommelsen var vidare obegränsad i tiden och tillämpades under flera år, varför tidsaspekten är av mindre betydelse i detta ärende.
221. Sopkärlstvätt har, liksom andra företag som erbjuder tvätt av sopkärl, påpekat att kravet på C-körkort för förare av tvättbilen gör det svårt att rekrytera personal. Att Sopkärlstvätt tagit sig in på marknaden och att antalet anställda på företaget stadigt ökat visar att kravet på C-körkort och kompetens inte omöjliggjort marknadsinträde. Dessutom finns möjligheten att bekosta C-körkort till befintlig personal, vilket flera av de företag som Konkurrensverket varit i kontakt med har gjort.²⁴⁸
222. Sopkärlstvätt har uppgett att det är nödvändigt att kunna kvalificera sig för offentliga upphandlingar för att uppnå lönsamhet och att skall-kraven i

²⁴⁶ Handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022), handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från samtal med Specialrengöringar den 4 oktober 2022), handl.nr 630 (Tjänsteanteckning från samtal med FEAB Partners den 6 oktober 2022).

²⁴⁷ Handl.nr 559 (Bilaga till Sopkärlstvätts svar på åläggande av den 31 mars 2022), handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022).

²⁴⁸ Handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från samtal med Specialrengöringar den 4 oktober 2022), handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022), handl.nr 630 (Tjänsteanteckning från samtal med FEAB Partners den 6 oktober 2022).

dessa upphandlingar är höga, bland annat vad gäller kundreferenser. Marknaden består emellertid av såväl offentliga som privata kunder, varför deltagande i offentliga upphandlingar inte framstår som avgörande för att vara verksam inom tjänstesegmentet.²⁴⁹ Referenser för kvalificering till offentliga upphandlingar kan dessutom byggas upp genom uppdrag mot privata kunder. Denna möjlighet framstår som god givet att de två marknaderna i ärendet till stor del vänder sig till samma kundgrupp. Konkurrensverket kan även konstatera att den nivå av erfarenhet och referenser som krävts i upphandlingar av tvätt av sopkärl i Skåne sedan 2014 varierat, och att det även godtagits att erfarenhet kunnat visas på annat sätt än genom kundreferenser, exempelvis genom att erforderlig kompetens finns hos personalen.²⁵⁰

223. Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar Konkurrensverket att det inte funnits oöverstigliga hinder för Sanerings Companiet att träda in på marknaden för tvätt av sopkärl.
224. Konkurrensverket tar i ett nästa steg ställning till om Sanerings Companiet haft verkliga och konkreta möjligheter till inträde på marknaden inom tillräckligt kort tid.
225. Vad gäller tvättbilens kostnad kan konstateras att Sopkärlstväts första tvättbil finansierades med hjälp av Sanerings Companiets bankkontakter.²⁵¹ Av Sanerings Companiets räkenskaper mellan räkenskapsåren 2013/2014 och 2018/2019 kan också konstateras att företaget hade en stabil och stark tillväxt och med egna medel kunde finansiera såväl verksamheten som utdelningar till ägarna.²⁵² I dagsläget ombesörjer Sanerings Companiet sin befintliga efterfrågan på tvätt av sopkärl genom underleverantörer och företaget fick även in förfrågningar på tjänsten under tiden Överenskommelsen tillämpades.²⁵³ Detta talar för att Sanerings Companiet under förfarandets löptid hade goda ekonomiska och finansiella förutsättningar att skaffa utrustning för att tvätta sopkärl och att företaget hade ett potentiellt kundunderlag.

²⁴⁹ Sopkärlstvätt har exempelvis uppgett att större delen av företagets kunder finns i privat sektor, se handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 3.

²⁵⁰ Handl.nr 646 (Särskilda föreskrifter från upphandling av Lunds Kommuns Fastighets AB 2014), s. 5, handl.nr 647 (Förfrågningsunderlag från upphandling av Ystads Kommun 2017), s. 18–19, handl.nr 648 (Kvalificeringskrav från upphandling av Helsingborgshem 2019), s. 3–4, handl.nr 649 (Särskilda föreskrifter från upphandling av Lunds Kommuns Fastighets AB 2019), s. 5–6.

²⁵¹ Handl.nr 45 (Mejltråd mellan AA och bankkontakt), handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 6, 40, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 7, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 6–7.

²⁵² Se Sanerings Companiets årsredovisningar mellan räkenskapsåren 2013/2014 och 2018/2019.

²⁵³ Handl.nr 33 (Förfrågan om pris på tvätt av sopkärl), handl.nr 539 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 10 mars 2022) s. 2, svar på fråga 3, handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022), handl.nr 627 (Tjänsteanteckning från samtal med Frasses Högtryckstvätt & Stubbfräsning AB).

226. Vad gäller leveranstiden för tvättbilen kan Konkurrensverket konstatera att Sanerings Companiet dessutom är, och var, verksamt på en närliggande marknad. Kunderna på de båda marknaderna är även till stor del desamma. Under leveranstiden kan efterfrågan tillgodoses genom underleverantörer för kontinuitet i kundrelationerna.
227. Vad gäller andra aktörers inträde på marknaden för tvätt av sopkärl så har Konkurrensverket ovan beskrivit trenden med breddade tjänsteutbud överlag inom skadeservice och att det medför en konkurrens fördel för marknadsaktörer. Detta har inneburit att Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt i dagsläget, såväl som under förfarandet, till stor del har samma primära konkurrenter, trots företagets olika tjänsteinriktningar. Konkurrensverket har varit i kontakt med de företag som, utöver Sopkärlstvätt, varit de primära aktörerna inom tvätt av sopkärl i Skåne under förfarandets löptid.²⁵⁴
228. Merparten av dessa företag lade till tvätt av sopkärl till sina befintliga utbud av olika former av högtrycksrengöring, klottersanering och andra fastighetsrelaterade underhållstjänster och är alltså i dag direkta konkurrenter till både Sopkärlstvätt och Sanerings Companiet. Två av dessa företag har uppgett att det var efterfrågan hos kunder som drev tillägget av tjänsten, medan ett tredje lade till tjänsten för att den "öppnade dörrar" till starkare kundrelationer genom att företaget fick fler uppdrag i egenskap av redan etablerad leverantör. Två av företagen uppger också att man såg att behovet av tjänsten växte fram, bland annat till följd av att kärtsorteringssystem successivt blev vanligare, att bostadsrättsföreningar och andra kunder inte själva kan utföra tjänsten på godtagbart sätt, eller att hyresvärdar blivit mer måna om hygien och renlighet i sina återvinningscentraler. Företagen upplever att tillägget av tjänsten innebar konkurrens fördelar, bland annat genom minskade besvär för kunderna och att den möjliggör en förlängning av verksamhetsåret från ungefär nio månader till upp emot tolv månader.²⁵⁵
229. Givet marknadsstrukturen och att de olika tjänsterna i stor utsträckning efterfrågas av samma kunder (fastighetsägare), framstår tvätt av sopkärl således som en naturlig tilläggstjänst för företag verksamma inom sanerings- och rengöringstjänster. En konkurrent har uttryckt det som att tillägget inte var ett jättelångt steg att ta rent verksamhetsmässigt, eftersom

²⁵⁴ Klottrets Fiende, Specialrengöringar, FEAB Partners och Frasses Högtryckstvätt & Stubbfräsning.

²⁵⁵ Handl.nr 623 (Tjänsteanteckning från samtal med Specialrengöringar den 4 oktober 2022), handl.nr 625 (Tjänsteanteckning från samtal med Klottrets Fiende den 5 oktober 2022), handl.nr 630 (Tjänsteanteckning från samtal med FEAB Partners den 6 oktober 2022).

det handlade om rengöring, högtryck och hetvatten och därmed passade in i den befintliga verksamheten.²⁵⁶

230. Sopkärlstvätt har uppgett att Sanerings Companiet inte synes ha för avsikt att träda in på marknaden för tvätt av sopkärl.²⁵⁷ Sanerings Companiet har uppgett en avsikt att utöka sin verksamhet inom tvätt av sopkärl, men att man fram till våren 2021 varit tvungna att avvakta, eftersom BB var bunden av en konkurrensklausul mot Sopkärlstvätt från våren 2019 efter att ha sålt sina aktier i företaget.²⁵⁸ Sanerings Companiet har emellertid inte därefter trätt in på marknaden.
231. Eftersom det främst är ett företags förmåga som ska beaktas i bedömningen av potentiell konkurrens finner Konkurrensverket, med hänsyn till de omständigheter som redovisats ovan, att frågan kan avgöras utan att närmare bedöma Sanerings Companiets avsikter till inträde på marknaden.
232. Avseende marknaden för tvätt av sopkärl gör Konkurrensverket bedömningen att Sanerings Companiet till överkomliga kostnader och utan större svårigheter hade, utan de begränsningar som följde av Överenskommelsen, förmågan att utvidga sitt erbjudande till att omfatta samtliga tjänster som tilldelats Sopkärlstvätt genom Överenskommelsen. Leveranstiden för en tvättnbil får också betraktas som tillräckligt kort i sammanhanget. En expansion av företagets tjänsteutbud är dessutom inte heller orealistisk, i och med det naturliga sambandet mellan tjänstegrupperna och det faktum att breddning av tjänsteutbud (såväl som konsolideringar) förefaller ha varit en trend i branschen under de senaste tio åren, motiverad av efterfrågan hos kunder. Breddade tjänsteutbud minskar dessutom behovet att ta in underleverantörer. Konkurrensverket finner därför att Sanerings Companiet haft verkliga och konkreta möjligheter till inträde på marknaden inom tillräckligt kort tid.

Slutsats konkurrenter

233. Konkurrensverket finner att Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt var faktiska konkurrenter på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster under större delen av den period då Överenskommelsen tillämpades. Under det första knappa året var företagen åtminstone potentiella konkurrenter. Avseende tvätt av sopkärl var företagen i vart fall potentiella konkurrenter under hela perioden. Företagen var således under alla omständigheter potentiella konkurrenter avseende tjänsterna på de båda i ärendet avgränsade relevanta marknaderna och som Överenskommelsen gällde.

²⁵⁶ Handl.nr 630 (Tjänsteanteckning från samtal med FEAB Partners den 6 oktober 2022).

²⁵⁷ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 6.

²⁵⁸ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 4, 47, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 70–71, handl.nr 437 (Förlikning samt aktieöverlåtelse mellan BB och CC), s. 8.

Konkurrensbegränsande syfte

Rättsliga utgångspunkter för bedömningen

234. För att bestämmelsen i 2 kap. 1 § KL ska vara tillämplig krävs vidare att avtalet har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt. Om det fastställs att ett avtal har ett konkurrensbegränsande syfte saknas det anledning att undersöka dess resultat.²⁵⁹
235. Det är inte nödvändigt att konkurrensen verkligen hindras, begränsas eller snedvrیدs för att en syftesöverträdelse ska föreligga.²⁶⁰ För att ett avtal ska anses ha ett konkurrensbegränsande syfte räcker det i stället att det, med hänsyn till det sammanhang i vilket det ingår, är konkret ägnat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen.²⁶¹ Ett sådant förfarande är alltså förbjudet oavsett vilka konsekvenser avtalet i slutändan får, enbart på grund av den potentiella fara som förfarandet innebär för konkurrensen. Att ett avtal har en konkurrensbegränsande verkan kan vid en syftesöverträdelse därför endast få betydelse för beräkningen av avgiften eller när ett eventuellt skadestånd ska bestämmas.²⁶²
236. Frågan om ett avtal mellan företag är tillräckligt skadligt för konkurrensen för att anses utgöra en konkurrensbegränsning genom syfte, ska prövas med hänsyn till innehållet i avtalet, de mål som eftersträvas med avtalet samt det ekonomiska och juridiska sammanhang avtalet ingår i. Vid bedömningen av detta sammanhang ska hänsyn även tas till de aktuella produkternas eller tjänsternas beskaffenhet samt till strukturen och de faktiska villkoren på den eller de relevanta marknaderna.²⁶³
237. Det är det objektiva syftet med avtalet som ska beaktas. Ett konkurrensbegränsande syfte utgörs inte av subjektiva avsikter hos företrädare hos företaget, även om det inte finns något som hindrar konkurrensmyndigheter från att även beakta parternas avsikter.²⁶⁴

²⁵⁹ EU-domstolens dom den 4 juni 2008, *T-Mobile Netherlands*, C-8/08, EC:C:2009:343, p. 28 och 30, och Patent- och marknadsöverdomstolens dom i mål PMT 7779-18, *Booking mot Visita*, s. 6.

²⁶⁰ EU-domstolens dom i *T-Mobile Netherlands*, p. 31 och 43, samt MD 2008:12, s. 19.

²⁶¹ Se EU-domstolens dom i *T-Mobile Netherlands*, p. 31.

²⁶² EU-domstolens dom den 14 mars 2014, *Allianz Hungária*, C-32/11, EU:C:2013:160, p. 38, EU-domstolens dom i *T-Mobile Netherlands*, p. 31 och 42 och tribunalens dom den 14 mars 2013, *Dole Foods mot kommissionen*, T-588/08, EU:T:2013:130, p. 69–71.

²⁶³ EU-domstolens dom den 11 september 2014, *Groupement des cartes bancaires (CB) mot kommissionen*, C-67/13, EU:C:2014:2204, p. 53. Se även EU-domstolens dom den 20 november 2008, *Beef Industry Development Society Ltd and Barry Brothers (BIDS)*, C-209/07, EU:C:2008:643, p. 16 och 21.

²⁶⁴ Jfr EU-domstolens dom i *CB*, p. 54 och däri angiven rättspraxis.

238. Bedömningen av ett avtal och dess syfte ska göras utifrån förutsättningar som förelåg vid tidpunkten för avtalet.²⁶⁵

Är förfarandet av sådant slag att det vid första påseende utgör en överträdelse med konkurrensbegränsande syfte?

239. Det grundläggande kriteriet för att avgöra om en samordning mellan företag innebär en konkurrensbegränsning genom syfte är om det kan fastställas att en sådan samordning i sig själv uppvisar en tillräcklig grad av skadlighet för konkurrensen.²⁶⁶ Det krävs således att ett avtal eller en samordning är av en viss art för att det ska kunna klassificeras som en konkurrensbegränsning genom syfte.

240. Första steget består i att analysera innehållet i och ändamålet med avtalsvillkoren. Syftet med detta är att fastställa om avtalet i fråga ingår i den kategori av avtal vars skadliga verkan, mot bakgrund av tidigare erfarenheter, är allmänt vedertagen och lätt att identifiera.²⁶⁷

241. I bestämmelsen 2 kap. 1 § andra stycket 3 KL (och motsvarande bestämmelse i artikel 101.1 i EUF-fördraget) framgår att avtal som innebär att marknader delas upp omfattas av förbudet. Sådana avtal utgör alltså typiskt sett syftesöverträdelser. I förarbetena till KL beskrivs marknadsuppdelningsavtal som en typ av avtal som till sin natur hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen. Som exempel på horisontell marknadsdelning anges uppdelningar av försäljningskvoter, geografiska områden eller kundkretsar.²⁶⁸

Avtalets innehåll

242. Överenskommelsen har redovisats i detalj ovan, varför dess innehåll kortfattat sammanfattas här. Överenskommelsen kommer till uttryck i det skriftliga avtalets andra och nionde stycke. I det andra stycket stadgas att båda bolagen ska "arbeta och verka för varandras bästa ekonomiska resultat, framgång, utveckling av båda företagen och dess personal", och att de framför allt inte ska "konkurrera mot varandra utan samarbeta mot andra konkurrenter".²⁶⁹ I det nionde stycket framgår även att "Sopkärlstvätt

²⁶⁵ Generaladvokat Nils Wahls förslag till avgörande den 23 april 2015, *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:272, p. 59–60, Patent- och marknadsdomstolens dom i mål PMT 17299-14, *GothNet/TeliaSonera*, s. 105 och MD 1997:15, s. 4.

²⁶⁶ EU-domstolens dom i *CB*, p. 57 och EU-domstolens dom den 2 april 2020, *Budapest Bank*, C-228/18, EU:C:2020:265, p. 37.

²⁶⁷ Generaladvokat Michal Bobeks förslag till avgörande den 5 september 2019, *Budapest Bank*, C-228/18, EU:C:2019:678, p. 42.

²⁶⁸ Se prop. 1992/93:56 s. 75.

²⁶⁹ Handl.nr 32 (Det skriftliga avtalet), andra stycket.

i Malmö AB får inte utföra tjänster som konkurrerar med Saneringscompaniets verksamhet, Saneringscompaniet får inte utföra tjänster som konkurrerar med Sopkärlstväts verksamhet".²⁷⁰

243. Överenskommelsens ordalydelse i dessa stycken visar tydligt att företagen har åtagit sig att inte konkurrera med varandras verksamheter. I de redovisade styckena framgår uttryckligen att Sopkärlstvätt inte får utföra de tjänster som faller inom Sanerings Companiets verksamhet och att Sanerings Companiet inte får utföra de tjänster som faller inom Sopkärlstväts verksamhet. Överenskommelsen är ömsesidig och utan begränsning i tiden eller geografiskt område.

Avtalets ändamål

244. Konkurrensverket kan konstatera att Överenskommelsens naturliga och uppenbara följd är att konkurrensen mellan företagen elimineras, eftersom de efter det skriftliga avtalets ingående har begränsat sina möjligheter att självständigt bestämma sina respektive kommersiella strategier. Båda företagen har även erhållit visshet om att motparten inte kommer att konkurrera på det egna verksamhetsområdet.
245. Det skriftliga avtalets andra stycke är utformat som en målbestämmelse för företagets avsikter med samarbetet. Som bestämmelsen är avfattad visar den att avståendet från inbördes konkurrens, och att tillsammans arbeta mot övriga konkurrenter, var en central del i arbetet mot det gemensamma målet om ökad ekonomisk lönsamhet.
246. Även om subjektiva avsikter inte är av avgörande betydelse, kan dessa vägas in i bedömningen av om avtalet hade ett konkurrensbegränsande syfte. Som framgått ovan har företagen lämnat olika uppgifter om bakgrunden till Överenskommelsen och dess betydelse vid ingåendet av det skriftliga avtalet.²⁷¹
247. Sopkärlstvätt har uppgett att företagets syfte med det skriftliga avtalet var att få ersättning för att ha hjälpt Sanerings Companiet att vinna Malmö Stads upphandling av klottersaneringstjänster.²⁷² Vad gäller den del av det skriftliga avtalet som uttrycker Överenskommelsen har Sopkärlstvätt vidgått att det från Sanerings Companiets sida fanns en oro för att Sopkärlstvätt skulle börja konkurrera med företaget och att detta var anledningen till att AA lade till det skriftliga avtalets nionde stycke.²⁷³

²⁷⁰ Handl.nr 32 (Det skriftliga avtalet), nionde stycket.

²⁷¹ Se ovan p. 44.

²⁷² Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 16–17, 20, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 15–16.

²⁷³ Se ovan p. 43. Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 5.

248. CC har uppgett att han inte hade någon avsikt att träda in i klotterbranschen igen, utan han ville ägna sig åt tvätt av sopkärl. Överenskommelsen var av den anledningen obehövlig i det skriftliga avtalet.²⁷⁴ Ett sådant uttalande är emellertid inte avgörande för bedömningen av om Överenskommelsen hade ett konkurrensbegränsande syfte, eftersom detta är ett argument som ett företag i en sådan situation alltid kan använda sig av för att undgå ansvar. Det kan även noteras att Sopkärlstvätt inte gett en rimlig förklaring till varför Överenskommelsen, trots att den enligt företaget huvudsakligen tillkom med anledning av Sanerings Companiets oro för konkurrens, var ömsesidig och som sådan även fredade Sopkärlstvätt från konkurrens. Som konstaterats ovan visar även omständigheter i utredningen att det visst fanns ett intresse hos CC att tillhandahålla sanerings- och övriga rengörings tjänster.²⁷⁵
249. Konkurrensverket finner att ändamålet med Överenskommelsen varit att företagen skulle exkluderas från att erbjuda tjänster tillhörande varandras verksamhetsområden. Detta innebär att företagen delat upp sina respektive marknader mellan varandra och därigenom snedvridit konkurrensen.²⁷⁶ Genom Överenskommelsen kunde företagen fatta sina respektive affärsbeslut utifrån vissheten om att de inte skulle utsättas av konkurrens från varandra. Parternas avsikter med Överenskommelsen eller det skriftliga avtalet medför ingen annan bedömning i detta avseende.
250. Med hänsyn till ovanstående är Konkurrensverkets slutsats att Överenskommelsen, som innefattat en marknadsdelning, ingår i den kategori av avtal vars skadliga verkan, mot bakgrund av tidigare erfarenheter, är allmänt vedertagen och lätt att identifiera. Överenskommelsen är således av sådan art att den vid ett första påseende är ägnad att begränsa konkurrensen, dvs. utgör ett förfarande med konkurrensbegränsande syfte.

Kan en bedömning av förfarandet i dess rättsliga och ekonomiska sammanhang vända bedömningen att det utgör ett förfarande med konkurrensbegränsande syfte?

251. Nästa steg i bedömningen är en analys av avtalet i det rättsliga och ekonomiska sammanhang i vilket det ingår.
252. Vid denna bedömning ska hänsyn tas till de aktuella produkternas eller tjänsternas beskaffenhet samt till strukturen och de faktiska villkoren på den

²⁷⁴ Handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 25, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 16–17, 29.

²⁷⁵ Se p. 207–209.

²⁷⁶ I EU-praxis har en ömsesidig konkurrensklausul i samband med ett förvärv ansetts utgöra ett avtal om marknadsdelning och en syftesöverträdelse, se tribunalens dom den 28 juni 2016 i mål T-216/13 *Telefónica mot kommissionen*. Se även Stockholms tingsrätts dom den 16 maj 2016, mål T 10057-14, *Alfa Quality Moving m.fl.*, s. 83, där tingsrätten med hänvisning till t.ex. kommissionens beslut i COMP/39.839, *Telefónica/Portugal Telecom*, 23 januari 2013, uttalade att det ligger "nära till hands att anta att omvända eller ömsesidiga konkurrensklausuler som ingår i samband med företagsförvärv regelmässigt utgör syftesöverträdelser i och med att sådana klausuler i princip aldrig godtas som accessoriska begränsningar utan utgör en form av otillåten marknadsdelning."

eller de relevanta marknaderna.²⁷⁷ Det är vidare vid bedömningen av det rättsliga och ekonomiska sammanhanget väsentligt att en sammanblandning inte sker med den analys som görs då eventuella konkurrensbegränsande effekter av ett förfarande ska konstateras.²⁷⁸

253. Det sammanhang i vilket ett förfarande ingår, kan endast stärka eller neutralisera bedömningen av om det är fråga om ett förfarande med ett typiskt konkurrensbegränsande syfte.²⁷⁹ Det kan med andra ord finnas förklaringar som medför att ett konkret förfarande, trots dess art, inte kan anses ha ett konkurrensbegränsande syfte eller finnas omständigheter som medför att slutsatsen om att det är fråga om en konkurrensbegränsning genom syfte stärks.
254. I detta sammanhang ska det inledningsvis erinras om att uppdelning av marknader ingår i den kategori av begränsningar där det inte finns begränsade erfarenheter om dess konkurrensbegränsande verkan, och förfarandet har i rättspraxis ansetts utgöra en särskilt allvarlig överträdelse. I dessa fall kan bedömningen av det rättsliga och ekonomiska sammanhanget begränsas till vad som visar sig vara absolut nödvändigt för att dra slutsatsen att det rör sig om en konkurrensbegränsning genom syfte.²⁸⁰
255. Vad gäller de aktuella tjänsternas beskaffenhet kan konstateras att Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt vid tiden för Överenskommelsen var faktiska eller åtminstone potentiella konkurrenter till varandra. Företagen var under den tid som Överenskommelsen tillämpades verksamma både på samma och på närliggande marknader. Utrustningen som används för majoriteten av tjänsterna på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster är likartad och många gånger densamma. De aktuella tjänsterna förefaller vara typiska sanerings- och rengöringstjänster som tillhandahålls av flertalet marknadsaktörer. Detsamma gäller tvätt av sopkärl även om det kan anses vara en mer specialiserad tjänst som ofta kräver särskild utrustning.
256. Företagens kunder består till största del av privata aktörer, vilket innebär att personkontakter är en viktig tillgång. Tjänsterna upphandlas även av offentliga aktörer. Uppdragen köps upp på både korta och längre kontrakt, såväl som entreprenader som enskilda uppdrag. Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att de tjänster som omfattades av det

²⁷⁷ EU-domstolens dom i *CB*, p. 53.

²⁷⁸ Patent- och marknadsöverdomstolens dom i mål PMT 761-17, *Telia*, s. 11 och generaladvokat Nils Wahls förslag till avgörande i *ING Pensii*, p. 41–43.

²⁷⁹ Patent- och marknadsdomstolens dom i *Gothnet/TeliaSonera*, s. 107–108 och generaladvokat Nils Wahls förslag till avgörande i *ING Pensii*, p. 41–43.

²⁸⁰ Se EU-domstolens dom i *Toshiba mot kommissionen*, p. 27–29, och EU-domstolens dom den 27 april 2017, *FSL m.fl. mot kommissionen*, C-469/15 P, EU:C:2017:308, p. 107. Se även generaladvokat Bobeks förslag till avgörande i *Budapest Bank*, p. 43–51.

skriftliga avtalet i sig skulle kunna föranleda en vändning av bedömningen att det rör sig om en syftesöverträdelse.

257. De aktuella marknaderna präglas inte heller av några förhållanden, affärsvillkor eller omständigheter i övrigt som bedöms kunna motverka eller neutralisera det konkurrensbegränsande syfte som framgår av Överenskommelsen. Företagen är verksamma på en typisk tjänstemarknad, på vilken kunderna efterfrågar arbeten utifrån specifika typer av tvätt-, rengörings- och saneringsbehov. Företagen i branschen verkar dessutom bredda sina verksamheter för att uppnå konkurrensfördelar.
258. Det skriftliga avtalet innehåller inte någon hänvisning till specifika marknadsvillkor eller andra förhållanden som legitimerar användningen av en konkurrensbegränsning som Överenskommelsen. Som det skriftliga avtalet är avfattat är parternas kommersiella förhållanden till varandra, och ökad ekonomisk lönsamhet för båda företagen, i fokus. En central del i företagets samarbete anges dessutom vara att inte konkurrera med varandra utan i stället samarbeta mot övriga konkurrenter.
259. Konkurrensverkets slutsats i denna del är att varken strukturen eller de faktiska villkoren på de i ärendet aktuella marknaderna medför en annan bedömning än att det är fråga om en konkurrensbegränsning genom syfte. Nedan behandlas om det finns några andra omständigheter hänförliga till företagets samarbete i övrigt, dvs. som inte avsett Överenskommelsen, som skulle kunna vända syftesbedömningen.

Sopkärlstvättps bildande och företagets övriga samarbete

260. Överenskommelsen implementerades som en del i ett övergripande samarbete mellan företagen. Detta samarbete avsåg försäljning och marknadsföring och företagen delade vissa kostnader, främst lokalkostnaden (beskrivet ovan under "Bildandet av Sopkärlstvätt och företagets samarbete"). Företrädarna för företagen har uppgett att samarbetet varit lönsamt genom att företagets tjänsteutbud kompletterat varandra och att de således kunde erbjuda ett mer komplett tjänsteutbud och därigenom lättare kunde uppnå merförsäljning till sina kunder.²⁸¹ Detta samarbete inleddes i samband med att Sopkärlstvätt bildades i februari 2013 och utgör således en del av det rättsliga och ekonomiska sammanhang i vilket Överenskommelsen implementerades.
261. Företagens övergripande samarbete medförde, som nämnts ovan, bland annat att företagen enbart utförde tjänster som föll inom deras respektive verksamhetsområden, och samarbetet var således inte från början

²⁸¹ Handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 8, 29–30, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 16–17, handl.nr 403 (Förhör DD), s. 8–9.

konkurrensneutralt. Företrädarna för Sopkärlstvätt har uppgett att det samarbete som inleddes i och med Sopkärlstvätt bildande i februari 2013 medförde att det vid det skriftliga avtalets ingående i mars 2014 inte fanns någon avsikt hos bolaget att börja konkurrera med Sanerings Companiet.²⁸²

262. Därutöver ägde Sanerings Companiet under en tid aktier i Sopkärlstvätt, vilket ytterligare reducerade Sanerings Companiets incitament att konkurrera under denna period. Ägarna av Sanerings Companiet hade under denna period även borgensförpliktelser för krediter som Sopkärlstvätt tagit i uppstarten av bolaget.²⁸³
263. Företagen kunde med anledning av ovanstående omständigheter under perioden mellan Sopkärlstvätt bildande och det skriftliga avtalets undertecknande, förutsätta att de inte skulle konkurrensutsättas av varandra. Det bör dock i sammanhanget poängteras att dessa omständigheter hänför sig till tiden innan företagen slöt Överenskommelsen, och Konkurrensverkets utredning begränsar sig tidsmässigt till tiden från när det skriftliga avtalet ingicks.
264. Företagens samarbete kan även möjligtvis ha haft det legitima och konkurrensfrämjande intresset att underlätta inträdet av en ny aktör, Sopkärlstvätt, på marknaden. Det skriftliga avtalet, och därmed Överenskommelsen, upprättades dock drygt ett år efter att Sopkärlstvätt trätt in på marknaden och har därför inte ha haft någon direkt koppling till företagets bildande.
265. Konkurrensverket bedömer att Sanerings Companiets och Sopkärlstvätt övergripande samarbete, dvs. det som inte omfattats av Överenskommelsen, inte kan neutralisera det konkurrensbegränsande syfte som framgår av Överenskommelsens ordalydelse. Det övergripande samarbetet har snarare underlättat företagets möjligheter att koordinera och tillämpa Överenskommelsen, genom att det underlättat fördelningen av de inkommande uppdragen till rätt företag, och genom att det inte för företagets kunder varit tydligt att det var tal om två separata bolag. Att företagets samarbete innan det skriftliga avtalet ingicks potentiellt var konkurrensbegränsande i sig innebär således inte att Överenskommelsens konkurrensbegränsande karaktär reduceras eller neutraliseras.
266. Oavsett om det skulle vara tillåtet för företagen att samarbeta på sätt som skett i övrigt eller inte, finner Konkurrensverket att Överenskommelsen inte varit objektivt nödvändig för att implementera företagets övriga samarbete.²⁸⁴ Denna slutsats motiveras framför allt av Överenskommelsens långtgående konkurrensbegränsningar, i och med att den avsåg företagets

²⁸² Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 17, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 19, 26–28.

²⁸³ Handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 12–13, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 6.

²⁸⁴ Jfr nedan under avsnittet "Kan Överenskommelsen betraktas som en accessorisk begränsning?"

hela verksamheter, var geografiskt och tidsmässigt obegränsad, och undanröjde tvivlen om respektive företags framtida agerande vad avser de berörda tjänsterna. Företagens övriga samarbete medför således inte någon annan bedömning av Överenskommelsens syfte och innebörd än vad som framgår av texten i det skriftliga avtalets andra och nionde stycke.

Slutsats konkurrensbegränsande syfte

267. Konkurrensverket anser att det rättsliga och ekonomiska sammanhang som Överenskommelsen implementerades i, inte påverkar bedömningen av förfarandets konkurrensbegränsande syfte. Varken de rådande förhållandena eller strukturen på marknaden, företagets övriga samarbete eller omständigheterna vid Sopkärilstvått bildande påverkar bedömningen att Överenskommelsen hade ett tydligt konkurrensbegränsande syfte. Tvärtom framstår begränsningen av den inbördes konkurrensen företagen emellan som det medel företagen avsett använda för att uppnå det gemensamma målet om ökad ekonomisk lönsamhet.
268. Ett avtal med ett konkurrensbegränsande syfte behöver inte efterlevas för att utgöra en överträdelse men Konkurrensverket konstaterar att företagen i praktiken avhållit sig från att utföra varandras tjänster med hänvisning till Överenskommelsen. Företagens faktiska agerande vid implementering ger således stöd för att klausulen verkat avskräckande och ger upphov till en tillräcklig grad av skadlighet för konkurrensen för att den ska utgöra en syftesöverträdelse.
269. Mot bakgrund härav drar Konkurrensverket slutsatsen att Överenskommelsen, med beaktande av dess innebörd, de mål som eftersträvats med den och det rättsliga och ekonomiska sammanhang den implementerats i, är ägnad att inverka negativt på konkurrensen mellan företagen. Överenskommelsen har därmed haft ett konkurrensbegränsande syfte.

Märkbarhet

270. För att ett konkurrensbegränsande avtal ska strida mot förbudet i 2 kap. 1 § KL behöver konkurrensbegränsningen vara märkbar. Det innebär att det konkurrensbegränsande samarbetet måste ha ekonomiska verkningar av någon betydelse.²⁸⁵ Vid bedömningen ska samarbetets omfattning och dess art beaktas.

²⁸⁵ Prop. 1992/93:56 s. 73.

271. När det är fråga om en syftesöverträdelse, kan märkbarhetsfrågan avgöras mer summariskt då sådana avtal nästan alltid begränsar konkurrensen.²⁸⁶
272. Enligt EU-praxis anses ett avtal som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har ett konkurrensbegränsande syfte, till sin natur och oavsett om det har något faktiskt resultat, utgöra en märkbar konkurrensbegränsning.²⁸⁷ Det är överflödigt att ta hänsyn till de konkreta verkningarna av ett avtal när det framgår att syftet med detta är att begränsa, hindra eller snedvrída konkurrensen.²⁸⁸
273. I förarbetena till 2 kap. 1 § KL anges att det framgår av praxis att vissa avtal som har till syfte att bland annat dela upp marknader i princip alltid är märkbart konkurrensbegränsande oavsett företagens marknadsandelar.²⁸⁹ I svensk praxis har exempelvis horisontella avtal avseende fastställande av priser och marknadsuppdelning bedömts vara märkbart konkurrensbegränsande, med hänvisning till deras allvarliga karaktär och företagens inte obetydliga inflytande på marknaden.²⁹⁰
274. Någon exakt nedre gräns för företagens marknadsandelar framgår inte av praxis, men vid en kvantitativ bedömning har märkbarhetskriteriet normalt ansetts vara uppfyllt vid sammanlagda marknadsandelar överstigande fem procent.²⁹¹ I *GothNet/TeliaSonera* ansåg Patent- och marknadsdomstolen att förfarandet i fråga hade en märkbar effekt trots att den ena aktören enbart hade en marknadsandel om 1,7 procent.²⁹²
275. Konkurrensverket har nedan bedömt att samhandelskriteriet inte är uppfyllt, varför frågan om märkbarhet ska bedömas utifrån svensk rätt.
276. Söpkärlstvätt har i sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut angett att Överenskommelsen är av mindre betydelse och utgör ett s.k.

²⁸⁶ EU-domstolens dom den 13 juli 1966, *Consten Grundig mot kommissionen*, i de förenade målen 56/64 och 58/64, EU:C:1966:41, s. 289, samt Stockholms tingsrätts dom den 18 december 2015 i mål T 12305-13, *Konkurrensverket mot Aleris m.fl.*, s. 197 f.

²⁸⁷ Se EU-domstolens dom den 13 december 2012, *Expedia Inc.*, C-226/11, EU:C:2012:795, p. 37.

²⁸⁸ EU-domstolens dom i de förenade målen *Consten Grundig mot kommissionen*, s. 289.

²⁸⁹ Prop. 2007/2008:135 s. 72.

²⁹⁰ Se exempelvis MD 2003:2 och MD 2008:12.

²⁹¹ Se EU-domstolens domar i målen *kommissionen mot Stichting Administratiekantor Portielje*, och *Ziegler mot kommissionen*. Jämför även KKVFS 2017:3, p. 7, som genom hänvisning till p. 8 i kommissionens tillkännagivande om avtal av mindre betydelse som inte märkbart begränsar konkurrensen enligt artikel 101.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*stöd av mindre betydelse*), EUT C 291, 30.8.2014, s. 1, anger en gräns om 10 procent för avtal mellan företag som är faktiska eller potentiella konkurrenter. KKVFS 2017:3 anger därutöver en gräns om 15 procent, förutsatt att den totala årsomsättningen för varje avtalspart inte överstiger 30 miljoner kronor. Det allmänna rådet respektive tillkännagivandet undantar dock syftesöverträdelser från dess tillämpning (punkt 9 respektive p. 13).

²⁹² Se Patent- och marknadsdomstolens dom i mål *Gothnet/TeliaSonera*, s. 114.

bagatellavtal. Vidare har företaget uppgett att Konkurrensverkets beräkning av företagets marknadsandelar inte är tillräckligt tillförlitlig, samt att Sopkärlstväts marknadsandelar inom sanerings- och rengöringstjänster under alla förhållanden uppenbart är sådana att de är obetydliga eller försumbara. Sopkärlstvätt menar att sistnämnda förhållande knappast kan bero på Överenskommelsen, eftersom Sopkärlstväts beteende och marknadsandelar i detta avseende inte har förändrats nämnvärt efter 2019.²⁹³

277. Vad gäller förfarandets märkbarhet gör Konkurrensverket följande bedömning.
278. Överträdelsen i det aktuella ärendet har bestått i en form av otillåten marknadsuppdelning som till sin art är en särskilt allvarlig konkurrensbegränsning. Redan den omständigheten att det har varit fråga om en syftesöverträdelse talar starkt för att märkbarhetskriteriet är uppfyllt av kvalitativa skäl. Utrymmet för att förfarandet inte ska anses märkbart påverka konkurrensen får därför anses vara mycket begränsat. Något undantag för avtal av mindre betydelse finns inte för samarbeten som omfattar särskilt allvarliga syftesöverträdelser.²⁹⁴
279. Vidare är företagets marknadsandelar tillräckligt stora för att göra den aktuella överträdelsen märkbar av kvantitativa skäl.
280. I syfte att beräkna företagets marknadsandelar har Konkurrensverket inhämtat omsättningsuppgifter från såväl Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt som deras konkurrenter på de i ärendet relevanta marknaderna. I beräkningen av marknadsandelar har bortsetts från de berörda företagets omsättning på tjänster utanför de relevanta marknaderna, såsom vintertjänster inklusive snöröjning och saltningsarbeten, tvätt av UWS-behållare²⁹⁵ samt omsättning hänförlig till verksamhet utanför Skåne.²⁹⁶ Konkurrensverket har dessutom bortsett från de provisionsbetalningar som Sopkärlstvätt erhållit från Sanerings Companiet enligt det skriftliga avtalets fjärde stycke. I de fall exakta uppgifter inte har funnits att tillgå, har Konkurrensverket bett företagen själva uppskatta hur stor del av deras omsättning som är hänförlig till

²⁹³ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 7–9.

²⁹⁴ Se fotnot 296 rörande att där nämnda allmänna rådet respektive tillkännagivandet inte är tillämpligt på syftesöverträdelser.

²⁹⁵ Konkurrensverket saknar uppgifter om Klottrets Fiendes och FEAB Partners omsättning på UWS-tvätt, varför denna omsättning inte plockats bort från företagets totala omsättning. Detta har medfört en (troligtvis mindre) överskattning av företagets marknadsandelar i Tabell 3 och 4.

²⁹⁶ Konkurrensverket har varit i kontakt med ett fåtal företag som visserligen utför sanerings- och rengöringstjänster, men där denna del utgör en försvinnande liten del av omsättningen, och där tjänsten främst är ett komplement till annan huvudsaklig verksamhet. Exempel på sådana företag är LP Måleri i Helsingborg AB, SSG Nordic AB och Ocab Syd AB. Konkurrensverket har bortsett från dessa företag vid beräkningen av marknadsandelar, med undantag för Ocab Syd AB.

verksamhet utanför de relevanta marknaderna, t.ex. vintertjänster eller verksamhet utanför Skåne.

281. Den totala omsättningen på den i ärendet definierade marknaden för sanerings- och rengöringstjänster i Skåne uppgick under 2014, när det skriftliga avtalet ingicks, till uppskattningsvis 120 miljoner kronor. Den totala omsättningen på marknaden har under tiden det skriftliga avtalet tillämpades ökat och uppgick 2019 till ca 185 miljoner kronor.
282. På marknaden för sanerings- och rengöringstjänster i Skåne kan Sanerings Companiets marknadsandel enligt Konkurrensverkets beräkning uppskattas till ca 14–23 procent under 2014 till 2019. Enligt motsvarande beräkning var Sopkärlstvätts marknadsandel på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster ca 0–1 procent under 2014 till 2019. Marknadsandelar för Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt samt företagens huvudsakliga konkurrenter framgår av tabell 3 nedan.

Tabell 3. Marknadsandelar, sanerings- och rengöringstjänster i Skåne, 2014–2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sanerings Companiet	14,2 %	15,2 %	18,1 %	20,7 %	23,6 %	21,7 %
Sopkärlstvätt	0,2 %	0,5 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Klottrets Fiende	14,3 %	12,3 %	12,7 %	13,4 %	9,2 %	8,9 %
FEAB Partners	3,2 %	3,0 %	2,7 %	2,4 %	2,1 %	2,1 %
Specialrengöringar	2,9 %	2,6 %	2,4 %	2,1 %	1,9 %	1,8 %
Frasses	0,2 %	0,3 %	0,1 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %
Ponsab	24,6 %	22,0 %	20,0 %	16,5 %	14,1 %	14,6 %
Högtrycksservice Öresund	-	7,5 %	6,6 %	5,7 %	5,9 %	4,8 %
Ocab Syd	29,7 %	24,9 %	25,7 %	26,0 %	30,7 %	34,0 %
Fastab Service	4,7 %	3,9 %	4,0 %	3,9 %	3,8 %	3,0 %
Climat 80	6,0 %	7,8 %	7,4 %	8,8 %	8,3 %	8,8 %

Källa: Konkurrensverkets bearbetning av företagens omsättning och aktuella underlag i handlingarna med nr 464, 467, 480, 484, 488, 493-495, 505, 512, 529, 534, 558, 590, 591, 593 och 618.

Not 1: Color Off Syd, bildades 2020 och saknar därför marknadsandel den aktuella perioden.

Not 2: För fullständighetens skull redovisas även uppgifter för Ocab Syd AB i sammanställningen. Ocab Syd AB har dock inte omnämnts bland de främsta konkurrenterna till företagen.

Not 3: Sanerings Companiet har uppskattat sin marknadsandel i början av 2020 till ungefär 25 procent. Detta har dock gjorts mot bakgrund av en marknad omfattande såväl sanerings- och rengöringstjänster som tvätt av sopkärl, och med ett mindre antal konkurrenter än i Konkurrensverkets beräkningar.²⁹⁷

283. Vad avser tvätt av sopkärl har företrädare för Sopkärlstvätt uppgett att företaget är den största aktören på marknaden.²⁹⁸ Sopkärlstvätt har angett att

²⁹⁷ [REDACTED]

²⁹⁸ Handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 4.

det saknar uppfattning om storleken på företagets marknadsandel, men att de är ungefär fyra gånger så stora som Klottrets Fiende sett till omsättning.²⁹⁹ Under perioden för överträdelsen var Sanerings Companiet inte verksamt inom tvätt av sopkärl och hade följaktligen inte någon andel av marknaden. Konkurrensverket har i tabell 4 nedan gjort en översiktlig sammanställning av Sopkärlstväts omsättning relativt dess huvudsakliga konkurrenter på den relevanta marknaden. Under tiden för Överenskommelsen var Sopkärlstväts marknadsandel ca 27–51 procent.

Tabell 4. Marknadsandelar, tvätt av sopkärl i Skåne, 2014–2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sopkärlstvätt	25,5 %	35,9 %	46,6 %	48,3 %	51,3 %	51,5 %
Klottrets Fiende300	37,5 %	31,7 %	24,9 %	26,5 %	23,9 %	22,8 %
FEAB Partners	29,0 %	23,5 %	23,3 %	19,9 %	20,0 %	20,1 %
Specialrengöringar	0,2 %	0,7 %	0,5 %	0,3 %	0,5 %	0,8 %
Frasses	7,8 %	8,2 %	4,7 %	5,0 %	4,2 %	4,9 %

Källa: Konkurrensverkets bearbetning av företagens omsättning och aktuella underlag i handlingarna med nr 464, 467, 484, 493, 505, 512, 529, 558, 590, 591, 593 och 618.

284. Företagens gemensamma marknadsandel har således klart överstigit fem procent såväl vid tidpunkten när det skriftliga avtalet ingicks som under tiden det tillämpades, på såväl marknaden för sanerings- och rengöringstjänster som marknaden för tvätt av sopkärl i Skåne. Att Sopkärlstvätt haft en blygsam andel på marknaden för sanerings- och rengöringstjänster (jämför Sopkärlstväts invändning ovan) och att Sanerings Companiet inte varit verksamt på marknaden för tvätt av sopkärl har rimligen sin förklaring i Överenskommelsen. Det ligger därmed i sakens natur att företagets andelar på varandras huvudsakliga marknader är låga eller obefintliga.
285. Konkurrensverket har bedömt nivån av noggrannhet i uppgifterna som legat till grund för beräkningarna som fullt tillräcklig. Detta mot bakgrund av att märkbarhetsfrågan i ärenden om samarbeten som, likt detta, har till syfte att begränsa konkurrensen, kan avgöras mer summariskt då sådana avtal nästan alltid begränsar konkurrensen (jfr ovan). Givet Sopkärlstväts storlek och omsättning på marknaden för tvätt av sopkärl har Konkurrensverket inte ansett det vara nödvändigt att begära in exakta uppgifter om de olika företagens omsättning för att kunna sluta sig till att överträdelsen varit

²⁹⁹ Handl.nr 469 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets frågor av den 11 november 2021), svar på fråga 2, handl.nr 358 (Förhör med CC), s. 4, handl.nr 403 (Förhör med DD), s. 6.

³⁰⁰ Klottrets Fiende genom dotterbolaget Miljötvätt i Malmö AB. I denna sammanställning har Miljötvätt i Malmö AB:s hela omsättning beaktats, dvs. även omsättning hänförlig till tvätt av soprum, vilket troligtvis lett till en mindre överskattning av företagets andel på denna marknad och en motsvarande underskattning av dess andel av marknaden för sanerings- och rengöringstjänster.

märkbar. Vad Sopkärlsvätt har anfört beträffande att Konkurrensverkets beräkningar inte är tillräckligt tillförlitliga, och att de bygger på skönsmässiga uppgifter från de olika företagen eller "grova uppskattningar" förändrar således inte Konkurrensverkets bedömning.³⁰¹

286. I sitt yttrande har Sopkärlsvätt även inkommit med en egen sammanställning av företagets och deras konkurrenters omsättning under 2012–2021, och uppgett att det mot bakgrund av denna sammanställning inte går att dra slutsatsen att förfarandet skulle ha märkbart hindrat, begränsat eller snedvridit marknaden.³⁰² Konkurrensverket kan emellertid konstatera att Sopkärlsvätts sammanställning, trots att företaget vitsordat att tvätt av sopkärl utgör en separat produktmarknad, enbart redovisar företagets totala omsättning och inte fördelat på de i ärendet relevanta marknaderna, både vad avser produktmarknad och geografisk marknad. Konkurrensverkets beräkning av företagets och deras konkurrenters marknadsandelar baseras på företagets omsättning på de relevanta marknaderna för tvätt av sopkärl respektive sanerings- och rengöringstjänster i Skåne. Sopkärlsvätts sammanställning avspeglar därför inte konkurrenssituationen på de i ärendet relevanta marknaderna.
287. Kvantitativ märkbarhet föreligger därmed. Detta vore även fallet om den relevanta produktmarknaden för sanerings- och rengöringstjänster skulle inkludera tvätt av sopkärl.
288. Några omständigheter som talar emot märkbarhet för den aktuella konkurrensbegränsningen har inte framkommit. Sammanfattningsvis bedömer Konkurrensverket att konkurrensbegränsningen har varit märkbar.

Kan Överenskommelsen betraktas som en accessorisk begränsning?

289. En konkurrensbegränsande bestämmelse, i ett huvudavtal som i sig inte är konkurrensbegränsande, kan falla utanför tillämpningen av 2 kap. 1 § KL om bestämmelsen har ett direkt samband med huvudavtalet, och är objektivt nödvändig för att genomföra detsamma. Begränsningen ska dessutom stå i proportion till huvudtransaktionens syfte.³⁰³
290. Ett exempel på ett sådant förhållande är konkurrensklausuler i samband med företagskoncentrationer som har direkt koppling till själva överlåtelseerna och som anses nödvändiga för att transaktionerna över

³⁰¹ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 7.

³⁰² Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 7–8.

³⁰³ Se EU-domstolens dom den 11 september 2014, *MasterCard mot kommissionen*, C-382/12 P, EU:C:2014:2201 p. 89. Se även kommissionens riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget (2004/C 101/08) (Text av betydelse för EES), p. 29 (fortsättningsvis *kommissionens riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget*).

huvud taget ska kunna genomföras.³⁰⁴ Konkurrensklausulen syftar i dessa situationer till att värdefull know-how eller goodwill inte används av säljaren i konkurrens med köparen efter transaktionen, och att det fulla värdet av de överlåtna tillgångarna således garanteras.³⁰⁵

291. I ärendet aktualiseras frågan om accessoriska begränsningar bland annat i och med att det skriftliga avtalet inklusive konkurrensklausulen ingicks i nära anslutning till Sanerings Companiets aktieöverlåtelser till CC och BB. Frågan blir även aktuell i förhållande till företagets övriga samarbete och själva bildandet av Sopkärlstvätt.
292. Konkurrensverket konstaterar inledningsvis att det inte skett någon kontrollförändring i Sopkärlstvätt i och med aktieöverlåtelserna. Båda företagen har dessutom vidgått att det var CC, BB och DD som fattade besluten i Sopkärlstvätt under den tid Sanerings Companiet ägde aktier i bolaget, och att Sanerings Companiet således enbart var passiv delägare.
293. Aktieöverlåtelserna var motiverade av att CC, BB och DD ville behålla de pengar som Sopkärlstvätt genererade, utan att dessa även kom Sanerings Companiets ägare till godo.³⁰⁶
294. Det faktum att CC, BB och DD var de som faktiskt drev Sopkärlstvätt och att Sanerings Companiet enbart varit passiv delägare av Sopkärlstvätt, indikerar dessutom att eventuell skyddsvärd know-how eller goodwill redan fanns i företaget, och således inte överfördes i samband med aktieöverlåtelserna. I denna riktning talar även det faktum att aktierna överläts till nominellt värde.
295. Vidare bedömer Konkurrensverket att det, utöver sammanfallandet i tid, inte finns någon koppling mellan Överenskommelsen och överlåtelserna av aktierna i Sopkärlstvätt till CC och BB.
296. En ytterligare indikation på att Överenskommelsen inte syftade till att skydda värdet av de överlåtna aktierna, utgörs av det faktum att konkurrensbegränsningen i Överenskommelsen varit ömsesidig. Vid en överlåtelse av ett företag eller dess tillgångar saknas det skäl att skydda säljaren av

³⁰⁴ Se p. 18 i kommissionens tillkännagivande om begränsningar som har direkt anknytning till och är nödvändiga för koncentrationer, EUT C 56, 5.3.2005, s. 24 (fortsättningsvis *kommissionens tillkännagivande om accessoriska begränsningar*).

³⁰⁵ Se t.ex. kommissionens riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget, p. 31.

³⁰⁶ Handl.nr 358 (Förhör med CC), 7–9, handl.nr 312 (Förhör med BB), s. 5, 43, handl.nr 342 (Förhör med AA), s. 12, 18.

tillgångarna från konkurrens mot köparen. Ömsesidiga konkurrensbegränsningar är i princip aldrig godtagbara ur konkurrenssynpunkt.³⁰⁷

297. Konkurrensverket anser inte heller att Överenskommelsen kan betraktas som accessorisk till bildandet av Sopkärlstvätt, eller till företagets övriga samarbete som inleddes i samband med bildandet.
298. Det skriftliga avtalet ingicks nämligen drygt ett år efter att Sopkärlstvätt bildades. Av avtalstexten framgår dessutom att Överenskommelsen motiverades av företagets strävan efter större ekonomisk lönsamhet, och inte som ett villkor för hjälp vid Sopkärlstväts uppstart eller som en förutsättning för parternas fortsatta marknadsförings- och försäljningssamarbete.
299. Parternas marknadsförings- och försäljningssamarbete avsåg försäljning och marknadsföring av företagets tjänster samt delandet av vissa kostnader, vilket inte hör till den kategori av samarbeten vars ingående typiskt sett fordrar en ömsesidig konkurrensbegränsning. Det finns därför inte någon direkt koppling mellan Överenskommelsen och Sopkärlstväts bildande eller det samarbete som därigenom inleddes.
300. I det fall Överenskommelsen skulle anses vara direkt kopplad till aktieöverlåtelseerna, bildandet av Sopkärlstvätt, eller företagets samarbete i övrigt är den ändå inte objektivt nödvändig för något av dessa huvudtransaktioners syfte, eftersom konkurrensbegränsningens breda utformning och tillämpningsområde inte står i proportion till något av dem.
301. Konkurrensverket bedömer därför att Överenskommelsen inte har varit accessorisk till vare sig Sanerings Companiets överlåtelse av aktier till CC och BB, till Sopkärlstväts bildande, eller till företagets övriga samarbete.

Undantag

302. För avtal som strider mot förbudet i 2 kap. 1 § KL, men som huvudsakligen har positiva effekter som överväger avtalets negativa påverkan på konkurrensen, finns enligt 2 kap. 2 § KL möjlighet till undantag.

³⁰⁷ Tribunalens dom i *Telefónica SA mot kommissionen*, p. 69–71. Se även Stockholms tingsrätts dom den 16 maj 2016, mål T 10057-14, *Alfa Quality Moving m.fl.*, s. 83, där tingsrätten med hänvisning till t.ex. kommissionens beslut i COMP/39.839, *Telefónica/Portugal Telecom*, 23 januari 2013, uttalade att det ligger "nära till hands att anta att omvända eller ömsesidiga konkurrensklausuler som ingås i samband med företagsförvärv regelmässigt utgör syftesöverträdelser i och med att sådana klausuler i princip aldrig godtas som accessoriska begränsningar utan utgör en form av otillåten marknadsdelning."

Bevisbördan för att ett avtal uppfyller villkoren för undantag ligger på de berörda företagen.³⁰⁸

303. Den som åberopar undantag enligt ovannämnda bestämmelser måste genom övertygande argument och bevisning styrka att villkoren för att beviljas undantag är uppfyllda.³⁰⁹ Det är normalt sett osannolikt att avtal som har till syfte att begränsa konkurrensen uppfyller villkoren för undantag.³¹⁰
304. Varken Sanerings Companiet eller Sopkärlstvätt har anfört några omständigheter som medför att förutsättningar för undantag enligt 2 kap. 2 § KL är uppfyllda. Konkurrensverket anser inte heller att det föreligger sådana omständigheter som gör att förutsättningarna för undantag i aktuellt lagrum är uppfyllda. Mot bakgrund härav bedömer Konkurrensverket att förutsättningarna för undantag i 2 kap. 2 § KL inte är uppfyllda.

Samhandel och artikel 101 i EUF-fördraget

305. Konkurrensverket ska tillämpa artikel 101 i EUF-fördraget på avtal och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater på ett märkbart sätt.³¹¹ Vid bedömningen är avtalets karaktär, vilka produkter som omfattas av avtalet och de berörda företagens ställning och betydelse av relevans.
306. Horisontella samarbetsavtal som är begränsade till en enda medlemsstat och som inte direkt avser import eller export tillhör inte den kategori av avtal som genom sin själva art kan påverka handeln mellan medlemsstater.³¹² För att påvisa att sådana avtal kan påverka samhandeln krävs i regel en noggrann undersökning i det enskilda fallet.
307. Det finns emellertid inte några indikationer på att det aktuella avtalet haft någon effekt på gränsöverskridande handelsmönster, eller ens potentiell sådan.

³⁰⁸ MD 2012:6, p. 156, MD 2012:13, p. 215, Stockholms tingsrätts dom den 18 december 2015 i mål T 12305-13, *Aleris m.fl.*, s. 205. Jämför artikel 2 i rådets förordning (EG) 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpningen av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget, EUT L 001, 04.0.2003, s. 1.

³⁰⁹ EU-domstolens dom den 7 februari 2013, *Slovenská sporiteľňa a.s.*, C-68/12, EU:C:2013:71, p. 32.

³¹⁰ Kommissionens riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3, p. 46, och kommissionens beslut den 23 januari 2013 i ärende COMP/39.839, *Telefónica/Portugal Telecom*, p. 441.

³¹¹ Artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpningen av konkurrensreglerna 81 och 82 i fördraget, EUT L 001, 04.01.2003, s. 1.

³¹² Se p. 83 i kommissionens tillkännagivande om begreppet påverkan på handeln i artiklarna 81 och 82 i fördraget, EUT C 101, 27.4.2004, s. 81 (fortsättningsvis *kommissionens tillkännagivande om begreppet påverkan på handeln*).

308. Företagen är visserligen verksamma i en region som angränsar till en annan medlemsstat (Danmark). I Konkurrensverkets utredning har emellertid framkommit att företagen inte utfört några uppdrag åt utländska kunder. Såvitt framgår av utredningen har inga utländska aktörer deltagit i de upphandlingar på den relevanta marknaden som Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt deltog i mellan den 3 mars 2014 och den 16 maj 2019.³¹³
309. Överenskommelsen i det skriftliga avtalet har inneburit att Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt skyddats från inbördes konkurrens inom deras respektive verksamhetsområden på de marknader företagen varit verksamma på, och dessa har endast omfattat en del av Sverige.
310. Överenskommelsen har primärt syftat till att eliminera konkurrensen mellan de två företagen och därigenom stärka deras ekonomiska ställning på marknaden. Även om Överenskommelsen haft ett konkurrensbegränsande syfte, har detta syfte inte primärt varit att stänga ute andra företag från någon marknad.
311. Företagen har varit verksamma med fastighetsrelaterade tjänster som utförs lokalt hos beställarna, som i sin tur till stor del består av kommunala verksamheter, bostadsrättsföreningar och fastighetsförvaltande företag. Det är alltså inte fråga om produkter som lätt kan handlas och transporteras över landsgränser eller en insatsvara till sådana produkter.
312. Sanerings Companiets och Sopkärlstväotts sammanlagda marknadsandel överskred visserligen fem procent, men marknadsandelar över fem procent innebär inte automatiskt att avtalet kan påverka handeln mellan medlemsstater märkbart.³¹⁴ Enbart marknadsandelarnas storlek bedöms i det här fallet inte vara tillräcklig för att de i sig ska ge upphov till en märkbar effekt, särskilt med hänsyn till företagets relativt låga omsättning³¹⁵ och att avtalet omfattat en del av Sverige och varit lokalt till sin natur.³¹⁶
313. Konkurrensverket bedömer därför att det inte med tillräcklig grad av sannolikhet kan förutses att avtalet direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, kan påverka handeln mellan medlemsstaterna på ett sådant sätt att även artikel 101 i EUF-fördraget ska tillämpas på förfarandet.

³¹³ Handl.nr 589 (Konkurrensverkets sammanställning av upphandlingar av den 20 maj 2022), handl.nr 438 (Upphandlingsdata från Mercell Opic).

³¹⁴ Kommissionens tillkännagivande om begreppet påverkan på handeln, p. 52.

³¹⁵ Som angetts ovan har Sanerings Companiets och Sopkärlstväotts sammanlagda omsättning med marginal understigit 40 miljoner euro under Överenskommelsens löptid, jämför kommissionens tillkännagivande om begreppet påverkan på handeln, p. 52.b).

³¹⁶ Kommissionens tillkännagivande om begreppet påverkan på handeln, p. 89–92.

Varaktighet

314. Det är de ekonomiska verkningarna av avtal eller varje jämförbar form av samordning eller samarbete, och inte avtalens rättsliga form, som är avgörande för bedömningen av en överträdelses varaktighet.³¹⁷ Av detta följer att konkurrensbegränsande avtal som formellt sagts upp av parterna, fortfarande kan utgöra överträdelser av 2 kap. 1 § KL under den tid som dess konkurrensbegränsande verkningar alltså kvarstår.
315. Det skriftliga avtalet mellan företagen ingicks den 3 mars 2014 och Konkurrensverket har valt att avgränsa sin utredning från denna tidpunkt. Under de efterföljande åren tillämpade företagen det skriftliga avtalets bestämmelser inklusive Överenskommelsen enligt det ovan beskrivna händelseförloppet.
316. Sanerings Companiet upphörde att betala provision till Sopkärlstvätt enligt det skriftliga avtalet i oktober 2018, men samarbetet i övrigt fortsatte.
317. Sanerings Companiet sade upp det skriftliga avtalet den 16 april 2019 med en månads uppsägningstid, dvs. den sista dagen som det skriftliga avtalet skulle vara i kraft var den 16 maj 2019.³¹⁸ Sopkärlstvätt har emellertid uppgett att det skriftliga avtalet fortfarande gällde även efter denna tidpunkt och att uppsägningen inte förändrade företagens beteende på marknaden.³¹⁹ Konkurrensverket har dock inte utrett huruvida Överenskommelsen har haft några verkningar efter den 16 maj 2019.
318. Mot bakgrund av ovan slår Konkurrensverket fast att överträdelsen, såsom utredningen avgränsats, pågick till den 16 maj 2019, dvs. en månad efter att Sanerings Companiet sagt upp det skriftliga avtalet.
319. Överträdelsen som beslutet omfattar varade således från och med den 3 mars 2014 till och med den 16 maj 2019, dvs. ca 5 år och 2 månader.

Slutsats konkurrensbegränsande samarbete

320. Konkurrensverkets utredning visar att Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt har överträtt förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i 2 kap. 1 § KL genom att ingå ett avtal som haft till syfte att hindra, begränsa eller snedvrیدا marknaden på ett märkbart sätt.

³¹⁷ EU-domstolens dom den 14 januari 2021, *Kilpailu- ja kuluttajavirasto*, C-450/19, EU:C:2021:10, p. 30, EU-domstolens dom den 30 maj 2013, *Quinn Barlo Ltd m.fl. mot kommissionen*, C-70/12 P, EU:C:2013:351, p. 40, EU-domstolens dom den 15 juni 1976, *EMI Record mot Storbritannien*, C-51/75, EU:C:1976:85, p. 30.

³¹⁸ Handl.nr 442 (Sanerings Companiets svar på Konkurrensverkets frågor av den 14 oktober 2021), s. 4 (Uppsägning av avtal).

³¹⁹ Handl.nr 466 (Mejl från CC till AA), handl.nr 451 (Sopkärlstvättss svar på Konkurrensverkets frågor av den 15 oktober 2021), s. 2 (svar på fråga 4.a, c).

321. Överträdelsen har bestått i att företagen i ett skriftligt avtal som ingicks den 3 mars 2014 åtagit sig att inte konkurrera med varandras respektive verksamheter utan i stället dela upp tjänster inom sanerings- och rengörings-tjänster samt tvätt av sopkärl sinsemellan efter inriktningen på sina respektive verksamhetsområden. Eftersom Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt var faktiska eller åtminstone potentiella konkurrenter under tiden överträdelsen pågick, har Överenskommelsen hindrat Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt från att konkurrera med varandra i Skåne. Konkurrensverkets utredning visar även att företagen anpassade sina beteenden efter Överenskommelsen, både i privata affärskontakter och offentliga upphandlingar. Överträdelsen pågick till och med den 16 maj 2019.

Konkurrensskadeavgift

Rättsliga utgångspunkter

322. Konkurrensverket får besluta att ett företag ska betala en särskild avgift, så kallad konkurrensskadeavgift, om företaget, eller någon som handlar på dess vägnar, uppsåtligen eller av oaktsamhet har överträtt förbudet i 2 kap. 1 § KL.
323. Konkurrensskadeavgift får inte påföras för åtgärder som omfattas av vissa i lagen angivna åtaganden eller förbud som har meddelats vid vite samt, under vissa förutsättningar, för åtgärder som har vidtagits under den tid då beslut om att godta visst i lagen närmare angivet åtagande har gällt. Det är i ärendet inte fråga om sådana omständigheter.
324. Konkurrensskadeavgift får inte heller påföras i ringa fall.³²⁰
325. För att konkurrensskadeavgift ska få påföras måste Konkurrensverket ha meddelat beslut om sådan avgift inom fem år från det att överträdelsen upphörde. Om det berörda företaget inom denna tid får del av ett beslut om undersökning eller ges tillfälle att yttra sig över Konkurrensverkets utkast till beslut, ska tiden i stället räknas från den dag detta skedde. I sådana fall gäller dock att avgift får påföras endast om Konkurrensverkets beslut om konkurrensskadeavgift meddelas inom tio år från det att överträdelsen upphörde.
326. En konkurrensavgift som meddelas med stöd av 3 kap. 5 § första stycket 1 KL för en överträdelse av förbudet i 2 kap. 1 § KL får efterges eller fastställas till ett lägre belopp för ett visst företag om förutsättningar för eftergift eller nedsättning är uppfyllda. I 3 kap. 12–15 b §§ KL och i 5–11 §§

³²⁰ 3 kap. 7 § första stycket 3 KL, i dess lydelse före den 1 mars 2021, som är tillämplig i ärendet enligt p. 7 i övergångsbestämmelserna till ändringarna av KL, SFS 2021:81, eftersom bestämmelsen var tillämplig när överträdelsen ägde rum.

konkurrensförordningen (2021:87) finns regler om eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgiften.

Uppsåt/oaktsamhet

327. Påförande av konkurrensskadeavgift förutsätter att företaget i fråga eller någon som handlar på dess vägnar har begått den aktuella överträdelsen uppsåtligen eller av oaktsamhet.
328. Kravet på uppsåt är uppfyllt om ett företag eller någon som handlar på dess vägnar inte kunnat vara omedvetet/en om att det påtalade förfarandet begränsade konkurrensen.³²¹ Det krävs inte uppsåt för varje led i förfarandet.³²² En överträdelse anses vara begången av oaktsamhet om företaget eller den som handlat på dess vägnar rimligen borde ha förutsett att handlandet skulle ha negativa verkningar på konkurrensen av det slag som är förbjudet.³²³
329. Det är inte heller nödvändigt att uppsåt eller oaktsamhet kan konstateras hos en person som intar en ledande ställning i ett företag, utan det är tillräckligt att uppsåt eller oaktsamhet kan konstateras hos en person som handlat på ett företags vägnar.³²⁴ Bristande kännedom om förbudet i KL eller misstag om förbudets innebörd befriar inte företag från skyldighet att betala konkurrensskadeavgift.³²⁵
330. Sanerings Companiet och Sopkärlstvätt har ingått ett avtal i vilket ett ömsesidigt konkurrensförbud, Överenskommelsen, tydligt uttrycks. Genom Överenskommelsen har företagen uttryckligen förbjudits att utföra tjänster som konkurrerar med varandras verksamhetsområden. I samma avtal har företagen angett att de inte ska konkurrera med varandra utan samarbeta mot övriga konkurrenter. Företagen har tillämpat Överenskommelsen och avhållit sig från att konkurrera med varandra, såväl i privata affärskontakter som i offentliga upphandlingar.
331. Det skriftliga avtalet, innehållande Överenskommelsen, har undertecknats av företagens verkställande direktörer, samt av BB som var kund- och försäljningsansvarig för båda företagen och som därefter var den som praktiskt tillämpade klausulen.

³²¹ MD 2005:7, s. 41, med hänvisning till MD 1999:22 och MD 2000:2 och MD 2009:11, s. 103, prop. 2007/08:135 s. 111–112.

³²² MD 2005, s. 41 och MD 2009:11, s. 103.

³²³ Prop. 1992/93:56 s. 92.

³²⁴ MD 2005:7, s. 41.

³²⁵ Prop. 1992/93:56 s. 92.

332. Under sådana förhållanden kan inte företagen, eller anställda som handlat på dess vägnar, ha varit omedvetna om att det ömsesidiga konkurrensförbudet objektivt sett var ägnat att begränsa konkurrensen. Överträdelsen har därför skett uppsåtligt. Under alla förhållanden har de rimligen bort förutse detta, varför överträdelsen i vart fall begåtts av oaktsamhet.

Överträdelsen är inte ringa

333. Med ringa fall avses enligt förarbetena överträdelser som med hänsyn till konkurrenslagens allmänna syfte att främja en effektiv konkurrens framstår som bagatellartade eller försumbara.³²⁶ Överträdelsen har bedömts utgöra en syftesöverträdelse och vara av sådan art att den vid ett första påseende är ägnad att begränsa konkurrensen. Överträdelsen har pågått under flera år. Den framstår således inte som bagatellartad eller försumbar med hänsyn till konkurrenslagens allmänna syfte. Överträdelsen är därmed inte ringa.

Avgiftens storlek

Inledning

334. I 3 kap. 6 och 8–11 §§ KL finns regler om hur storleken på konkurrensskadeavgiften ska fastställas. Konkurrensverket har publicerat ett ställningstagande som redovisar hur Konkurrensverket tolkar och tillämpar KL:s regler om konkurrensskadeavgift, Konkurrensverkets ställningstagande 2021:1.³²⁷

335. Utgångspunkten vid bedömningen av konkurrensskadeavgiftens storlek är att avgiften ska vara så ingripande att den avskräcker företaget i fråga och avhåller andra företag från att överträda konkurrensreglerna.³²⁸ Avgiften får emellertid inte överstiga 10 procent av företagets omsättning det år som föregick Konkurrensverkets beslut.

336. Vid fastställandet av konkurrensskadeavgiftens storlek tillämpar Konkurrensverket en tvåstegsmetod. I det första steget fastställs överträdelsens sanktionsvärde, vilket baseras på objektiva omständigheter avseende överträdelsen. I det andra steget kan sanktionsvärdet höjas eller sänkas beroende på förekomsten av försvårande eller förmildrande omständigheter.³²⁹

337. Sopkärilstvätt har i sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut hävdad att sanktionsvärdet och konkurrensskadeavgiften bör sänkas och, under alla förhållanden, sättas markant lägre än 10 procent av företagets

³²⁶ Prop. 1992/93:56 s. 93.

³²⁷ Konkurrensverkets Ställningstagande 2021:1. Metod för fastställande av konkurrensskadeavgiftens storlek (fortsättningsvis *Ställningstagande 2021:1*).

³²⁸ Ställningstagande 2021:1, p. 7, prop. 2007/08:135 s. 112.

³²⁹ Ställningstagande 2021:1, p. 5, 8.

omsättning 2021.³³⁰ Konkurrensverket bemöter Sopkärlstväts invändningar nedan.

Överträdelsens sanktionsvärde (allvar och varaktighet)

Metodfrågor

338. Vid bedömningen av överträdelsens sanktionsvärde ska enligt 3 kap. 8 § KL hänsyn framför allt tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått.
339. Vid fastställande av vilken omsättning som ska användas som bas för bedömningen av överträdelsens allvar, utgör företagets omsättning på den relevanta marknaden i regel en lämplig utgångspunkt.³³¹ Normalt sett används det sista kompletta räkenskapsåret som företaget deltog i överträdelsen, men om detta år inte är representativt för företagets försäljning på den relevanta marknaden så kan ett annat räkenskapsår, eller ett genomsnitt av omsättningen under flera räkenskapsår, användas.³³²
340. När det gäller *allvarligheten*, framgår det av Konkurrensverkets ställningstagande 2021:1 att överträdelsens allvar uttrycks som en andel om högst 30 procent av företagets berörda omsättning. Andelens storlek avgörs särskilt med beaktande av överträdelsens art, marknaden omfattning och betydelse, samt överträdelsens konkreta eller potentiella påverkan på konkurrensen på marknaden.³³³ Dessa omständigheter viktas olika tungt i den totala prövningen. Överträdelsens art intar en väsentlig roll.³³⁴ Bedömningen av vilken relativ vikt som i övrigt ska tillmätas olika omständigheter när flera förekommer samtidigt avgörs utifrån förhållandena i det enskilda fallet.³³⁵
341. *Varaktigheten* beaktas i regel genom att det allvarlighetsbelopp som fastställts multipliceras med det antal år som företaget deltagit i överträdelsen. Vid fastställandet av varaktigheten räknas som utgångspunkt perioder under sex månader som ett halvår, och perioder över sex månader men kortare än ett år räknas som ett helt år.³³⁶

³³⁰ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 9–10.

³³¹ Ställningstagande 2021:1, p. 12.

³³² Ställningstagande 2021:1, p. 14.

³³³ Ställningstagande 2021:1, p. 17–18.

³³⁴ Ställningstagande 2021:1, p. 19.

³³⁵ Jfr prop. 2007/08:135 s. 121.

³³⁶ Ställningstagande 2021:1, p. 25.

342. Utifrån omständigheter hänförliga till överträdelsens allvar och varaktighet sammantaget bedömer Konkurrensverket sanktionsvärdet enligt nedan.

Företagens berörda omsättning

343. Som beskrivits ovan är det företagens omsättning som utgör basen för beräkningen av konkurrensskadeavgiften.

344. Överträdelsen upphörde den 16 maj 2019. Det sista kompletta räkenskapsåret som företagen deltog i överträdelsen var för Sopkärlstvätt 2018 och för Sanerings Companiet det brutna räkenskapsåret 2017/2018.³³⁷

345. Sopkärlstvätt har angett att 2018 års omsättning inte är representativ för företagets försäljning då det är den högsta under perioden, och att det vore mer rimligt att som bas för beräkning av konkurrensskadeavgift i stället använda ett genomsnitt av omsättningen under räkenskapsåren 2014–2019.³³⁸

346. Huvudregeln vid beräkning av konkurrensskadeavgift är att utgå från omsättningen på relevant marknad under det sista kompletta räkenskapsår som företagen deltog i överträdelsen, då det anses vara representativt för företagets försäljning på relevant marknad under tiden för överträdelsen.³³⁹ Utöver att 2018 års omsättning är högre än tidigare år, har Sopkärlstvätt inte anfört några omständigheter till stöd för varför detta räkenskapsår inte skulle vara representativt.

347. Det har inte skett några strukturella förändringar eller annat extraordinärt som skulle kunna föranleda att 2018 års omsättning inte är tillräckligt representativ för företagets försäljning på relevant marknad under tiden för överträdelsen, för att på ett rättvisande sätt återspegla överträdelsens ekonomiska betydelse. Konkurrensverket anser därför att det saknas anledning att frångå huvudregeln att använda det sista kompletta räkenskapsåret som överträdelsen pågick som grund för beräkningen.

348. Sanerings Companiets omsättning på den relevanta marknaden för sanerings- och rengöringstjänster i Skåne uppgick 2017/2018 till 42 543 919 kronor.³⁴⁰ Under perioden för överträdelsen var Sanerings Companiet inte

³³⁷ Från och med den 1 maj 2017 till och med den 30 april 2018.

³³⁸ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 10, handl.nr 636 (Tjänsteanteckning från samtal med Sopkärlstvätt den 20 oktober 2022).

³³⁹ Motsvarande utgångspunkt används i kommissionens riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning nr 1/2003 p. 13.

³⁴⁰ Sanerings Companiets årsredovisning för det brutna räkenskapsåret 1 maj 2017–30 april 2018. Vintertjänster och omsättning som härrör från uppdrag utanför Skåne, se handl.nr 488, har exkluderats.

verksamt på marknaden för tvätt av sopkärl, och saknar följaktligen omsättning på den relevanta marknaden.

349. Sopkärlstväts omsättning på den relevanta marknaden för sanerings- och rengöringstjänster i Skåne uppgick 2018 till 520 442 kronor. Företagets omsättning på marknaden för tvätt av sopkärl uppgick 2018 till 9 862 997 kronor.³⁴¹

350. Sanerings Companiets berörda omsättning uppgår således totalt till 42 543 919 kronor. Sopkärlstväts berörda omsättning uppgår således totalt till 10 383 439 kronor.

Överträdelsens allvar

351. Nästa steg i bedömningen av sanktionsvärdet är att fastställa en andel av de berörda omsättningarna som speglar överträdelsens allvar.

352. Vissa typer av överträdelser, såsom prissamarbeten, marknadsdelningar, produktionsbegränsningar samt otillåtna anbudssamarbeten, är till sin art så skadliga att de som regel medför en hög allvarlighetsgrad.³⁴²

353. Vad gäller överträdelsens art ska i detta ärende således beaktas att Överenskommelsen inneburit att företagen åtagit sig att inte konkurrera med varandra för obestämd tid framöver, vilket utgör en form av otillåten marknadsdelning och därmed en syftesöverträdelse. Att sluta avtal med en konkurrent om att begränsa konkurrensen är alltid att betrakta som en mycket allvarlig överträdelse.

354. Därutöver bedömer Konkurrensverket att det i det aktuella fallet finns omständigheter som talar i både höjande och sänkande riktning.

355. Vad gäller marknadernas omfattning och betydelse har överträdelsen genom dess anknytning till företagens verksamhetsområden i praktiken varit geografiskt begränsad till Skåne. Överträdelsens geografiska omfattning ska beaktas i bedömningen på så sätt att det bör föranleda en lägre allvarlighet.³⁴³

356. Andra omständigheter som kan kopplas till marknaden är betydelsen av den vara eller tjänst som överträdelsen avser och företagets eller företagens

³⁴¹ Beräknat som Sopkärlstväts nettoomsättning med avdrag för omsättning hänförlig till vintertjänster, tvätt av UWS-behållare, uppdrag utanför Skåne och provisionsbetalningar från Sanerings Companiet. Se Sopkärlstväts årsredovisning för räkenskapsåret 2018, samt handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 8, handl.nr 558 (Sopkärlstväts svar på åläggande av den 31 mars 2022) och handl.nr 529 (Sopkärlstväts svar på Konkurrensverkets frågor av den 17 januari 2022).

³⁴² Ställningstagande 2021:1, p. 19–20, prop. 2007/08:135 s. 123.

³⁴³ Ställningstagande 2021:1, p. 22.

marknadsandelar.³⁴⁴ Sanerings- och rengöringstjänster samt tvätt av sopkärl upphandlas till en inte obetydlig del av offentliga aktörer som kommunala verksamheter såsom bostadsbolag och förvaltare av byggnader och allmänna utrymmen. Tjänsten avser således till viss del underhåll och servicearbeten på av allmänheten ägda fastigheter och anläggningar, och betalning för tjänsterna erläggs i dessa fall med offentliga medel.

357. Samarbetet har visserligen endast omfattat två aktörer, men det fanns endast ett fåtal större aktörer på marknaderna och parternas marknadsandelar på de respektive marknaderna har inte varit obetydliga. Även detta bidrar till överträdelsens allvar. Vad Sopkärlstvätt anfört angående att företagets omsättning för sanerings- och rengöringstjänster är försumbar,³⁴⁵ förändrar inte Konkurrensverkets bedömning, eftersom det till följd av Överenskommelsen att inte konkurrera med varandras verksamheter är naturligt att företagets andelar på varandras huvudsakliga marknader är låga eller obefintliga.
358. När det gäller överträdelsens konkreta eller potentiella påverkan på konkurrensen kan konstateras att avtal om att dela upp marknaden typiskt sett anses orsaka särskilt svåra skador på konkurrensen, varför någon påverkan på marknaden i regel inte behöver påvisas.³⁴⁶ Överträdelsen har i det här fallet också implementerats på marknaden.
359. Konkurrensverket bedömer att allvarligheten mot bakgrund av de specifika omständigheterna i det aktuella fallet motsvarar tolv (12) procent av företagets berörda omsättning.

Överträdelsens varaktighet

360. Överträdelsen ägde rum mellan den 3 mars 2014 och den 16 maj 2019. Överträdelsen har således pågått i fem år, två månader och 13 dagar.
361. Överträdelsens varaktighet ska därför fastställas till fem och ett halvt (5,5) år.

Bedömning av sanktionsvärdet

362. Mot bakgrund av det ovan anförda ska sanktionsvärdet fastställas till följande (avrundade) belopp:

³⁴⁴ Ställningstagande 2021:1, p. 22.

³⁴⁵ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 9.

³⁴⁶ Prop. 2007/08:135, s. 124.

Tabell 5. Beräknat sanktionsvärde

Företag	Berörd omsättning	Allvarlighet	Varaktighet	Sanktionsvärde
Sanerings Companiet	42 543 919 kr	12 procent	5,5 år	28 078 000 kr*
Sopkärlstvätt	10 383 439 kr	12 procent	5,5 år	6 853 000 kr**

Not *: Beräknat som 42 543 919 x 12 procent x 5,5, avrundat nedåt till närmaste tusental.

Not **: Beräknat som 10 383 439 x 12 procent x 5,5, avrundat nedåt till närmaste tusental.

Justering av sanktionsvärdet

Försvårande omständigheter

363. Sanktionsvärdet kan höjas beroende på förekomsten av försvårande omständigheter som är hänförliga till överträdelsen (enligt 3 kap. 9 § KL) respektive försvårande omständigheter som inte är hänförliga till överträdelsen (enligt 3 kap. 11 § KL).³⁴⁷

364. Det har inte framkommit några försvårande omständigheter som påverkar överträdelsens sanktionsvärde för något av företagen.

Förmildrande omständigheter

365. Sanktionsvärdet kan också sänkas beroende på förekomsten av förmildrande omständigheter som är hänförliga till överträdelsen respektive förmildrande omständigheter som inte är hänförliga till överträdelsen (enligt 3 kap. 11 § KL).³⁴⁸

366. Sopkärlstvätt har i sitt yttrande över Konkurrensverkets utkast till beslut angett att sanktionsvärdet, och konkurrensskadeavgiften, bör sänkas eftersom Sanerings Companiet har förmått Sopkärlstvätt att medverka till upprättandet av Överenskommelsen, och Sopkärlstvätt inte haft någon ledande roll i överträdelsen. Företaget uppger även att Sanerings Companiet haft ett övertag mot Sopkärlstvätt, genom sitt aktieinnehav och sin ställning som etablerat företag, och att Sopkärlstvätt härigenom stod i beroendeförhållande till Sanerings Companiet.³⁴⁹

367. Konkurrensverket delar inte Sopkärlstväts uppfattning om att Sanerings Companiet förmått Sopkärlstvätt att medverka till Överenskommelsen eller på annat sätt deltagit i överträdelsen till följd av sitt förhållande med Sanerings Companiet. Som angivits ovan var exempelvis båda företagen delaktiga vid framtagandet av det skriftliga avtalet och Överenskommelsen. Det kan i sammanhanget även noteras att det förhållandet att ett företag

³⁴⁷ Ställningstagande 2021:1, p. 31–33, 37–43.

³⁴⁸ Ställningstagande 2021:1, p. 34–43.

³⁴⁹ Handl.nr 618 (Yttrande över utkast till beslut), s. 9–10.

medverkat i överträdelsen till följd av påtryckningar från ett annat företag, inte anses utgöra en förmildrande omständighet.³⁵⁰

368. Konkurrensverket anser inte heller att Sopkärlstvättts deltagande och roll i överträdelsen varit av sådan begränsad omfattning som motiverar en justering av sanktionsvärdet i sänkande riktning.³⁵¹ Förutom att Sopkärlstvätt var aktivt vid framtagandet av det skriftliga avtalet, har företaget även tillämpat Överenskommelsen och i praktiken avhållit sig från att utföra tjänster i konkurrens med Sanerings Companiets verksamhet under det skriftliga avtalets löptid. Sopkärlstvätt har således spelat en aktiv roll i genomförandet av överträdelsen. Inte heller den omständigheten att ett företag är mindre etablerat än ett annat företag inverkar förmildrande på företagets deltagande i en överträdelse. Sanerings Companiets aktieinnehav i Sopkärlstvätt medför i detta sammanhang ingen annan bedömning, eftersom företaget inte utövade ett avgörande inflytande.
369. Det har således inte framkommit några förmildrande omständigheter som påverkar överträdelsens sanktionsvärde för något av företagen.

Högsta tillåtna konkurrensskadeavgift

370. Som angivits ovan får konkurrensskadeavgiften inte överstiga 10 procent av företagets omsättning föregående räkenskapsår (enligt 3 kap. 6 § KL). Med föregående räkenskapsår avses det räkenskapsår som föregick Konkurrensverkets beslut om konkurrensskadeavgift.³⁵²
371. Sopkärlstvättts omsättning 2021 var 12 192 055 kr och Sanerings Companiets omsättning det brutna räkenskapsåret 1 november 2020–31 oktober 2021 var 27 871 537 kronor,³⁵³ och 10 procent av dessa belopp är 1 219 206 kronor för Sopkärlstvätt och 2 787 154 kronor för Sanerings Companiet.
372. I detta ärende överstiger således överträdelsens sanktionsvärde gränsen om 10 procent av företagets omsättning föregående räkenskapsår avseende båda företagen. Konkurrensskadeavgiften ska således justeras ned till det högsta tillåtna beloppet.

Eftergift

373. Den 22 december 2020 anmälde Sanerings Companiet överträdelsen till Konkurrensverket och begärde att konkurrensskadeavgiften skulle efterges

³⁵⁰ Ställningstagande 2021:1, p. 36.

³⁵¹ Jfr Ställningstagande 2021:1, p. 34.

³⁵² Ställningstagande 2021:1, p. 48. Eftersom Sanerings Companiet har brutet räkenskapsår används för detta företag det brutna räkenskapsåret 1 november 2020–31 oktober 2021.

³⁵³ Handl.nr 611 (Mejl med information om omsättning), handl.nr 571 (Sanerings Companiets årsredovisning för 2020/21), s. 2.

enligt 3 kap. 12 § KL. Konkurrensverket fattade den 25 februari 2021 ett beslut, i vilket verket förklarade att förutsättningarna för eftergift enligt 3 kap. 12 § första stycket KL var uppfyllda då företaget var först med att anmäla överträdelsen till Konkurrensverket och anmälan innehöll sådana uppgifter att verket först genom dessa hade tillräckligt med underlag för att ingripa mot överträdelsen.³⁵⁴

374. Sanerings Companiet har samarbetat med Konkurrensverket och uppfyller de krav för eftergift som framgår i 3 kap. 14 § KL och 8 § konkurrensförordningen. Konkurrensverket konstaterar även att utredningen inte utvisat att Sanerings Companiet skulle ha tvingat Sopkärlstvätt att delta i överträdelsen (jämför 3 kap. 12 § tredje stycket KL). Konkurrensskadeavgiften ska därför efterges för Sanerings Companiet.

Slutligt belopp

375. Konkurrensskadeavgiften ska fastställas till det (avrundade) belopp som framgår av tabell 6 nedan.

Tabell 6. Slutlig konkurrensskadeavgift

Företag	Avgift
Sanerings Companiet	0 kr*
Sopkärlstvätt	1 219 000 kr**

Not *: Sanerings Companiet erhåller eftergift av konkurrensskadeavgift.

Not **: Beräknat som 12 192 055 x 10 procent, avrundat nedåt till närmaste tusental kronor.

Beslut meddelas inom rätt tid

376. Överträdelsen upphörde den 16 maj 2019. Den 11 maj 2021 genomförde Konkurrensverket en platsundersökning enligt 5 kap. 3 § KL hos Sopkärlstvätt, vilket är inom fem år från det att överträdelsen upphörde. Det innebär att den femåriga preskriptionsfristen för att påföra en konkurrensskadeavgift, fram till det att företaget fått tillfälle att yttra sig över Konkurrensverkets utkast till beslut, ska räknas från den dag det fick del av beslutet om undersökning enligt 5 kap. 3 § KL. Det har inte gått fem år sedan den tidpunkten. Det har inte heller gått tio år från det att överträdelsen upphörde. Konkurrensverkets beslut om konkurrensskadeavgift meddelas därför Sopkärlstvätt inom rätt tid för att kunna påföra konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 20 § KL.

Betalning

377. Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Konkurrensverket när beslutet har vunnit laga kraft.

³⁵⁴ Jfr 3 kap. 15 § KL i den lydelse bestämmelsen hade före den 1 mars 2021.

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit Lucas Cyrén.

Beslutet undertecknas inte egenhändigt och saknar därför namnunderskrifter.

Rikard Jermsten

Lucas Cyrén

Hur man överklagar

Detta beslut kan enligt 7 kap. 1 § KL överklagas till Patent- och marknadsdomstolen. En överklagan ska göras skriftligen och ges in till Konkurrensverket inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. I överklagandet ska anges vilket beslut som överklagas och den ändring av beslutet som begärs. Myndighetens kontaktuppgifter framgår av beslutets första sida.

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.